



İNCELEME
DİSİPLİN SORUŞTURMASI
CEZA SORUŞTURMASI
REHBERİ
2024

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	1
GENEL BİLGİLER.....	5
CEZA SORUŞTURMASININ GENEL HÜKÜMLERE GÖRE SAVCILIK TARAFINDAN MI YOKSA ÜNİVERSİTE TARAFINDAN MI YAPILACAĞININ TESPİTİ	7
DİSİPLİN AMİRLERİ.....	9
İNCELEME.....	10
İNCELEME BAŞLATMA YAZISI ÖRNEĞİ.....	10
İNCELEMEDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	11
İfadeye Çağrı Yazısı	13
İfade İsteme Yazısı	14
Müşteki İfadeye Çağrı Yazısı.....	15
Müşteki İfade İsteme Yazısı.....	16
Tanık İfadeye Çağrı Yazısı	17
Tanık İfade İsteme Yazısı	18
YEMİN TUTANAĞI.....	19
BİLGİSİNE BAŞVURULAN İFADE TUTANAĞI	20
MÜŞTEKİ İFADE TUTANAĞI	21
TANIK İFADE TUTANAĞI	22
TEBLİĞ GÜNÜNE GÖRE İFADE İSTEME YA DA İFADEYE ÇAĞRI GÜNÜ TABLOSU	24
DİZİ PUSULASI.....	26
İNCELEME RAPORU	27
ÜST YAZI (İnceleme Dosyasının Tamamlanarak Teslimi).....	28
ÖRNEK (Şikayetçi varsa İnceleme sonucunda yetkili makamın kararının bildirilmesine ilişkin yazı örneği).....	30
DİSİPLİN SORUŞTURMASI.....	31
SORUŞTURULAN PERSONELE UYGULANABİLECEK CEZALAR.....	32
ÖĞRETİM ELEMANLARI HAKKINDA UYGULANABİLECEK CEZALAR.....	33
(1) Uyarma	33
(2) Kınama	33
(3) Aylıktan veya ücretten kesme	35
(4) Kademe İlerlemesinin Durdurulması veya birden fazla ücretten kesme	36
(5) Üniversite Öğretim Mesleğinden Çıkarma	38
(6) Kamu Görevinden Çıkarma	38
MEMURLAR HAKKINDA UYGULANABİLECEK CEZALAR	40
A - Uyarma.....	40

B - Kınama	41
C – Aylıktan Kesme.....	42
D – Kademe İlerlemesinin Durdurulması	43
E – Devlet Memurluğundan Çıkarma	44
ÖNEMLİ HUSUSLAR	45
SORUŞTURMA İŞLEMLERİ SIRASINDA SORUŞTURMA KONUSUNUN ARAŞTIRILMASI, DELİLLERİN TOPLANMASI, İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ	47
İFADELERİN ALINMASI.....	48
TEBLİĞ GÜNÜNE GÖRE İFADE İSTEME YA DA İFADEYE ÇAĞRI GÜNÜ TABLOSU	50
SÖZLÜ İFADE ALIRKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR	52
SAVUNMAYA ÇAĞRI YAZISI.....	53
SAVUNMA İSTEME YAZISI	54
MÜŞTEKİ İFADEYE ÇAĞRI YAZISI	55
MÜŞTEKİ İFADE İSTEME YAZISI.....	56
TANIK İFADEYE ÇAĞRI YAZISI	57
TANIK İFADE İSTEME YAZISI.....	58
YEMİN TUTANAĞI.....	59
SORUŞTURULAN İFADE TUTANAĞI.....	60
MÜŞTEKİ İFADE TUTANAĞI	62
TANIK İFADE TUTANAĞI	64
EK SÜRE TALEBİ.....	66
SİCİL SORMA.....	67
SORUŞTURMA BAŞLATMA ZAMANAŞIMI	68
CEZA VERME ZAMANAŞIMI	68
ZAMANAŞIMI SÜRELERİ TABLOSU	69
ZAMANAŞIMI SÜRELERİ TABLOSU 2.....	70
BEKLETİCİ MESELE	71
SORUŞTURMACININ DİKKAT ETMESİ GEREKEN DİĞER ÖNEMLİ HUSUSLAR.....	72
DİSİPLİN CEZASI VERİLMESİNDE UYGULANACAK TEMEL İLKELER:	76
DİSİPLİN SORUŞTURMA RAPORU.....	79
SORUŞTURMA DOSYASI SON KONTROL TABLOSU	84
CEZA VERMEYE YETKİLİ DİSİPLİN AMİRLERİ VE KURULLAR	88
SON SAVUNMA	90
SAVUNMA İSTEME YAZISI	92
DİSİPLİN KURULU	93
DİSİPLİN KURULU KARAR ÖRNEKLERİ	95
Soruşturma Dosyası İade Örneği	96
Cezasızlık Bildirim Yazısı	97

DİSİPLİN CEZASININ SORUŞTURULANA BİLDİRİMİ	98
Disiplin cezası verilmesinde uygulanacak temel ilkeler:	99
CEZA SORUŞTURMASI.....	101
CEZA SORUŞTURMASININ KAPSAMI.....	101
CEZA SORUŞTURMASININ BAŞLATILMASI.....	101
CEZA SORUŞTURMASININ GENEL HÜKÜMLERE GÖRE SAVCILIK TARAFINDAN MI YOKSA ÜNİVERSİTE TARAFINDAN MI YAPILACAĞININ TESPİTİ	102
CEZA SORUŞTURMASININ CUMHURİYET SAVCISI TARAFINDAN DOĞRUDAN YAPILACAĞI SUÇLAR.....	104
Soruşturmanın Gizliliği.....	104
İhbar ve Şikayet	104
Soruşturmacı Tarafından Yapılacak İşlemler	106
TEBLİĞ GÜNÜNE GÖRE İFADE İSTEME YA DA İFADEYE ÇAĞRI GÜNÜ TABLOSU	107
Sürelerin hesaplanması	109
İfade veya sorgu için çağrı	110
Zorla getirme	110
ŞÜPHELİNİN İFADESİNİN ALINMASI	111
İFADE VE SORGUNUN TARZI	112
İfade alma ve sorguda yasak usuller	113
Şüphelinin veya sanığın müdafii seçimi.....	113
Müdafii görevlendirilmesi.....	114
YEMİN TUTANAĞI.....	115
ŞÜPHELİ ÇAĞRI YAZISI	116
ŞÜPHELİ İFADE TUTANAĞI	117
ŞÜPHELİ İFADE TUTANAĞI	119
MÜŞTEKİ İFADEYE ÇAĞRI YAZISI	121
MÜŞTEKİ İFADE TUTANAĞI	122
Yemin verdirilmeyen tanıklar.....	127
Tanığa görevinin önemini anlatma	127
Tanıklıktan çekinme	128
Meslek ve sürekli uğraşları sebebiyle tanıklıktan çekinme	128
Devlet sırrı niteliğindeki bilgilerle ilgili tanıklık	129
Tanıklıktan çekinme sebebinin bildirilmesi	129
Tanıklıktan çekinebilecek kimsenin çekinmemesi	129
Tanıkların dinlenmesi	130
Tanıklara yemin verilmesi.....	130
Yeminin yerine getirilmesi, sağır veya dilsizin yemini.....	130
Tanığın tekrar dinlenmesi.....	131

Tanığa ilk önce sorulacak hususlar ve tanığın korunması.....	131
Tanığa söylenecek şeyler ve sorulacak sorular.....	131
Tanıklıktan ve yeminden sebepsiz çekinme	132
TANIK İFADEYE ÇAĞRI YAZISI	133
TANIK İFADE TUTANAĞI	134
Diğer Soruşturma İşlemleri	137
DİZİ PUSULASI	139
CEZA SORUŞTURMA RAPORU (FEZLEKE)	140
SON SORUŞTURMA KURULU RAPORU	142
Disiplin Soruşturmasının yanında Ceza Soruşturmasının da Açılması Halinde.....	144
SORUŞTURMALARDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	145
Soruşturma Dosyası Son Kontrol Tablosu	147
SIKÇA SORULAN SORULAR.....	148
KAYNAKLAR.....	157

GENEL BİLGİLER

NOT: Yazışma örneklerindeki dipnotlar, İnceleme veya soruşturma görevi verilen kişilere bilgi vermek amacıyla konulmuş olup yazışma örneği kullanılmak istenirse yazı oluşturulurken bu dipnotların bulunmaması gerekmektedir.

Yazışma örneklerindeki dipnotları, dipnotlar kısmından değil, dipnotu işaret eden sayı yoluyla silmek gerekir. (Örnek¹ burada 1 in silinmesi aşağıdaki dipnotun da silinmiş olması için yeterlidir.)

Yetkili Disiplin Amiri tarafından olay, fiil veya hallerin öğrenilmesi

- 1- İhbar veya şikâyet üzerine öğrenme
- 2- Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Kuruma gönderilen Görevsizlik Kararları ile öğrenme
- 3- Re' sen öğrenme²

Disiplin Amiri olay, fiil ve halleri öğrendiğinde şu şekilde bir yol izleyebilir:

- 1- Disiplin veya Ceza Soruşturması Açmaya yahut İnceleme başlatmaya gerek görmeyebilir. Şikâyetçi varsa durum şikâyetçiye bildirilir.
- 2- İnceleme başlatılır
- 3- Disiplin soruşturması açılır³

¹ Bu dipnotu silmek için buradan değil Örnek yazısının sağ üstünde yer alan rakamı (Örnekte 1 i) silmek gerekir.

² Disiplin amiri soruşturmaya konu olay fiil veya eylemi ihbar veya şikâyet üzerine öğrenebileceği gibi re'sen de öğrenebilir. Burada asıl olan disiplin amirinin soruşturma konusu olabilecek olay, fiil ve/veya eylemi öğrenmiş olmasıdır. Bu bakımdan disiplin hukukunda takipte şikâyet zorunluluğu bulunmamaktadır.

³ Disiplin amiri disiplin soruşturması açmadan önce "zamanaşımı" sürelerinin geçip geçmediğinde dikkat etmelidir. 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun "Zamanaşımı" başlıklı 53/C bendinde "Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren; a) Uyarma, kınama, aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezalarında **bir ay içinde**, b) Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezasında **altı ay içinde**, disiplin soruşturmasına başlanmadığı takdirde disiplin soruşturması açılmaz." Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren iki yıl, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezasını gerektiren fiil açısından altı yıl geçmiş ise disiplin cezası verilemez." hükmü yer aldığından bu sürelerin geçmemiş olmadığına dikkat etmek gerekir.

- 4- Ceza soruşturması açılır
- 5- Disiplin soruşturması ve ceza soruşturması açılır. (İki ayrı soruşturma dosyası ortaya çıkar)
- 6- Ceza soruşturması bakımından Üniversitenin görevsiz olduğu yönünde karar oluşmuşsa Genel hükümlere göre yürütülmesi gereken bir suç/iddia/eylem söz konusu ise bu durum Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilir.⁴

Disiplin soruşturmasına konu eylem ve disiplin suçu şüphesi altındaki kişi belli ise konu ile ilgili inceleme başlatılmış olması disiplin soruşturması başlatma zamanaşımına etkili değildir. İnceleme esasen ceza soruşturmasının öncesi bir mekanizmadır. Bu nedenle disiplin soruşturması başlatma zamanaşımını uzatmaz. Ancak başlangıçta (inceleme yapılmadan, araştırılmadan) disiplin soruşturması açılması imkanı yoksa (failin ve/veya fiilin/eylemin henüz öğrenilmemiş olması, inceleme sonucunda ortaya çıkmış olması halinde vb. durumlar) burada önemli olan disiplin soruşturmasına konu olabilecek fiilin/eylemin disiplin amirince öğrenilmesinin gerçekleştiği tarihte disiplin soruşturması açma zamanaşımının başlamasıdır. 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/c bendinde inceleme, ceza soruşturmasından önceki aşama olarak düzenlenmiştir. Bu inceleme sırasında disiplin hukukuna aykırı bir durum varsa incelemeci bu hususu da raporunda belirtebilecektir.

⁴ Aşağıda “Ceza soruşturmasının genel hükümlere göre mi yoksa üniversite tarafından mı yapılacağına tespiti” konusunda açıklama yapılmıştır.

**CEZA SORUŞTURMASININ GENEL HÜKÜMLERE GÖRE SAVCILIK
TARAFINDAN MI YOKSA ÜNİVERSİTE TARAFINDAN MI
YAPILACAĞININ TESPİTİ**

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu m. 53/c-1 hükmüne göre; “*Yükseköğretim üst kuruluşları başkan ve üyeleri ile yükseköğretim kurumlan yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanlarının ve bu kuruluş ve kuramlarin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlarının görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında yetkili makamlarca inceleme başlatılabilir,...*” Bu hükme göre soruşturmanın üniversite tarafından yapılabilmesi için ilgili Üniversite çalışanlarının fiilleri **görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işlemeleri** gerekmektedir. Bu kapsamda hangi fiillerin görev nedeniyle veya görevin yapıldığı sırada işlendiği, hangi fiillerin ise görev dışında kişisel suç olduğunun tespiti gerekmektedir.

Bir suçun (suçun/eylemin/iddianın) CEZA SORUŞTURMASI kapsamında Üniversite tarafından soruşturulabilmesi için:

- i. Suçun görev sırasında işlenmesi veya görev sırasında olmasa bile görevi nedeniyle işlenmesi
- ii. Suçun kamu görevinden doğan
- iii. Suçun kamu görevinden yararlanılarak işlenebilen suç olması,
- iv. Failin memur veya kamu görevlisi olmasının suç tipinde kurucu unsur olarak öngörülmesi
- v. Failin memur veya kamu görevlisi olmasının ağırlaştırıcı hal sayıldığı suçlar

YARARLANILAN EMSAL KARARLAR

YCGK, E. 2017/1187, K. 2020/88, T. 11.02.2020

YCGK, E. 1992/1-255, K. 1992/282, T. 19.10.1992.

Danıştay 1. D, E. 2016/887. K. 2016/1181, T. 8.9.2016

Danıştay 1.D, E. 2018/2538, K. 2018/2475, T. 25.12.2018.

Danıştay 1. D., E. 2016/2520, K. 2017/271, T. 21.2.2017.

Danıştay’ın emsal kararında, “*Üniversitedeki görevi sebebiyle veya buradaki görevi sırasında işlenmediği, buradaki görevinden de kaynaklanmadığı, bu nedenle atılı suç nedeniyle*

şüpheli hakkında Rektörlükçe ceza soruşturması yaptırılmayacağı ”⁵ yönünde karar vermiştir. (Danıştay I.D, E. 2018/2538, K. 2018/2475, T. 25.12.2018)

Danıştay, bir başka emsal kararında; *“şüpheliye isnat edilen suçun, Üniversitesindeki görevinden kaynaklanmadığı, Üniversitedeki görevi dolayısıyla veya görevi sırasında işlenmediği, bu nedenle atılı suç nedeniyle şüpheli hakkında 2547 sayılı Kanununun 53 üncü maddesi uyarınca ceza soruşturması yapılamayacağı ve men-i muhakemesi veya lüzum-u muhakemesi yolunda bir karar alınamayacağı, bu nedenlerle de atılı suç nedeniyle şüpheli hakkında yetkisiz Kurul tarafından lüzum-u muhakeme kararı verilmiş olmasının, esasen Üniversite tarafından ceza soruşturması yapılmaması gereken bir suçla ilgili karar verilmiş olması karşısında, ayrıca bir hukuka aykırılık olarak değerlendirilemeyeceği, isnat olunan suç nedeniyle şüpheli hakkında genel hükümlere göre işlem yapılması gerektiği anlaşılmıştır.* ”⁶ hükmüne yer verilmiştir. (Danıştay I.D, E. 2016/550, K. 2016/1183, T. 8.9.2016)

Danıştay, bir başka emsal kararında *“şüpheliye isnat edilen suçun, Üniversitedeki öğretim üyeliği görevinden kaynaklanmadığı, bu görevi sırasında da işlenmediği, şüphelinin öğretim üyeliği göreviyle ilgisi bulunmayan bu suçun Cumhuriyet Başsavcılığınca genel hükümlere göre doğrudan soruşturulması gerektiği anlaşıldığı* ”⁷ şeklinde karar vermiştir. (Danıştay I. D, E. 2016/887. K. 2016/1181, T. 8.9.2016.)

Danıştay'ın bir diğer emsal kararında: “Üniversitedeki görevi dolayısıyla veya görevi sırasında işlenmediği, bu nedenle atılı suçlar nedeniyle şüpheli hakkında 2547 Sayılı Kanun'un 53. maddesi uyarınca değil genel hükümlere göre ceza soruşturma yapılması gerektiği ”⁸. hükmüne yer verilmiştir. (Danıştay I. D., E. 2016/2520, K. 2017/271, T. 21.2.2017.

⁵ Danıştay I.D, E. 2018/2538, K. 2018/2475, T. 25.12.2018.

⁶ Danıştay I.D, E. 2016/550, K. 2016/1183, T. 8.9.2016

⁷ Danıştay I. D, E. 2016/887. K. 2016/1181, T. 8.9.2016.

⁸ Danıştay I. D., E. 2016/2520, K. 2017/271, T. 21.2.2017.

DİSİPLİN AMİRLERİ⁹

Disiplin Amirleri	Kimlerin Disiplin Amiri Olduğu
Yükseköğretim Kurulu Başkanı	Üst Kuruluşlar Rektörler Bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürleri
Rektör	Üniversitenin
Bağımsız Vakıf Meslek Yüksekokulu Müdürü	Bağımsız vakıf meslek Yüksekokulunun
Dekan	Fakültenin
Enstitü Müdürü	Enstitünün
Yüksekokul Müdürü	Yüksekokulun
Kadrosu bulunan uygulama araştırma merkezi ile bağımsız enstitü müdürleri	Uygulama araştırma merkezi ile enstitünün
Genel Sekreter	Bağlı birim personelinin
Birim Sekreterleri	Bağlı birim personelinin

⁹ **2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesinin a. bendinde** “Yükseköğretim Kurulu Başkanı üst kuruluşlar, rektörler ve bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürlerinin; rektör, üniversitenin; bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürü, bağımsız vakıf meslek yüksekokulunun; dekan, fakültenin; enstitü ve yüksekokul müdürleri, enstitü ve yüksekokulların; kadrosu bulunan uygulama araştırma merkezi ile bağımsız enstitü müdürleri, uygulama araştırma merkezi ile enstitünün; bu birimlerin genel sekreter veya sekreterleri de bağlı birim personelinin disiplin amirleridir.” hükmüne yer verilmiştir.

İNCELEME

Disiplin Amiri tarafından öğrenilen olay, fiil veya hallerin faili henüz belli değilse yahut herhangi bir kimse üzerinde ceza soruşturması açmaya yeter derecede suç şüphesi oluşmamışsa, konu hakkında inceleme başlatılabilir.¹⁰

İnceleme bir olayın, fiil ve hallerin araştırılmasına yönelik olup herhangi bir şüpheli bulunmamaktadır. Olay, fiil ve haller araştırılarak varsa şüpheliler; failer ve sorumlular tespit edilir.

İNCELEME BAŞLATMA YAZISI ÖRNEĞİ

Sayın

İncelemeci

..... İddialara ilişkin olarak konunun araştırılması ve varsa sorumluların belirlenmesi amacıyla Rektörlüğümüzce inceleme başlatılmasına ve başlatılan incelemeyi yürütmek üzere incelemeci olarak görevlendirilmenize karar verilmiştir.

Gerekli incelemeyi ekte gönderilen İnceleme Usul ve Esasları Rehberi çerçevesinde tamamlayarak İnceleme Raporu ve İnceleme dosyasını 1(bir) ay içerisinde Rektörlüğümüze teslim etmeniz hususunda;

Bilgilerini ve gereğini rica ederim./..../20...

İsim ve İmza

Yetkili Makam

¹⁰ **2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesinin c. bendinin ilk fıkrasında** “Yükseköğretim üst kuruluşları başkan ve üyeleri ile yükseköğretim kurumları yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanlarının ve bu kuruluş ve kurumların 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlarının görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında yetkili makamlarca inceleme başlatılabilir,” hükmüne yer verilmiştir.

İNCELEMEDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1. İnceleme konusunun/iddianın/fiil ve/veya halin araştırılmasına yöneliktir. Fiil ve hallerle ilgili olarak herhangi bir kişi hakkında ceza soruşturması başlatılmasına yetecek kadar şüphe oluşmadığından incelemede ŞÜPHELİ bulunmamaktadır. Bu bakımdan İncelemede ŞÜPHELİ kavramı kullanılmaz. Bunun yerine “BİLGİSİNE BAŞVURULAN” kavramı kullanılabilir.
2. İncelemede ifade alma, delil toplama vs. işlemler soruşturmadaki usule benzerlik gösterir. İfade istemede en az 7 günlük hazırlık süresi verilmesi usulüne uyulması yararlı olacaktır. 7 günlük hazırlık süresinden fazla bir hazırlık süresi tanınmasında da bir sakınca bulunmamaktadır. İfade istenen kişilere en az 7 günlük süre tanıyabilmek için bu sürecin, tebliğ günü ve teslim ya da ifade alma günü ile birlikte **9 günlük bir süreç** olduğuna dikkat edilmelidir. Buna göre (tebliğ günü 1 gün + hazırlık süresi 7 gün + teslim günü ya da ifade alınan 1 gün = Toplam süreç en az 9 gün sürmektedir)
3. Yukarıda da değinildiği gibi, İncelemede bilgi alınırken “Bilgisine başvurulmuş” şeklinde kavram kullanılabilir.
4. İnceleme sonunda bir rapor hazırlanır. İnceleme Raporu **iki nüsha** hazırlanır. **İnceleme Raporunun her sayfası, hazırlayan incelemeci tarafından imzalanır.** İnceleme sırasında yapılan tüm yazışmalar, alınan ifadeler, toplanan delillere ilişkin belgeler inceleme dosyasına konulur. Dizi pusulası hazırlanır. **Dosyanın oluşum aşamasında her yeni gelen belge en üste konulacağı için tarih sırası aşağıdan yukarıya doğru olur.** Belgeler dizi pusulasına yazılır. Dizi pusulası ve İnceleme Raporunun yer aldığı İnceleme Dosyası İnceleme Emri veren makama üst yazı ile teslim edilir.
5. İnceleme konusu olay, fiil ve haller hakkında sorumlular varsa ve belirlenebiliyorsa tespit edilerek haklarında **disiplin ve/veya ceza soruşturması başlatılması ya da başlatılmaması gerektiği** yönündeki incelemeci görüşünün (teklifinin) raporda açıkça yer alması gerekir. Disiplin Soruşturmasında fiil ve halin ve de şüphe altındaki failin öğrenilmesinden itibaren bir ay ve 6 aylık disiplin soruşturması başlatma zamanışımına dikkat edilmesi gerekir.
6. Dizi pusulası hazırlanır. İnceleme raporunda belirtilen Ek numaralarının (Ek-1), (Ek-2), ...(Ek-...) dizi pusulasındaki sıra numarası ile aynı olması gerekir.

7. Sözlü ifade alınacaksa İnceleme emrini veren makamdan katip görevlendirmesi talep edilmelidir. Ancak İnceleme kapsamında, sözlü ifade alınmasını gerektiren bir durum yoksa, (yazılı ifade isteme yeterli görülmüşse) katip görevlendirilmesi zorunlu değildir.
8. İncelemelerde fiili/eylemi ile ilgili inceleme başlatılan belli bir kişi varsa İncelemecinin bu kişinin unvan ve görev bakımından eşit ve üst olması gereklidir.
9. Tanıgın ifadesi alınırken YEMİN VERDİRİLİR.
10. Müştekiye (şikâyetçiye) ve/veya Bilgisine başvuru olan kişiye (hakkında inceleme yapılan ve/veya eylemi incelenene) YEMİN VERDİRİLMEZ. (YEMİNSİZ DİNLENİR)

İNCELEME DOSYASI

İfadeye Çağrı Yazısı¹¹

Sayın: ...

İlgi: ...tarih ve... Sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile ... İddiası nedeniyle başlatılan İncelemede, İncelemeci olarak görevlendirilmiş bulunmaktayım.

İnceleme kapsamında ifade vermek üzere... tarih¹² ve... saatte... hazır bulunmanız, ifade vermeye gelmediğiniz takdirde eldeki bilgi ve belgelere göre değerlendirme yapılacağı hususunda,

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

İsim ve İmza

İncelemeci

¹¹Bilgisine başvurulanan sözlü ifadeye çağrı yazısı örneği.

Bilgisine başvurulana en az 7 gün hazırlık süresi verilmelidir. Tebliğ günü ve ifade alma günü 7 günün hesabına dahil edilemeyeceğinden en az 7 günlük hazırlık süresi 9 günlük ((Tebliğ günü + hazırlık süresi 7 gün + ifadenin alındığı gün) olmak üzere 9 günlük bir süre (1+7+1=9)) bir sürece tekabül eder. Aşağıdaki Tebliğ Gününe Göre İfade İsteme Ya da ifadeye Çağrı Günü Tablosuna bakınız.

İNCELEME DOSYASI

İfade İsteme Yazısı¹³

Sayın:.....

İlgi:tarih ve sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile ... İddiası nedeniyle başlatılan İncelemede, İncelemeci olarak görevlendirilmiş bulunmaktayım.

İnceleme kapsamında yazılı açıklamanızı ve açıklamanızı destekleyen her türlü bilgi, belge ve delillerinizi ve varsa tanıklarınızın isim, soy isim ve adreslerini, **sözlü ifade vermek istiyorsanız istediğinize dair beyanınızı¹⁴**, iş bu yazının tarafınıza ulaştığından itibaren 8 gün içinde¹⁵ adresindeki odama ulaştırmanız gerekmekte olup aksi halde eldeki bilgi ve belgelere göre değerlendirilme yapılacağı hususunda,

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

İsim ve İmza

İncelemeci

¹³ Bilgisine başvurulandan Yazılı Savunma isteme yazısı örneği.

¹⁴ İnceleme olduğundan bu kısmın ("**sözlü ifade vermek istiyorsanız buna dair beyanınızı**") şeklindeki ibarenin) yer alıp almaması İncelemecinin takdirindedir. İncelemeci herhalde yazılı savunmayı yeterli görüyorsa, eksik kalan bir husus oluşmayacağını düşünüyorsa bu ibareyi kullanmayabilir. Ancak bu durum İnceleme bakımından böyledir.

¹⁵ Bilgisine başvurulana en az 7 gün hazırlık süresi verilmelidir. Bunun sağlanabilmesi için de "8 gün içinde" ifadesi kullanılabilir. Gerekli görülürse daha uzun süre verilebilir. Tebliğ günü ve teslim günü de eklendiğinde 9 günlük bir süreç ortaya çıkmaktadır. ((Tebliğ günü + hazırlık süresi 7 gün + ifadenin alındığı gün) olmak üzere 9 günlük bir süre (1+7+1=9)). Aşağıdaki Tebliğ Gününe Göre İfade İsteme Ya da ifadeye Çağrı Günü Tablosuna bakınız..

İNCELEME DOSYASI

Müşteki¹⁶ İfadeye Çağrı Yazısı¹⁷

Sayın:.....

İlgi:tarih ve sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgede kayıtlı yazısı ile ... İddiası nedeniyle başlatılan İncelemede, İncelemeci olarak görevlendirilmiş bulunmaktayım.

Tarafımdan yürütülen İncelemede şikayetinize ilişkin olarak müşteki sıfatıyla ifadenize başvurulacağından/...../20.... tarihinde¹⁸ saat:.... da Harran Üniversitesindeki. ... adresindeki... nolu odada hazır bulunmanız gerekmektedir.

Gereğini rica ederim./...../20.....

İsim ve İmza

İncelemeci

¹⁶ MÜŞTEKİ, ŞİKAYETÇİ ile eş anlamlı olup ikisinden biri tercih edilmelidir.

¹⁷ Müşteki Sözlü ifadeye çağrı yazısı

¹⁸ Müştekiye en az 7 gün hazırlık süresi verilmelidir. Tebliğ günü ve ifade alma günü 7 günün hesabına dahil edilemeyeceğinden en az 7 günlük hazırlık süresi 9 günlük ((Tebliğ günü + hazırlık süresi 7 gün + ifadenin alındığı gün) olmak üzere 9 günlük bir süre (1+7+1=9)) bir sürece tekabül eder. Aşağıdaki Tebliğ Gününe Göre İfade İsteme Ya da ifadeye Çağrı Günü Tablosuna bakınız..

İNCELEME DOSYASI
Müşteki İfade İsteme Yazısı¹⁹

Sayın:.....

İlgi:tarih ve sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile ... İddiası nedeniyle başlatılan İncelemede, İncelemeci olarak görevlendirilmiş bulunmaktayım.

Tarafımdan yürütülen disiplin soruşturmasında müşteki olduğunuzdan yazılı ifadenize başvurulması gerekmiş olup tarihli dilekçenizde belirttiğiniz şikayetinizle ilgili yazılı açıklamalarınızı ve açıklamalarınızı destekleyen her türlü bilgi ve belgelerinizi, delillerinizi ve varsa tanıklarınızın isim ve soy isimlerini, adreslerini iş bu yazının tarafınıza tebliğinden itibaren 8 gün içinde²⁰ adresindeki odama ulaştırmanız gerekmektedir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim. / / 20.....

İsim ve İmza

İncelemeci

¹⁹ Müşteki Yazılı ifade isteme yazısı. Görüldüğü üzere müştekiden şikayetini açıklaması istenir. Savunma yapması istenmez.

²⁰ Müştekiye en az 7 gün hazırlık süresi verilmelidir. Bunu sağlamak için "8 gün içinde" ifadesi kullanılabilir. Gerekli görülürse daha uzun süre verilebilir. Aşağıdaki Tebliğ Gününe Göre İfade İsteme Ya da ifadeye Çağrı Günü Tablosuna bakınız.

İNCELEME DOSYASI

Tanık İfadeye Çağrı Yazısı²¹

Sayın:.....

İlgi:tarih ve sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile başlatılan bir İncelemede bilginize başvurulacağından tanık olarak ifade vermek üzere tarihinde²² saat de odasında hazır bulunmanız gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim. / / 20.....

İsim ve İmza

İncelemeci

²¹ Tanık Sözlü ifadeye çağrı yazısı.

²² Müştekiye en az 7 gün hazırlık süresi verilmelidir. Tebliğ günü ve ifade alma günü 7 günün hesabına dahil edilemeyeceğinden en az 7 günlük hazırlık süresi 9 günlük ((Tebliğ günü + hazırlık süresi 7 gün + ifadenin alındığı gün) olmak üzere 9 günlük bir süre (1+7+1=9)) bir sürece tekabül eder. Aşağıdaki Tebliğ Gününe Göre İfade İsteme Ya da ifadeye Çağrı Günü Tablosuna bakınız.

İNCELEME DOSYASI
Tanık İfade İsteme Yazısı²³

Sayın:.....

İlgi:tarih ve sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile başlatılan incelemede tanık sıfatıyla bilginize başvurulması gerekmiştir. Bu nedenle aşağıdaki sorulara yanıtlarınızı ve konu ile ilgili açıklamalarınızı yazılı olarak iş bu yazının tarafınıza tebliğinden itibaren 8 gün içinde²⁴ adresindeki odama ulaştırmanız gerekmektedir

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim. / / 202.....

İsim ve İmza

İncelemeci

SORULAR :

- 1.
- 2.
- 3.
-

²³Tanıktan Yazılı İfade İsteme yazısı.

²⁴ Tanığa en az 7 gün hazırlık süresi verilmelidir. Bunu sağlamak için "8 gün içinde" ifadesi kullanılabilir. Gerekli görülürse daha uzun süre verilebilir. Tebliğ günü ile teslim gününün 7 günlük hazırlık süresine dahil olmadığı, bu nedenle ifade isteme ve ifade yazısını teslim alma sürecinin en az 9 günlük (7+1+1=9) bir süreç olduğu unutulmamalıdır. Aşağıdaki Tebliğ Gününe Göre İfade İsteme Ya da ifadeye Çağrı Günü Tablosuna bakınız.

İNCELEME DOSYASI

YEMİN TUTANAĞI

İlgi :/...../202... tarih ve sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile başlatılan **İncelemede** Yeminli katip olarak görevlendirilmek üzere bilgisayar kullanımını bilen, güvenilirliği ve ketumiyeti denenmiş, ... yeminli katip olarak görevlendirileceği kendisine beyan edilmiş, yemin ve yeminli katip özellikleri anlatılmış, engel bir halinin bulunmadığını beyan etmesi üzerine, “*Yeminli katip olarak; beyan ve ifadeleri, tarafıma yazmak üzere söylenenleri, hiçbir şey katmadan ve çıkarmadan aynen yazacağıma; zabıt katipliği görevim dolayısıyla görmüş, duymuş, yazmış, öğrenmiş olduğum bilgi ve belgeler hakkında hiçbir yerde hiçbir şekilde beyanda bulunmayacağıma, hiç kimseye bilgi vermeyeceğime, gizlilik ilkesine bağlı kalacağıma namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim.*” şeklinde yemin verdirilmek suretiyle yeminli katip olarak görevlendirilmiş ve bu tutanak topluca imza altına alınmıştır.
...../...../20.....

İsim ve İmza

İncelemeci

YEMİN METNİ

Yeminli katip olarak; beyan ve ifadeleri, tarafıma yazmak üzere söylenenleri, hiçbir şey katmadan ve çıkarmadan aynen yazacağıma; zabıt katipliği görevim dolayısıyla görmüş, duymuş, yazmış, öğrenmiş olduğum bilgi ve belgeler hakkında hiçbir yerde hiçbir şekilde beyanda bulunmayacağıma, hiç kimseye bilgi vermeyeceğime, gizlilik ilkesine bağlı kalacağıma namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim./...../20.....

İsim ve imza

Yeminli Zabıt Katibi

İNCELEME DOSYASI

BİLGİSİNE BAŞVURULAN İFADE TUTANAĞI²⁵

İFADESİ ALINANIN

ADI VE SOYADI :
T.C. KİMLİK NUMARASI :
BABA VE ANNE ADI :
DOĞUM TARİHİ VE YERİ :
NÜFUSA KAYITLI OLDUĞU YER :
İKAMET ADRESİ :
İŞ YERİ ADRESİ :
TELEFON NUMARASI (CEP – İŞ- EV) :
MESLEĞİ / UNVANI :
İFADENİN ALINDIĞI YER :
İFADENİN ALINDIĞI TARİH/ SAAT :

.....nin hazır bulunduğu görüldü.²⁶ İnceleme konusu olan ve suç teşkil eden fiil ve haller Bilgisine Başvurulananlatıldı. iddia/fiil ve haller nedeniyle İnceleme başlatıldığı bildirildi.

..... ifadesinde :
..... dedi.

Bilgisine başvurulandan soruldu:²⁷

Soru :

Cevap:

İlave edeceği başka bir husus olup olmadığı soruldu. “Yoktur” dedi. Tutanak kendisine okutuldu, yazılanların söylediklerinin aynısı olduğunu belirtmesi üzerine, tutanak birlikte imzalandı. .../.../20....

İNCELEMECİ

İsim ve İmza

KÂTİP

İsim ve imza

BİLGİSİNE BAŞVURULAN

İsim ve İmza

²⁵ Bilgisine Başvurulan ifade tutanağı yerine “İFADE TUTANAĞI” şeklinde bir yazımda yeterli olur.

²⁶ Bilgisine Başvurulana yemin ettirilmez.

²⁷ İncelemeci tarafından olayın aydınlatılması için inceleme konusu ile ilgili sorular sorulur. **Fili/eylemi nedeniyle inceleme başlatılan** bir olaya değinmişse, bu olayın nerede, ne zaman olduğu önemli olabilir. Yer ve zamana ilişkin sorularla olay aydınlatılmaya çalışılır.

İNCELEME DOSYASI
MÜŞTEKİ İFADE TUTANAĞI

İFADESİ ALINANIN

ADI VE SOYADI :
T.C. KİMLİK NUMARASI :
BABA VE ANNE ADI :
DOĞUM TARİHİ VE YERİ :
NÜFUSA KAYITLI OLDUĞU YER :
İKAMET ADRESİ :
İŞ YERİ ADRESİ :
TELEFON NUMARASI (CEP – İŞ- EV) :
MESLEĞİ / UNVANI :
İFADENİN ALINDIĞI YER :
İFADENİN ALINDIĞI TARİH/ SAAT :

Müştekinin hazır bulunduğu görüldü.²⁸ iddiaları ile ilgili
İnceleme başlatıldığı bildirildi. Şikâyetleri soruldu:

MÜŞTEKİ İFADESİNDE :

.....dedi.

Müştekiden soruldu:²⁹

Soru : Şikâyetçi misiniz?

Cevap:

İlave edeceği başka bir husus olup olmadığı soruldu. “Yoktur” dedi. Tutanak kendisine okutuldu, yazılanların söylediklerinin aynısı olduğunu belirtmesi üzerine, tutanak birlikte imzalandı. .../.../20....

İNCELEMECİ

İsim ve İmza

KÂTİP

İsim ve imza

MÜŞTEKİ

İsim ve İmza

²⁸ **Müştekiye yemin ettirilmez.**

²⁹ İncelemeci tarafından olayın aydınlatılması için İnceleme konusu ile ilgili sorular sorulur. Müşteki bir olaya değinmişse, bu olayın nerede, ne zaman olduğu önemli olabilir. Yer ve zamana ilişkin sorularla olay aydınlatılmaya çalışılır.

İNCELEME DOSYASI

TANIK İFADE TUTANAĞI

İFADESİ ALINANIN

ADI VE SOYADI :
T.C. KİMLİK NUMARASI :
BABA VE ANNE ADI :
DOĞUM TARİHİ VE YERİ :
NÜFUSA KAYITLI OLDUĞU YER :
İKAMET ADRESİ :
İŞ YERİ ADRESİ :
TELEFON NUMARASI (CEP – İŞ- EV) :
MESLEĞİ VE EKONOMİK DURUMU :
İFADENİN ALINDIĞI YER :
İFADENİN ALINDIĞI TARİH/ SAAT :/...../20..... /

Tanığa CMK. 53. Maddesi gereği dinlemeden önce gerçeği söylemesinin önemi, gerçeği söylememesi halinde yalan tanıklık suçundan dolayı cezalandırılacağı, doğruyu söyleyeceği hususunda yemin edeceği anlatıldı.

Tanığa CMK 45/3 maddesi gereği CMK 45/1 maddede sayılan kişilerden olup olmadığı sorularak **Bilgisine başvurulana³⁰ kişiyle (.....ile)** böyle bir akrabalık ilişkisi varsa tanıklıktan çekilebileceği, ayrıca CMK 48. Maddesi gereği kendisini veya 45/1. Maddede gösterilen kişileri ceza kovuşturmasına uğratabilecek nitelikte olan sorulara cevap vermekten çekinebileceği bildirildi. Tanık, yukarıda bildirilen hususları anladığını belirtti. Tanığa CMK 54. Maddesi gereğince yemin edeceği bildirildi.³¹

Tanığın CMK'nın 55. Maddesine göre ifadesine geçmeden önce yemini yaptırıldı. Tanık 'bildiğimi dosdoğru söyleyeceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim' diyerek yemin etti.

İnceleme konusu suç/iddia/eylemler; tanık sıfatıyla ifadesine başvurulana, yukarıda açık kimliği ve adresi yazılı'e anlatıldı. Konu ile ilgili olarak tanık sıfatıyla bildiklerini anlatması istendi.

TANIK İFADESİNDE³² :

³⁰ **Fiili/eylemi nedeniyle inceleme başlatılan kişi**

³¹ Bu kısım Bilgisine başvurulana kişi varsa ve/veya belli ise yer almalıdır. Böyle bir kişi yoksa akrabalık ilişkisi sorulması fiilen imkansız olacaktır bu bakımdan bu paragraf duruma göre yazılmalıdır.

³² Tanık soruşturma konusu olayla ilgili bildiklerini anlattığı ve buraya yazıldığı bölümdür. Tanığın anlatımlarından sonra tanığa soru sorma aşamasına geçilir. Bu kısımda sorulan sorular ve tanığın cevabı yazılır.

.....
dedi

Tanıktan soruldu:³³

Soru : Bilgisine başvuru veya müşteki ile herhangi bir yakınlığınız var mı

Cevap :

Soru :

Cevap :

İlave edeceği başka bir husus olup olmadığı soruldu. “Yoktur” dedi. Tutanak kendisine okutuldu, yazılanların söylediklerinin aynısı olduğunu belirtmesi üzerine, tutanak birlikte imzalandı. .../.../20....

İNCELEMECİ

İsim ve İmza

KÂTİP

İsim ve imza

TANIK

İsim ve İmza

Tanığa yemin ettirilir. Ancak bazı kimselerin tanıklıktan çekinme hakkı olduğu gibi yemin etmekten de çekinebilecek tanıklar vardır.

³³ Soruşturmacı tarafından olayın aydınlatılması için soruşturma konusu ile ilgili sorular sorulur. Tanık bir olaya değinmişse, bu olayın nerede, ne zaman olduğu önemli olabilir. Yer ve zamana ilişkin sorularla olay aydınlatılmaya çalışılır.

TEBLİĞ GÜNÜNE GÖRE İFADE İSTEME YA DA İFADEYE ÇAĞRI GÜNÜ TABLOSU

Tablo: Tebliğ gününe göre en az yedi gün tanınmasını ve ifade alınabilecek ya da istenebilecek günü gösteren tablo³⁴

TEBLİĞ GÜNÜ (ayın hangi günü olduğu)	HAZIRLIK GÜNLERİ (En az yedi gün)	İFADE İSTEME YA DA ÇAĞRI GÜNÜ (En erken)
01	02, 03, 04, 05, 06, 07, 08	09
02	03, 04, 05, 06, 07, 08, 09	10
03	04, 05, 06, 07, 08, 09, 10	11
04	05, 06, 07, 08, 09, 10, 11	12
05	06, 07, 08, 09, 10, 11, 12	13
06	07, 08, 09, 10, 11, 12, 13	14
07	08, 09, 10, 11, 12, 13, 14	15
08	09, 10, 11, 12, 13, 14, 15	16
09	10, 11, 12, 13, 14, 15, 16,	17
10	11, 12, 13, 14, 15, 16, 17,	18
11	12, 13, 14, 15, 16, 17, 18	19
12	13, 14, 15, 16, 17, 18, 19	20
13	14, 15, 16, 17, 18, 19, 20	21
14	15, 16, 17, 18, 19, 20, 21	22
15	16, 17, 18, 19, 20, 21, 22	23

³⁴ Ayın 1. Gününden 20. Gününe kadar tebliğ yapılırsa hangi günlerin hazırlık süresi ve en erken hangi günün ifade isteme ya da ifade alma günü olduğu tabloda yer almaktadır. Şubat ayının 28, 29 ve bazı ayların 30 bazı ayların 31 gün olması dolayısıyla 21. Ve sonrası günlerde ilgiliye yapılan tebligatlarda hazırlık günü verilirken ayın kaç gün olduğuna dikkat edilmelidir. Örneğin şubat ayının 28 gün olduğu durumda ayın 21. Günü ilgiliye yapılan tebliğde en erken ifade alma ya da isteme günü 1 Mart olmaktadır. Ancak aynı durumda şubat 29 gün ise son gün 29 şubat olmaktadır. İfade alma ya da ifade isteme için kesin bir gün belirlenecekse hafta sonu veya tatil gününe denk geliyorsa takibeden ilk iş günü ifade alma ya da isteme günü olarak belirlenmelidir.

16	17, 18, 19, 20, 21, 22, 23,	24
17	18, 19, 20, 21, 22, 23, 24	25
18	19, 20, 21, 22, 23, 24, 25	26
19	20, 21, 22, 23, 24, 25, 26	27
20	21, 22, 23, 24, 25, 26, 27	28
....

İNCELEME DOSYASI
DİZİ PUSULASI

SIRA NO ³⁵	KONUSU	TARİH	SAYI
1	İnceleme Emri ve Eki/.../202..	
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9	İnceleme Raporu/.../202..	
10	Üst Yazı/.../202..	

İsim ve İmza

İncelemeci

³⁵Dizi pusulasında "sıra no" kısmındaki numaralar İnceleme Raporunda (Ek-1), (Ek-2),..... (Ek-...) olarak eklerde yazılan numaralarla uyumlu olmalıdır.

İNCELEME RAPORU

İNCELEME EMRİNİ VEREN MAKAM : Harran Üniversitesi Rektörlüğü

İNCELEME EMRİNİN TARİH VE SAYISI :/...../20... tarih ve ...Sayılı İnceleme

Emri

İNCELEME KONUSU :

konusunun incelenmesidir.

İNCELEME RAPORU TARİHİ :

İNCELEME SAFHALARI³⁶ :

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün/...../20.... tarih vesayılı İnceleme Emrinin alınmasıyla İncelemeye başlanmıştır. (Ek-1)

..... 'a gönderilen yazı ile ifadeye çağırılmıştır. 'a gönderilen yazı ile istenmiştir. (Ek-2)

Tanık,/...../20.... tarihli ifadesinde.....

DEĞERLENDİRME³⁷ : Toplanan deliller, alınan ifadeler ve dosyadaki bilgi ve belgeler değerlendirildiğinde;

SONUÇ VE TEKLİF : kişi/kişilerin fiili dolayısıyla hakkında/haklarında disiplin/ceza soruşturması başlatılması gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.³⁸

Veya İnceleme konusu olayla ilgili olarak suç unsuruna rastlanmadığından herhangi bir kimse hakkında soruşturma açmaya gerek olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.³⁹

İsim ve İmza

İncelemeci

³⁶ Bu bölümde incelemenin başlamasından sonuçlanmasına kadar hangi aşamaların olduğu, dosyaya giren bilgi ve belgelerin nasıl ve ne şekilde dosyada yer aldığı vs. bilgilere yer verilir. Belgelerin nelerden ibaret olduğu, **alınan ifadelerin özetleri** bu bölümde yer alır. Bu bölüm inceleme kapsamında neler yapıldığının yazıldığı bölümdür.

³⁷ Bu bölümde dosyada bulunan bilgi ve belgeler, deliller, tanık ifadelerinin olayı aydınlatmadaki yönü açıklanır, değerlendirme yapılır. İnceleme Konusuyla ilgili varsa sorumlular ve bunlar hakkında ne gibi işlemler yapılacağı, gerekçesi yazılır. Bu bölüm İncelemecinin toplanan delil, alınan ifadelerden, dosya kapsamındaki her türlü bilgi ve belgeden, inceleme konusu hakkında neyin ortaya çıktığını anlattığı bölümdür.

³⁸ İnceleme konusu olay, fiil ve haller hakkında sorumlular varsa veya belirlenebiliyorsa tespit edilerek haklarında disiplin ve/veya ceza soruşturması başlatılması ya da başlatılmaması gerektiği yönündeki incelemeci görüşünün raporda açıkça yer alması gerekir.

³⁹ İncelemeci herhangi bir suç unsuruna rastlamamışsa ve/veya herhangi bir kimse hakkında disiplin veya ceza soruşturması başlatılmasına gerek görmemişse bu kanaatini raporuna yazacaktır.

ÜST YAZI (İnceleme Dosyasının Tamamlanarak Teslimi)

Örnek: İncelemeci tarafından tamamlanan inceleme dosyasının İnceleme Emrini veren makama teslimine dair ÜST YAZI.

HARRAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi :/...../20..... tarih ve sayılı yazınız.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile başlatılan inceleme tamamlanmış olup İnceleme Raporu ve Dizi Pusulasının da içinde bulunduğu İnceleme Dosyası yazı ekinde sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim./....../20... Tarih

İsim ve İmza

İncelemeci

EK: İnceleme Dosyası.

NOT: İNCELEME DOSYASI, "HİZMETE ÖZEL" GİZLİLİK DERECESİ EKLENEREK İLGİLİ İNCELEMİYİ BAŞLATAN MAKAMIN EVRAK KAYIT BİRİMİNE TESLİM EDİLİR.

İnceleme emri veren makama inceleme dosyasının tesliminden sonra yapılacak işlemler:

- 1- İnceleme Raporunun “Sonuç ve Teklif” kısmında inceleme konusu iddialara ilişkin olarak sorumluların tespit edilip edilemediği, suç şüphesinin görülüp görülmediği ve disiplin ve ceza soruşturması başlatılmasına gerekip gerekmediği hususları açıkça yer almalıdır.
- 2- İnceleme Emrini veren makam, incelemede belirtilen kanaatleri değerlendirir. Sorumlu olarak gösterilen kişilerin disiplin amiri ise disiplin ve ceza soruşturması açma ya da açmama yönünde işlem yapar. Sorumlu olarak gösterilen kişilerin disiplin amiri değilse, yetkili makama durum hakkında bilgi verir.
- 3- İncelemeye konu iddialarla ilgili olarak sorumlu görülen kişiler hakkında disiplin veya ceza soruşturması açmaya yetkili makam, değerlendirmesi sonucunda disiplin/ceza soruşturması açmama yönünde işlem tesis ederse şikâyetçi varsa durumu şikâyetçiye bildirir ve böylece dosya kapatılır.
- 4- Disiplin/ceza soruşturması açılırsa soruşturma emrinin ekine İnceleme Raporu eklenir.

NOT: Yazışma örneklerindeki dipnotlar, İnceleme veya soruşturma görevi verilen kişilere bilgi vermek amacıyla konulmuş olup yazışma örneği kullanılmak istenirse yazı oluşturulurken bu dipnotların bulunmaması gerekmektedir.

Yazışma örneklerindeki dipnotları, dipnotlar kısmından değil, dipnotu işaret eden sayı yoluyla silmek gerekir. (Örnek⁴¹ burada 1 in silinmesi aşağıdaki dipnotun da silinmiş olması için yeterlidir.)

ÖRNEK (Şikâyetçi varsa İnceleme sonucunda yetkili makamın kararının bildirilmesine ilişkin yazı örneği)

Sayın;

İlgi:...../...../20..... tarihli şikayet dilekçeniz⁴².

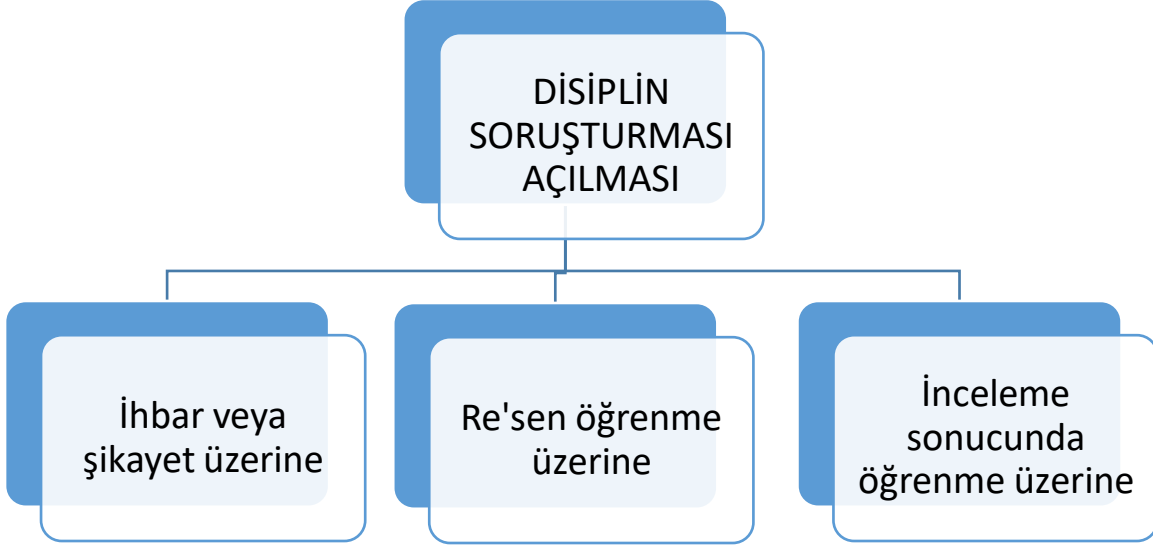
İlgide kayıtlı dilekçenizin değerlendirilmesi üzerine başlatılan inceleme tamamlanmış olup inceleme sonucunda adli/idari soruşturma başlatılmasına yer olmadığına karar verilmiştir.

Bilgilerini rica ederim. /...../20... Tarih

İsim ve İmza
Yetkili Makam

⁴² Müştekinin birden fazla şikayet dilekçesi varsa karışıklığı önlemek bakımından ilgi tutarken “..... Tarih vesayıda kayıtlı, Tarihli dilekçeniz” şeklinde kullanım da yapılabilir.

DİSİPLİN SORUŞTURMASI



1. Disiplin Soruşturması, Disiplin amirinin fail, fiil ve halleri, ihbar, şikâyet üzerine, re'sen ya da inceleme sonucunda öğrenmesi üzerine açılabilir.
2. Aynı konuda daha önce disiplin soruşturması açılmışsa tekrar disiplin soruşturması açılamaz.
3. Aynı konu daha önce disiplin amirince öğrenilmiş ve disiplin soruşturması başlatma süresi içinde disiplin soruşturması açmama yönünde karar veya işlem tesis edilmişse, aynı konuda disiplin soruşturması açılamaz.
4. Disiplin soruşturması açmaya yetkili disiplin amirlerinden herhangi biri daha önce fiil ve halleri ve faili öğrenmiş, disiplin soruşturması açılabilecek sürede (disiplin soruşturması başlatma yetkisi zamanaşımına uğramadan⁴³) disiplin soruşturması açmaya gerek görmemişse, aynı konuda disiplin soruşturması açılamaz.
5. Bir fiilden dolayı ilgili hakkında ceza soruşturması veya kovuşturması yapılıyor olması, aynı fiilden dolayı disiplin soruşturması yapılmasına, ceza verilmesine ve bu cezanın yerine getirilmesine engel değildir. Gerektiğinde ceza kovuşturması bekletici mesele yapılabilir. Bu durumda disiplin soruşturmasına ilişkin zamanaşımı süreleri durur.

⁴³ **2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/C bendinde** "Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren; a) Uyarma, kınama, aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezalarında bir ay içinde, b) Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezasında altı ay içinde, disiplin soruşturmasına başlanmadığı takdirde disiplin soruşturması açılamaz." Hükmüne yer verildiğinden disiplin amirinin disipline konu fiil ve faili öğrendikten itibaren belirtilen süre içinde disiplin soruşturma açma ya da açmama yönünde karar vermesi gerekir.

SORUŞTURULAN PERSONELE UYGULANABİLECEK CEZALAR⁴⁴



⁴⁴ **2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/b bendi : b. (Değişik: 2/12/2016 - 6764/26 md.)** Devlet ve vakıf yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanlarına uygulanabilecek disiplin cezaları uyarma, kınama, aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezalarıdır. **(Ek cümleler:15/4/2020-7243/7 md.)** Öğretim elemanları dışında iş sözleşmesiyle çalışan personel **22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu** ve iş sözleşmesi veya toplu iş sözleşmesine tabidir. Memurlar hakkında ise **657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesi** uygulanır.

ÖĞRETİM ELEMANLARI HAKKINDA UYGULANABİLECEK CEZALAR⁴⁵

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. Maddesinin b bendinde öğretim elemanlarına verilebilecek cezalar düzenlenmiştir:

b. (Değişik: 2/12/2016 - 6764/26 md.) Devlet ve vakıf yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanlarına uygulanabilecek disiplin cezaları uyarma, kınama, aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezalarıdır. **(Ek cümleler:15/4/2020-7243/7 md.)** Öğretim elemanları dışında iş sözleşmesiyle çalışan personel 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu ve iş sözleşmesi veya toplu iş sözleşmesine tabidir. Memurlar hakkında ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesi uygulanır. ⁽²⁾

(1) Uyarma

(1) Uyarma: Öğretim elemanına, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir. Uyarma cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

- a) Maiyetindeki elemanların yetiştirilmesinde özen göstermemek.
- b) Destek alınarak yürütülen araştırmalar sonucu yapılan yayınlarda destek veren kişi, kurum veya kuruluşlar ile bunların katkılarını belirtmemek.
- c) **Görevin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak.**
- d) Usulsüz müracaat veya şikayette bulunmak.

(2) Kınama

(2) Kınama: Öğretim elemanına, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir. Kınama cezasını gerektiren fiiller şunlardır:⁽¹⁾

⁴⁵ **2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/b bendi :** b. **(Değişik: 2/12/2016 - 6764/26 md.)** Devlet ve vakıf yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanlarına uygulanabilecek disiplin cezaları uyarma, kınama, aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezalarıdır. **(Ek cümleler:15/4/2020-7243/7 md.)** Öğretim elemanları dışında iş sözleşmesiyle çalışan personel 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu ve iş sözleşmesi veya toplu iş sözleşmesine tabidir. Memurlar hakkında ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesi uygulanır.

a) **(Mülga:15/4/2020-7243/7 md.)**

b) Resmi olarak ders vermekle yükümlü bulunulan öğrencilere özel ders vermek.

c) **(Mülga:15/4/2020-7243/7 md.)**

d) Üniversite veya bağlı birimlerin sınırları içinde herhangi bir yeri kurumun izni olmadan hizmetin amaçları dışında kullanmak veya kullandırmak.

e) Yayınlarında hasta haklarına riayet etmemek.

f) İnsanlarla ilgili biyomedikal araştırmalarda veya diğer klinik araştırmalarda ilgili mevzuat hükümlerine aykırı davranmak.

g) İncelemek üzere görevlendirildiği bir eserde yer alan bilgileri eser sahibinin açık izni olmaksızın yayımlanmadan önce başkalarıyla paylaşmak.

h) Bilimsel bir çalışma kapsamında yapılan anket ve tutum araştırmalarında katılımcıların açık rızasını almadan ya da araştırma bir kurumda yapılacaksa ayrıca kurumun iznini almadan elde edilen verileri yayımlamak.

ı) Araştırma ve deneylerde, çalışmalara başlamadan önce alınması gereken izinleri yetkili birimlerden yazılı olarak almamak.

j) Araştırma ve deneylerde mevzuatın veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin ilgili araştırma ve deneylere dair hükümlerine aykırı çalışmalarda bulunmak.

k) Araştırmacılar veya yetkililerce, yapılan bilimsel araştırma ile ilgili olarak muhtemel zararlı uygulamalar konusunda ilgilileri bilgilendirme ve uyarma yükümlülüğüne uymamak.

l) **(Mülga:15/4/2020-7243/7 md.)**

m) İçeriği itibarıyla şiddet veya nefret amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları teşhir etmek yahut kurumların herhangi bir yerine asmak.⁽²⁾

n) Yükseköğretim kurumları içinde siyasi parti faaliyetinde bulunmak veya siyasi parti propagandası yapmak.

o) **(Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Görevin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, kusurlu davranmak.

p) **(Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Mevzuatta öngörülen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemek.

r) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Görevi sırasında amirine sözle saygısızlık etmek.

s) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Görevle ilgili resmi araç, gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak, kaybetmek veya kusurlu davranışlarıyla bunlara zarar vermek.

t) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Taşıdığı sıfatın gerektirdiği özen yükümlülüğüne aykırı, genel ahlak ve edep dışı tutum ve davranışlarda bulunmak.

u) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Görevi gereği katılmakla yükümlü olduğu kurul ve toplantılara izinsiz veya özürsüz olarak bir yıl içinde birden fazla katılmamak.

(3) Aylıktan veya ücretten kesme

(3) Aylıktan veya ücretten kesme⁴⁶: Brüt aylıktan veya ücretten bir defaya mahsus olmak üzere 1/30 ila 1/8 arasında kesinti yapılmasıdır. Aylıktan veya ücretten kesme cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

a) Yükseköğretim üst kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarının organlarında yapılan konuşma ve alınan kararları, yetkili olmadığı halde organ veya üyelerinin aleyhinde davranışlara yol açmak maksadıyla dışarı yaymak.

b) Kuruma ait araç, gereç, belge ve benzeri eşyayı görevin sona ermesine ve kurumca yazı ile istenmesine rağmen belirlenen süre içinde geri vermemek.

c) Araştırma ve deneylerde, hayvanlara ve ekolojik dengeye zarar vermek.

d) Bilimsel çalışmalarda, diğer kişi ve kurumlardan temin edilen veri ve bilgileri, izin verildiği ölçüde ve şekilde kullanmamak, bu bilgilerin gizliliğine riayet etmemek ve korunmasını sağlamamak.

e) Bilimsel araştırma için sağlanan veya ayrılan kaynakları, mekânları, imkânları ve cihazları amaç dışı kullanmak.

f) (Mülga:15/4/2020-7243/7 md.)

g) Bir araştırmanın sonuçlarını, araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde ve uygun olmayan biçimde parçalara ayırıp birden fazla sayıda yayımlayarak bu yayınları akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak.

⁴⁶ **Devlet Üniversitesinin öğretim elemanlarına “aylıktan kesme” cezası uygulanabilir “ücretten kesme” cezası uygulanamaz. “Ücretten kesme” Vakıf Üniversitesinde öğretim elemanı olarak çalışıp ücret alan öğretim elemanları için geçerli bir cezadır. Bu ayırıma dikkat edilmelidir.**

h) Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına dâhil etmek veya olan kişileri dâhil etmemek, yazar sıralamasını gerekçesiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmek, aktif katkısı olanların isimlerini sonraki baskılarda eserden çıkartmak, aktif katkısı olmadığı hâlde nüfuzunu kullanarak ismini yazarlar arasına dâhil ettirmek.

1) Dayanaksız, yersiz ve kasıtlı olarak suç isnadında bulunmak.

j) Hukuka aykırı olarak kurumun bilişim sisteminin bütününe veya bir kısmına kasten girmek veya orada kalmak.

k) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Akademik atama ve yükseltmelere ilişkin başvurularda bilimsel araştırma ve yayınlara ilişkin yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunmak.

l) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Kasıtlı olarak; görevi tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek.

m) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Özürsüz ve kesintisiz 3 - 9 gün göreve gelmemek.

n) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Görev yeri sınırları içerisinde herhangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak, bu yeri kullanmak veya kullandırmak.

o) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Yasaklanmış her türlü yayını basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya teşhir etmek.

(4) Kademe İlerlemesinin Durdurulması veya birden fazla ücretten kesme

(4) Kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme⁴⁷: Devlet yükseköğretim kurumlarında görev yapan aylıklı öğretim elemanlarının

⁴⁷ **Devlet Üniversitelerinde görev yapan öğretim elemanlarına kademe ilerlemesinin durdurulması cezası verilebilirken, "birden fazla ücretten kesme" cezası verilemez. "birden fazla ücretten kesme" vakıf üniversitelerinde ücret alan öğretim elemanları için geçerli bir ceza uygulamasıdır. Bu ayırma dikkat edilmelidir.** Bununla birlikte ilerleyebileceği son kademeye geldiği için kademe ilerlemesinin durdurulması cezası verilemeyen öğretim elemanları için öngörülen bir ceza vardır ki 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/D bendinin 6. Fıkrasında **"Birinci derecenin son kademesinde bulunulması nedeniyle kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının uygulanamaması halinde brüt aylıklarının 1/4'ü ile 1/2'si oranında aylıktan kesme cezası uygulanır. Tekerrürü halinde ise ilgili disiplin kurulu tarafından kamu görevinden çıkarma cezası verilir."** şeklinde düzenlenmiştir. Bu ceza kademe ilerlemesinin verilememesinden dolayı Devlet Üniversitelerinde görev yapan öğretim elemanlarına uygulanabilir. **halinde brüt aylıklarının 1/4'ü ile 1/2'si oranında aylıktan kesme cezası** "kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasındaki", "birden fazla

buldukları kademedeki ilerlemelerinin fiilin ağırlık derecesine göre bir ila üç yıl arasında durdurulması; vakıf yükseköğretim kurumları öğretim elemanlarının ise fiilin ağırlık derecesine göre üç ila altı ay süreyle brüt ücretinden 1/30 ila 1/8 arasında kesintiye gidilmesidir. Kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasını gerektiren fiiller şunlardır:⁽¹⁾

a) Hizmet içinde resmi bir belgeyi tahrif etmek, yok etmek, gizlemek veya sahte olarak düzenlemek, sahte belgeyi bilerek kullanmak, kullandırmak.

b) Görevi sebebiyle veya görevi sırasında doğrudan veya dolaylı olarak her ne ad altında olursa olsun menfaat sağlamak, iş sahiplerinden veya öğrencilerden borç para istemek veya almak.

c) Kamu hizmetlerinin yürütülmesini engellemek, boykot ve işgal eyleminde bulunmak.

d) Ders, seminer, konferans, laboratuvar, grafik çalışma ve sınav gibi öğretim çalışmalarının yapılmasına engel olmak; görevlileri, öğrencileri eğitim-öğretim alanı dışına çıkartmak; görev yapılmasına engel olmak; öğrencileri bu tür davranışlara teşvik etmek veya zorlamak ya da bu maksatla yapılacak hareketlere iştirak etmek.

e) Basın-yayın veya bilişim sistemlerini kullanarak amiri, iş arkadaşları, personeli, hizmetten yararlananlar veya öğrencileri hakkında gerçeğe aykırı açıklamada veya haksız isnatta bulunmak veya rızaları olmaksızın özel hayatlarıyla ilgili açıklama yapmak.

f) İnsanlarla ilgili biyomedikal araştırmalarda ve diğer klinik araştırmalarda ilgili mevzuat hükümlerine aykırı davranmak suretiyle kişilere zarar vermek.

g) Bilimsel araştırmalarda gerçekte var olmayan veya tahrif edilmiş verileri kullanmak, araştırma kayıtları veya elde edilen verileri tahrif etmek, araştırmada kullanılmayan cihaz veya materyalleri kullanılmış gibi göstermek, destek alınan kişi ve kuruluşların çıkarları doğrultusunda araştırma sonuçlarını tahrif etmek veya şekillendirmek.

h) Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, görevin gereklerine aykırı davranmak suretiyle kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak. ⁽¹⁾

1) (Mülga:15/4/2020-7243/7 md.)

ücretten kesme cezasının" karşılığı olmayıp, son kademeye gelmesinden dolayı kademe ilerlemesinin durdurulması cezası verilemeyen durumlarda uygulanan bir cezadır.

j) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Mükerrer yayınlarını akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak.

k) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek.

l) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek.

m) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) İlgili kanunların tanıdığı istisnalar dışında ticaret yapmak, yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak.

n) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Görevi gereği öğrendiği ve gizli kalması gereken bilgi ve belgeleri açıklamak.

o) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya hizmetten yararlananlara hakarete bulunmak veya bunları tehdit etmek.

(5) Üniversite Öğretim Mesleğinden Çıkarma

(5) Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma: Akademik bir kadroya bir daha atanmamak üzere üniversite öğretim mesleğinden çıkarmadır. **(Değişik cümle:15/4/2020-7243/7 md.)** Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

a) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Başkalarına ait özgün fikir, metot, veri veya eserleri bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendisine ait gibi göstermek.

b) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Atama ve yükselmelerde, unvan veya derece kazanılmasında; anket uygulama, veri toplama gibi akademik değerlendirme içermeyen katkılar dışında kişisel emek ve birikimine dayanmayan, başkaları tarafından ücret karşılığında veya ücretsiz olarak üretilmiş yayın ve çalışmalar kullanmak.

c) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Özürsüz veya izinsiz olarak bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek.

(6) Kamu Görevinden Çıkarma

(6) Kamu görevinden çıkarma: Kamu kurum ve kuruluşları ile vakıf yükseköğretim kurumlarında öğretim elemanı ve memur olarak bir daha atanmamak üzere kamu görevinden çıkarmadır. Kamu görevinden çıkarma cezasını gerektiren fiiller şunlardır:⁽²⁾

a) (Değişik:15/4/2020-7243/7 md.) Terör niteliğinde eylemlerde bulunmak veya bu eylemleri desteklemek, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütler için kullanmak ya da kullandırmak.

b) Amire, iş arkadaşlarına, personeline, hizmetten yararlananlara veya öğrencilerine fiili saldırıda veya cinsel tacizde bulunmak.

c) Kamu hizmeti veya öğretim elemanı sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak.

d) Uyuşturucu veya uyuşturucu olarak kabul edilen diğer uyarıcı maddeleri kullanmak, bulundurmak, başkalarına vermek, kullanılmasını özendirmek, satmak, imal etmek.

e) Hukuka aykırı olarak kurumun verilerini elde etmek, kaydetmek, kullanmak, depolamak, dağıtmak, değiştirmek veya yok etmek.

f) Kurumun bilişim sistemlerinin işleyişini kasten engellemek veya bozmak.

MEMURLAR HAKKINDA UYGULANABİLECEK CEZALAR⁴⁸

Yükseköğretim kurumları memurlarının disiplin ve ceza soruşturmasında 2547 Sayılı Kanunun 53. Maddesi uygulanır. Bununla birlikte **2547 Sayılı Kanunun 53/b bendi** uyarınca memurlar hakkında disiplin soruşturması yürütülürken disipline aykırı eylemin ve verilecek cezanın belirlenmesinde 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesi uygulanır.⁴⁹ Daha açık bir ifadeyle öğretim elemanları için 2547 Sayılı Kanunun 53/b bendinde yer alan eylem ve cezalara göre ceza verme/vermeme yönünde işlem tesis edilirken, memurlar hakkında 657 Sayılı Kanunun 125. Maddesinde belirtilen eylem ve cezalara göre ceza verme ya da vermeme yönünde işlem tesis edilir.

Açıklamakta yarar vardır. Memurlar hakkında sadece cezanın ve eylemin belirlenmesi açısından 657 sayılı kanunun 125. Maddesi uygulanır. Soruşturmanın açılmasından sonuna kadar diğer konularda yine 2547 sayılı kanunun 53. maddesi uygulanır.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun “Disiplin cezalarının çeşitleri ile ceza uygulanacak fiil ve haller” başlıklı 125. Maddesi:

Madde 125 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/31 md.)

Devlet memurlarına verilecek disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

A - Uyarma

A - Uyarma: Memura, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

⁴⁸ 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/b bendi : b. **(Değişik: 2/12/2016 - 6764/26 md.)** Devlet ve vakıf yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanlarına uygulanabilecek disiplin cezaları uyarma, kınama, aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezalarıdır. **(Ek cümleler:15/4/2020-7243/7 md.)** Öğretim elemanları dışında iş sözleşmesiyle çalışan personel 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu ve iş sözleşmesi veya toplu iş sözleşmesine tabidir. Memurlar hakkında ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesi uygulanır. ⁽²⁾

⁴⁹ **2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/b bendi : b. (Değişik: 2/12/2016 - 6764/26 md.)** Devlet ve vakıf yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanlarına uygulanabilecek disiplin cezaları uyarma, kınama, aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezalarıdır. **(Ek cümleler:15/4/2020-7243/7 md.)** Öğretim elemanları dışında iş sözleşmesiyle çalışan personel 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu ve iş sözleşmesi veya toplu iş sözleşmesine tabidir. Memurlar hakkında ise **657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesi uygulanır.**

Uyarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- a) Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak,
- b) Özürsüz veya izinsiz olarak göreve geç gelmek, erken ayrılmak, görev mahallini terk etmek,
- c) Kurumca belirlenen tasarruf tedbirlerine riayet etmemek,
- d) Usulsüz müracaat veya şikâyette bulunmak,
- e) Devlet memuru vakarına yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak,
- f) Görevine veya iş sahiplerine karşı kayıtsızlık göstermek veya ilgisiz kalmak,
- g) Belirlenen kılık ve kıyafet hükümlerine aykırı davranmak,
- h) Görevin işbirliği içinde yapılması ilkesine aykırı davranışlarda bulunmak.

B - Kınama

B - Kınama: Memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir.

Kınama cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- a) Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kusurlu davranmak,
- b) Eşlerinin, reşit olmayan veya mahcur olan çocuklarının kazanç getiren sürekli faaliyetlerini belirlenen sürede kurumuna bildirmemek,
- c) Görev sırasında amire hal ve hareketi ile saygısız davranmak,
- d) Hizmet dışında Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,
- e) Devlete ait resmi araç, gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak,
- f) Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzeri eşyayı kaybetmek,
- g) İş arkadaşlarına, maiyetindeki personele ve iş sahiplerine kötü muamelede bulunmak,

- h) İş arkadaşlarına ve iş sahiplerine söz veya hareketle sataşmak,
- ı) Görev mahallinde genel ahlak ve edep dışı davranışlarda bulunmak ve bu tür yazı yazmak, işaret, resim ve benzeri şekiller çizmek ve yapmak,
- j) Verilen emirlere itiraz etmek,
- k) Borçlarını kasten ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olmak,
- l) Kurumların huzur, sükûn ve çalışma düzenini bozmak.
- m) (**Ek:17/9/2004 - 5234/1 md.**) Yetkili olmadığı halde basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç vermek.

C – Aylıktan Kesme

C - Aylıktan kesme: Memurun, brüt aylığından 1/30 - 1/8 arasında kesinti yapılmasıdır.

Aylıktan kesme cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- a) Kasıtlı olarak; verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçleri korumamak, bakımını yapmamak, hor kullanmak,
- b) Özürsüz olarak bir veya iki gün göreve gelmemek,
- c) Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzerlerini özel menfaat sağlamak için kullanmak,
- d) Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak,
- e) Görev sırasında amirine sözle saygısızlık etmek,
- f) Görev yeri sınırları içerisinde her hangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak,
- g) (**Mülga: 13/2/2011 - 6111/111 md.**)
- h) (**Mülga: 13/2/2011 - 6111/111 md.**)
- ı) Hizmet içinde Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,

D – Kademe İlerlemesinin Durdurulması

D - Kademe ilerlemesinin durdurulması: Fiilin ağırlık derecesine göre memurun, bulunduğu kademedeki ilerlemesinin 1 - 3 yıl durdurulmasıdır.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- a) Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek,
- b) Özürsüz ve kesintisiz 3 - 9 gün göreve gelmemek,
- c) Görevi ile ilgili olarak her ne şekilde olursa olsun çıkar sağlamak,
- d) Amirine veya maiyetindekilere karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketler yapmak,
- e) Görev yeri sınırları içinde herhangi bir yeri toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz kullanmak veya kullandırmak,
- f) Gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek,
- g) **(Mülga:17/9/2004 - 5234/33 md.)**
- h) Ticaret yapmak veya Devlet memurlarına yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak,
 - 1) Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak,
- j) Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak,
- k) Açıklanması yasaklanan bilgileri açıklamak,
- l) Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya iş sahiplerine hakarete bulunmak veya bunları tehdit etmek,
- m) Diplomatik statüsünden yararlanmak suretiyle yurt dışında, haklı bir sebep göstermeksizin ödeme kabiliyetinin üstünde borçlanmak ve borçlarını ödemedeki tutum ve davranışlarıyla Devlet itibarını zedelemek veya zorunlu bir sebebe dayanmaksızın borcunu ödemediği yurda dönmek,
- n) Verilen görev ve emirleri kasten yapmamak,
- o) Herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak.

E – Devlet Memurluğundan Çıkarma

E - Devlet memurluğundan çıkarma: Bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarmaktır.

Devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) İdeolojik veya siyasi amaçlarla kurumların huzur, sükûn ve çalışma düzenini bozmak, boykot, işgal, kamu hizmetlerinin yürütülmesini engelleme, işi yavaşlatma ve grev gibi eylemlere katılmak veya bu amaçlarla toplu olarak göreve gelmemek, bunları tahrik ve teşvik etmek veya yardımda bulunmak,⁽¹⁾

b) Yasaklanmış her türlü yayını veya siyasi veya ideolojik amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları kurumların herhangi bir yerine asmak veya teşhir etmek,

c) Siyasi partiye girmek,

d) Özürsüz olarak (...)⁽²⁾ bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek,

e) Savaş, olağanüstü hal veya genel afetlere ilişkin konularda amirlerin verdiği görev veya emirleri yapmamak,

f) (**Değişik: 13/2/2011 - 6111/111 md.**) Amirlerine, maiyetindekilere ve iş sahiplerine fiili tecavüzde bulunmak,

g) Memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak,

h) Yetki almadan gizli bilgileri açıklamak,

ı) Siyasi ve ideolojik eylemlerden arananları görev mahallinde gizlemek,

j) Yurt dışında Devletin itibarını düşürecek veya görev haysiyetini zedeleyecek tutum ve davranışlarda bulunmak,

k) 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkındaki Kanuna aykırı fiilleri işlemek.

l) (**Ek: 3/10/2016 – KHK-676/75 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7070/61 md.**) Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak, bu örgütlere yardım etmek, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmak ya da kullandırmak, bu örgütlerin propagandasını yapmak.

ÖNEMLİ HUSUSLAR

- 1- Soruşturmanın gizliliği esastır. Soruşturma gizlilik içinde yürütülür.
- 2- Disiplin amiri soruşturmayı kendisi yapabileceği gibi soruşturmayı yapmak üzere birim içerisinden soruşturmacı veya komisyon görevlendirebilir. Ancak zorunlu hallerde Rektörlük aracılığıyla diğer birimlerden soruşturmacı talep edilebilir.⁵⁰ Disiplin amiri yetki alanı dışında bir birimden soruşturmacıyı kendisi görevlendiremez.
- 3- Fiili işleyen emeklilik veya başka nedenlerle görevinin sona ermesi, hakkında soruşturma açılmasına ve soruşturmanın devamına engel olmaz. Bu durumda soruşturma sonunda verilen disiplin cezası, özlük dosyasında saklanır.
- 4- Soruşturmacının görev ve unvanı, soruşturulanın görev ve unvanının üstünde veya onunla aynı düzeyde olmalıdır.⁵¹
- 5- Fiilin ast ile üst tarafından birlikte işlenmesi hâlinde soruşturma usulü ve disiplin cezası verme yetkisi üste göre belirlenir.⁵²
- 6- Soruşturulanın disiplin cezası verilmesini gerektiren fiili işlediği ve disiplin soruşturmasının başlatıldığı tarihteki görev veya unvanının farklı olması hâlinde disiplin soruşturması, üst görev veya unvanı esas alınarak yürütülür.⁵³
- 7- Bilimsel araştırma ve yayın etiğine ilişkin disiplin cezası verilmesini gerektiren fiiller açısından soruşturma başlatılmadan önce bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarınca inceleme yapılması zorunludur.
- 8- Soruşturmacı olarak görevlendirilen ve görevlendirme yazısı tarafına tebliğ edilen kişi/komisyon soruşturma işlemlerine başlar.
- 9- Soruşturma emri ve ekindeki iddialarla bunların kim tarafından ve kimler hakkında olduğu dikkatle incelenip değerlendirme suretiyle bir soruşturma planı yapılır.
- 10- Savunma süresi verilerken kanunda belirtilen “en az 7 gün” kavramına dikkat edilmelidir. Buna göre tebliğ yapılan ilk gün ve savunmanın verileceği son gün 7 günün içine dahil edilmez. Son gün tatil gününe rastlarsa süre ilk iş gününe uzar. Buna göre savunma istenirken tebliğden itibaren “8 gün içinde” denirse doğru “7 gün içinde” denirse yanlış olur. Bununla birlikte “8 gün içinde” denilmesi tebliğ gününün bu 8 güne dahil olduğu anlamına

⁵⁰ 2547 Sayılı Kanunun 53/A bendinin (c) alt bendi.

⁵¹ 2547 Sayılı Kanunun 53/A bendinin (d) alt bendi.

⁵² 2547 Sayılı Kanunun 53/ A bendinin (e) alt bendi.

⁵³ 2547 Sayılı Kanunun 53/ A bendinin (f) alt bendi.

gelmez. Bu bakımdan ifade alınacak ya da ifade teslimi istenen gün hesap edilirken 9 günlük bir süreç dikkate alınmalıdır. Süre hesaplanırken Tebliğ günü + hazırlık süresi + teslim günü (sözlü ifade alınacaksa ifade alınan gün olmak üzere $(1+7+1=9)$ 9 günlük bir süreç olduğu dikkate alınmalıdır.

SORUŞTURMA İŞLEMLERİ SIRASINDA SORUŞTURMA KONUSUNUN ARAŞTIRILMASI, DELİLLERİN TOPLANMASI, İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Soruşturmacının Yetkileri⁵⁴

Soruşturmacı, disiplin soruşturmasıyla ilgili

1. *Bilgi ve belgeleri toplama,*
2. *İfade alma,*
3. *Tanık dinleme,*
4. *BilirkiŐiye baŐvurma,*
5. *Keşif yapma,*
6. *İnceleme yapma,*
7. *İlgili makamlarla yazışma vb.*

Yetkisine sahiptir.

Soruşturmacının, gevlendirme kapsamında talep ettiği bilgi ve belgelerin onaylı suretleri ilgili birimlerce gecikmeksizin kendisine verilir.

Disiplin Soruşturma Raporu hazırlanırken yapılan işlemler ve ilgili belgeler Raporda yer alır. Değerlendirilmeye alınmayan bilgi ve belgelerin değerlendirmeye alınmama nedeninin (gerekçesi) raporda belirtilmesi gerekir.

Yürütülen Soruşturmada yapılan işlemlerin belgeli olması şarttır. Bu bakımdan yapılan her bir işlemlerle ilgili belge dosyada yer almalıdır. Bu bakımdan yazışmalar dışındaki işlemlerin tespiti TUTANAKLA yapılması gerekir. (ifade tutanağı vs. gibi)

⁵⁴ 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/A bendinin (g) alt bendinde "Soruşturmacı, disiplin soruşturmasıyla ilgili bilgi ve belgeleri toplama, ifade alma, tanık dinleme, bilirkiŐiye baŐvurma, keşif yapma, inceleme yapma ve ilgili makamlarla yazışma yetkisini haizdir." hükmü yer almaktadır.

İFADELERİN ALINMASI

İfade alınması disiplin ve ceza soruşturmalarında olayların açıklığa kavuşmasında ve savunma hakkının kullanılmasında önemli bir yer tutmaktadır. Buna göre ifade almaya kimden başlanması gerekir. Varsa önce şikâyetçi⁵⁵ veya ihbarcının ifadesinin alınması yararlı olacaktır.

Şüpheli veya sanık sıfatıyla ifade (yazılı veya sözlü) için çağrılanlara ifade çağrı yazısının tebliğinden itibaren başlayacak şekilde en az 7 (yedi) günlük süre verilir.

Süreler tebliğ gününden 1 gün sonra başlar. 7 günden az süre verilemez. 7 günden fazla süre verilmesinde sakınca yoktur. Öte yandan tebliğden itibaren “belli bir gün içinde” ifade istenecekse “**8 gün içinde**”, “**9 gün içinde**” veya “**10 gün içinde**” yazılmasında sakınca yoktur. “7 gün içinde” yanlış bir kullanım şeklidir. “7 gün içinde” savunma istendiğinde teslim günü saat 24:00 a kadar kullanılamayacağından son günün mesai bitiminde verilen süre de bitmiş olduğundan tam 7 gün verilmemiş olur.

DOĞRU TERİMLER

Soruşturmacı tarafından “İş bu yazının tarafınıza tebliğinden itibaren “**8 gün içinde**”, “**9 gün içinde**”, “**10 gün içinde**” veya “**iş bu yazının tarafınıza tebliğinden itibaren 7 günlük savunmaya hazırlık süresini kullandıktan sonraki ilk iş günü**” ifadesi kullanılarak süreler verilebilir.

Bununla birlikte 8 gün içinde, 9 gün içinde vs. yazılmış olması tebliğ gününün bu süreye dahil edileceği anlamına gelmez.

YANLIŞ TERİM

“7 gün içinde”, Yanlış bir kullanımdır. Süre verirken en az 7 günlük hazırlık süresi verilmelidir.

YAPILAN BİR DİĞER YANLIŞLIK

Tebliğ gününün ve/veya teslim gününün ve/veya ifade verilen günün hazırlık süresine dahil edilmesidir.

Şikâyetçi veya ihbar eden ifadeye çağrıldığında, kimlik kontrolü yapılır, Dilekçe ya da tutanak kendisine gösterilerek imzanın kendisine ait olup olmadığı tespit edilir.

İfadesi alındıktan, olayın nasıl gerçekleştiğini yer ve zaman belirterek anlatılması istenir ve konuya ilişkin görgü tanıkları ve varsa yeni bilgi, belge, delil sunup sunamayacağı sorulur.

ZAMANAŞIMININ TESPİTİ bakımından olayın geçtiği zaman (tarih) çok önemlidir. Bu yüzden anlatılan olayların ne zaman geçtiğinin belirlenmesi bakımından tanığa bu hususun özellikle sorulması gerekmektedir.

⁵⁵ Şikâyetçi, müşteki eş anlamlı olup ikisi de kullanılabilir. Ancak hangi kavramla başlanmışsa onunla devam edilmesi gerekir. Aksi halde dosya içinde bütünlük sağlanamayacaktır.

Şikâyetçiden sonra tanıkların dinlenilmesine geçilir. Tanık ifadelerinin mutlaka yeminli olarak dinlenilmesine dikkat edilmelidir.

Soruşturulana⁵⁶ kesinlikle yemin teklif edilmez.

Şüpheliye⁵⁷ kesinlikle yemin teklif edilmez.

Yemin Şekli:

Bildiğimi dosdoğru söyleyeceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim.

⁵⁶ **Soruşturulan** : Disiplin Soruşturmasında hakkında soruşturma yapılan kişidir.

⁵⁷ **Şüpheli** : Ceza Soruşturmasında hakkında soruşturma yapılan kişidir.

TEBLİĞ GÜNÜNE GÖRE İFADE İSTEME YA DA İFADEYE ÇAĞRI GÜNÜ TABLOSU

Tablo: Tebliğ gününe göre en az yedi gün tanınmasını ve ifade alınabilecek ya da istenebilecek günü gösteren tablo⁵⁸

TEBLİĞ GÜNÜ (ayın hangi günü olduğu)	HAZIRLIK GÜNLERİ (En az yedi gün)	İFADE İSTEME YA DA ÇAĞRI GÜNÜ (En erken)
01	02, 03, 04, 05, 06, 07, 08	09
02	03, 04, 05, 06, 07, 08, 09	10
03	04, 05, 06, 07, 08, 09, 10	11
04	05, 06, 07, 08, 09, 10, 11	12
05	06, 07, 08, 09, 10, 11, 12	13
06	07, 08, 09, 10, 11, 12, 13	14
07	08, 09, 10, 11, 12, 13, 14	15
08	09, 10, 11, 12, 13, 14, 15	16
09	10, 11, 12, 13, 14, 15, 16,	17
10	11, 12, 13, 14, 15, 16, 17,	18
11	12, 13, 14, 15, 16, 17, 18	19
12	13, 14, 15, 16, 17, 18, 19	20
13	14, 15, 16, 17, 18, 19, 20	21
14	15, 16, 17, 18, 19, 20, 21	22
15	16, 17, 18, 19, 20, 21, 22	23

⁵⁸ Ayın 1. Gününden 20. Gününe kadar tebliğ yapılırsa hangi günlerin hazırlık süresi ve en erken hangi günün ifade isteme ya da ifade alma günü olduğu tabloda yer almaktadır. Şubat ayının 28, 29 ve bazı ayların 30 bazı ayların 31 gün olması dolayısıyla 21. Ve sonrası günlerde ilgiliye yapılan tebligatlarda hazırlık günü verilirken ayın kaç gün olduğuna dikkat edilmelidir. Örneğin şubat ayının 28 gün olduğu durumda ayın 21. Günü ilgiliye yapılan tebliğde en erken ifade alma ya da isteme günü 1 Mart olmaktadır. Ancak aynı durumda şubat 29 gün ise son gün 29 şubat olmaktadır. İfade alma ya da ifade isteme için kesin bir gün belirlenecekse hafta sonu veya tatil gününe denk geliyorsa takibeden ilk iş günü ifade alma ya da isteme günü olarak belirlenmelidir.

16	17, 18, 19, 20, 21, 22, 23,	24
17	18, 19, 20, 21, 22, 23, 24	25
18	19, 20, 21, 22, 23, 24, 25	26
19	20, 21, 22, 23, 24, 25, 26	27
20	21, 22, 23, 24, 25, 26, 27	28
....

SÖZLÜ İFADE ALIRKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

- 1- Şikâyetçi, tanık ve şüpheli iddia konularıyla sınırlı olmak kaydıyla önce sözlü olarak dinlenilmeli daha sonra ifadesinin yazılmasına geçilmelidir.
- 2- Görgü tanıklarının çok fazla olması ve bunların tamamının dinlenememesi halinde bu durumun nedeninin mutlaka soruşturma raporunda belirtilmesi gerekir.
- 3- Savunmaya davet yazısında hakkında disiplin soruşturması açılan **filin neden ibaret bulunduğu, savunmasını belirtilen sürede yapmadığı takdirde savunmasından vazgeçmiş sayılacağı** bildirilir. **Geçerli bir mazereti olmaksızın savunmasını yapmayan, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.**

NOT: Yazışma örneklerindeki dipnotlar, İnceleme veya soruşturma görevi verilen kişilere bilgi vermek amacıyla konulmuş olup yazışma örneği kullanılmak istenirse yazı oluşturulurken bu dipnotların bulunmaması gerekmektedir.

Yazışma örneklerindeki dipnotları, dipnotlar kısmından değil, dipnotu işaret eden sayı yoluyla silmek gerekir. (Örnek⁵⁹ burada 1 in silinmesi aşağıdaki dipnotun da silinmiş olması için yeterlidir.)

⁵⁹ Bu dipnotu silmek için buradan değil Örnek yazısının sağüstünde yer alan rakamı (Örnekte 1 i) silmek gerekir.

DİSİPLİN SORUŞTURMASI
SAVUNMAYA ÇAĞRI YAZISI⁶⁰

Sayın:.....

İlgi:tarih ve sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile
..... iddiası nedeniyle hakkınızda açılan disiplin soruşturmasında soruşturmacı
olarak görevlendirilmiş bulunmaktayım.

Soruşturma kapsamında ifade vermek üzere tarih ve saatte
..... hazır bulunmanız, ifade vermeye gelmediğiniz takdirde savunma
hakkından vazgeçmiş sayılacağınız ve eldeki bilgi ve belgelere göre değerlendirme yapılacağı
hususunda,

Bilgilerini ve gereğini rica ederim. / / 202....

İsim ve İmza

Soruşturmacı

⁶⁰Soruşturulan Sözlü ifadeye çağrı yazısı örneği.

DİSİPLİN SORUŞTURMASI

SAVUNMA İSTEME YAZISI⁶¹

Sayın:.....

İlgi:tarih ve sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile
..... iddiası nedeniyle hakkınızda açılan disiplin soruşturmasında soruşturmacı olarak görevlendirilmiş bulunmaktayım.

Soruşturma kapsamında yazılı savunmanızı ve savunmanızı destekleyen her türlü bilgi, belge ve delillerinizi ve varsa tanıklarınızın isim, soy isim ve adreslerini, sözlü ifade vermek istiyorsanız istediğinize dair beyanınızı, iş bu yazının tarafınıza ulaştığından itibaren 8 gün içinde⁶² adresindeki odama ulaştırmanız gerekmekte olup savunma vermediğiniz takdirde savunma hakkından vazgeçmiş sayılacağınız ve eldeki bilgi ve belgelere göre değerlendirilme yapılacağı hususunda, Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim./..../202....

İsim ve İmza

Soruşturmacı

⁶¹ Soruşturulan Yazılı Savunma isteme yazısı örneği.

⁶² Soruşturulana en az 7 gün savunmaya hazırlık süresi verilmelidir. Bunu sağlamak için "8 gün içinde" ifadesi kullanılması uygun olur. Ancak gerekli görülürse daha uzun süre verilebilir.

DİSİPLİN SORUŞTURMASI
MÜŞTEKİ⁶³ İFADEYE ÇAĞRI YAZISI⁶⁴

Sayın:.....

İlgi:tarih ve sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı şikayetiniz ile ilgili olarak iddiası nedeniyle hakkında açılan disiplin soruşturmasında soruşturmacı olarak görevlendirilmiş bulunmaktayım.

Tarafımca yürütülen disiplin soruşturmasında şikayetinize ilişkin olarak müşteki sıfatıyla ifadenize başvurulacağından/...../20.... tarihinde saat:.... da DÜ. adresindeki ...nolu odada hazır bulunmanız gerekmektedir.

Gereğini rica ederim./...../20.....

İsim ve İmza

Soruşturmacı

⁶³ MÜŞTEKİ, ŞİKAYETÇİ ile eş anlamlı olup ikisinden biri tercih edilmelidir.

⁶⁴ Müşteki Sözlü ifadeye çağrı yazısı

DİSİPLİN SORUŞTURMASI
MÜŞTEKİ İFADE İSTEME YAZISI⁶⁵

Sayın:.....

İlgi:tarih ve sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile şikayetiniz ile ilgili olarakiddiası nedeniylehakkında .açılan disiplin soruşturmasında soruşturmacı olarak görevlendirilmiş bulunmaktayım.

Tarafımdan yürütülen disiplin soruşturmasında müşteki olduğunuzdan yazılı ifadenize başvurulması gerekmiş olup tarihli dilekçenizde belirttiğiniz şikayetinizle ilgili yazılı açıklamalarınızı ve açıklamalarınızı destekleyen her türlü bilgi ve belgelerinizi, delillerinizi ve varsa tanıklarınızın isim ve soy isimlerini, adreslerini iş bu yazının tarafınıza tebliğinden itibaren 8 gün⁶⁶ içinde adresindeki odama ulaştırmanız gerekmektedir.

Gereğini rica ederim./...../20.....

İsim ve İmza

Soruşturmacı

⁶⁵ Yazılı ifade isteme yazısı. Görüldüğü üzere müştekiden şikayetini açıklaması istenir. Savunma yapması istenmez.

⁶⁶ Tanığa en az 7 gün hazırlık süresi verilmelidir. Tebliğ günü ve çağırıldığı gün sayılmayacağı bunun da 9 günlük bir sürece tekabül ettiği unutulmalıdır. Gerekli görülürse daha uzun süre verilebilir.

DİSİPLİN SORUŞTURMASI
TANIK İFADEYE ÇAĞRI YAZISI⁶⁷

Sayın:.....

İlgi:tarih ve sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile açılmış olan disiplin soruşturmasında bilginize başvurulacağından tanık olarak ifade vermek üzere tarihinde saat de odasında hazır bulunmanız gerekmektedir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim. / / 202.....

İsim ve İmza

Soruşturmacı

⁶⁷ Tanık Sözlü ifadeye çağrı yazısı.

DİSİPLİN SORUŞTURMASI
TANIK İFADE İSTEME YAZISI⁶⁸

Sayın:.....

İlgi:tarih ve sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgede kayıtlı yazısı ile bir personel hakkında açılmış olan disiplin soruşturmasında tanık sıfatıyla bilginize başvurulması gerekmiştir. Bu nedenle aşağıdaki sorulara yanıtlarınızı ve konu ile ilgili açıklamalarınızı yazılı olarak iş bu yazının tarafınıza tebliğinden itibaren 8 gün⁶⁹ içinde adresindeki odama ulaştırmanız gerekmektedir

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim. / / 202.....

İsim ve İmza

Soruşturmacı

SORULAR :

- 1.
- 2.
- 3.
-

⁶⁸ Tanık yazılı ifade isteme yazısı.

⁶⁹ Tanığa hazırlık için en az 7 gün verebilmek için "8 gün içinde" ifadesi kullanılmalıdır. Gerekli görülürse daha uzun süre verilebilir.

DİSİPLİN SORUŞTURMASI

YEMİN TUTANAĞI

İlgi :/...../202... tarih ve sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile başlatılan **disiplin soruşturmasında** Yeminli katip olarak görevlendirilmek üzere bilgisayar kullanımını bilen, güvenilirliği ve ketumiyeti denenmiş, yeminli katip olarak görevlendirileceği kendisine beyan edilmiş, yemin ve yeminli katip özellikleri anlatılmış, engel bir halinin bulunmadığını beyan etmesi üzerine, “*Yeminli katip olarak; beyan ve ifadeleri, tarafıma yazmak üzere söylenenleri, hiçbir şey katmadan ve çıkarmadan aynen yazacağıma; zabıt katipliği görevim dolayısıyla görmüş, duymuş, yazmış, öğrenmiş olduğum bilgi ve belgeler hakkında hiçbir yerde hiçbir şekilde beyanda bulunmayacağıma, hiç kimseye bilgi vermeyeceğime, gizlilik ilkesine bağlı kalacağıma namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim.*” şeklinde yemin verdirilmek suretiyle yeminli katip olarak görevlendirilmiş ve bu tutanak topluca imza altına alınmıştır./...../202.....

İsim ve İmza

Soruşturmacı

YEMİN METNİ

Yeminli katip olarak; beyan ve ifadeleri, tarafıma yazmak üzere söylenenleri, hiçbir şey katmadan ve çıkarmadan aynen yazacağıma; zabıt katipliği görevim dolayısıyla görmüş, duymuş, yazmış, öğrenmiş olduğum bilgi ve belgeler hakkında hiçbir yerde hiçbir şekilde beyanda bulunmayacağıma, hiç kimseye bilgi vermeyeceğime, gizlilik ilkesine bağlı kalacağıma namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim./...../202.....

İsim ve İmza

Yeminli Zabıt Katibi

DİSİPLİN SORUŞTURMASI

SORUŞTURULAN⁷⁰ İFADE TUTANAĞI

İFADESİ ALINANIN

ADI VE SOYADI :
T.C. KİMLİK NUMARASI :
BABA VE ANNE ADI :
DOĞUM TARİHİ VE YERİ :
NÜFUSA KAYITLI OLDUĞU YER :
İKAMET ADRESİ :
İŞ YERİ ADRESİ :
TELEFON NUMARASI (CEP – İŞ- EV) :
MESLEĞİ / UNVANI :
İFADENİN ALINDIĞI YER :
İFADENİN ALINDIĞI TARİH/ SAAT :

Soruşturulannin hazır bulunduğu görüldü.⁷¹ Disiplin soruşturmasının konusu olan ve suç teşkil eden fiiller soruşturulana anlatıldı. Hakkında disiplin soruşturması açıldığı bildirildi. Soruldu:

SORUŞTURULAN SAVUNMASINDA :

.....

.....dedi.

Soruşturulandan soruldu:⁷²

Soru :

Cevap:

⁷⁰ **Soruşturulan** : Hakkında disiplin soruşturması yapılan kişi.

⁷¹ **Soruşturulana yemin ettirilmez.**

⁷² Soruşturmacı tarafından olayın aydınlatılması için soruşturma konusu ile ilgili sorular sorulur. Soruşturulan bir olaya değinmişse, bu olayın nerede, ne zaman olduğu önemli olabilir. Yer ve zamana ilişkin sorularla olay aydınlatılmaya çalışılır.

Soru :

Cevap:

Soru :

Cevap:

İlave edeceği başka bir husus olup olmadığı soruldu. “Yoktur” dedi. Tutanak kendisine okutuldu, yazılanların söylediklerinin aynısı olduğunu belirtmesi üzerine, tutanak birlikte imzalandı. .../.../20....

SORUŞTURMACI

İsim ve İmza

KATİP

İsim ve imza

SORUŞTURULAN

İsim ve İmza

DİSİPLİN SORUŞTURMASI

MÜŞTEKİ⁷³ İFADE TUTANAĞI

İFADESİ ALINANIN

ADI VE SOYADI :
T.C. KİMLİK NUMARASI :
BABA VE ANNE ADI :
DOĞUM TARİHİ VE YERİ :
NÜFUSA KAYITLI OLDUĞU YER :
İKAMET ADRESİ :
İŞ YERİ ADRESİ :
TELEFON NUMARASI (CEP – İŞ- EV) :
MESLEĞİ / UNVANI :
İFADENİN ALINDIĞI YER :
İFADENİN ALINDIĞI TARİH/ SAAT :

Müştekinin hazır bulunduğu görüldü.⁷⁴hakkında
iddiaları ile ilgili disiplin soruşturması açıldığı bildirildi. Şikayetleri soruldu:

MÜŞTEKİ İFADESİNDE :

.....dedi.

Müştekiden soruldu:⁷⁵

Soru : Şikayetçi misiniz

Cevap:

Soru:

Cevap:

⁷³ Müşteki ve Şikayetçi eş anlamlı kelimelerdir.

⁷⁴ Müştekiye (Şikayetçiye) yemin ettirilmez.

⁷⁵ Soruşturmacı tarafından olayın aydınlatılması için soruşturma konusu ile ilgili sorular sorulur. Müşteki bir olaya değinmişse, bu olayın nerede, ne zaman olduğu önemli olabilir. Yer ve zamana ilişkin sorularla olay aydınlatılmaya çalışılır.

Soru:

Cevap:

İlave edeceği başka bir husus olup olmadığı soruldu. “Yoktur” dedi. Tutanak kendisine okutuldu, yazılanların söylediklerinin aynı olduğu belirtmesi üzerine, tutanak birlikte imzalandı. .../.../20....

SORUŞTURMACI

İsim ve İmza

KATİP

İsim ve imza

MÜŞTEKİ

İsim ve İmza

DİSİPLİN SORUŞTURMASI

TANIK İFADE TUTANAĞI

İFADESİ ALINANIN

ADI VE SOYADI :
T.C. KİMLİK NUMARASI :
BABA VE ANNE ADI :
DOĞUM TARİHİ VE YERİ :
NÜFUSA KAYITLI OLDUĞU YER :
İKAMET ADRESİ :
İŞ YERİ ADRESİ :
TELEFON NUMARASI (CEP – İŞ- EV) :
MESLEĞİ VE EKONOMİK DURUMU :
İFADENİN ALINDIĞI YER :
İFADENİN ALINDIĞI TARİH/ SAAT : / / 20..... /

Tanığa CMK. 53. Maddesi gereği dinlemeden önce gerçeği söylemesinin önemi, gerçeği söylememesi halinde yalan tanıklık suçundan dolayı cezalandırılacağı, doğruyu söyleyeceği hususunda yemin edeceği anlatıldı.

Tanığa CMK 45/3 maddesi gereği CMK 45/1 maddede sayılan kişilerden olup olmadığı sorularak, soruşturulanla (soruşturulan ile) böyle bir akrabalık ilişkisi varsa tanıklıktan çekilebileceği, ayrıca CMK 48. Maddesi gereği kendisini veya 45/1. Maddede gösterilen kişileri ceza kovuşturmasına uğratabilecek nitelikte olan sorulara cevap vermekten çekinebileceği bildirildi. Tanık, yukarıda bildirilen hususları anladığını belirtti. Tanığa CMK 54. Maddesi gereğince yemin edeceği bildirildi.

Tanığın CMK'nın 55. Maddesine göre ifadesine geçmeden önce yemini yaptırıldı. Tanık '*bildiğimi dosdoğru söyleyeceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim*' diyerek yemin etti.

Soruşturulan..... hakkında isnat edilenler eylemler; tanık sıfatıyla ifadesine başvuru, yukarıda açık kimliği ve adresi yazılı 'e anlatıldı. Konu ile ilgili olarak tanık sıfatıyla bildiklerini anlatması istendi.

TANIK İFADESİNDE⁷⁶ :

.....

dedi

Tanıktan soruldu:⁷⁷

Soru : Soruşturulan veya müşteki ile herhangi bir yakınlığınız var mı

Cevap :

Soru :

Cevap :

İlave edeceği başka bir husus olup olmadığı soruldu. “Yoktur” dedi. Tutanak kendisine okutuldu, yazılanların söylediklerinin aynısı olduğunu belirtmesi üzerine, tutanak birlikte imzalandı. .../.../20....

SORUŞTURMACI

KATİP

TANIK

İsim ve İmza

İsim ve imza

İsim ve İmza

⁷⁶ Tanık soruşturma konusu olayla ilgili bildiklerini anlattığı ve buraya yazıldığı bölümdür. Tanığın anlatımlarından sonra tanığa soru sorma aşamasına geçilir. Bu kısımda sorulan sorular ve tanığın cevabı yazılır. Tanığa yemin ettirilir. Ancak bazı kimselerin tanıklıktan çekinme hakkı olduğu gibi yemin etmekten de çekinebilecek tanıklar vardır. Bu kimseler aşağıda ayrıca açıklanmıştır.

⁷⁷ Soruşturmacı tarafından olayın aydınlatılması için soruşturma konusu ile ilgili sorular sorulur. Tanık bir olaya değinmişse, bu olayın nerede, ne zaman olduğu önemli olabilir. Yer ve zamana ilişkin sorularla olay aydınlatılmaya çalışılır.

EK SÜRE TALEBİ

Soruşturma, görevlendirme yazısının tebliğ tarihinden itibaren iki ay içinde tamamlanır. Soruşturma bu süre içinde tamamlanamaz ise soruşturmacı gerekçeli olarak ek süre talep edebilir, disiplin amiri gerekçeyi değerlendirerek ve zamanaşımı sürelerini dikkate alarak karar verir.⁷⁸

Örnek : Ek süre talep yazısı.

HARRAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi:/...../202... tarih ve sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile hakkında başlatılan disiplin soruşturmasındanedeniyle ek süreye ihtiyaç duyulmuş olup 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/A/1 alt bendi uyarınca soruşturma süresine eklenmek üzere iki ay ek süre verilmesini arz ederim. /...../202.....

İsim ve İmza

Soruşturmacı

⁷⁸ 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/A/1 bendi

SİCİL SORMA

Örnek: Personel Daire Başkanlığına iyi hal ve tekerrüre ilişkin hükümlerin uygulanması için bilgi sorma. ⁷⁹

HARRAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE (Personel Daire Başkanlığı)

İlgi:tarih ve sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile..... hakkında açılmış olan disiplin soruşturmasında, iyi hal ve tekerrür hükümlerinin uygulanabilmesi için soruşturulunun daha önce disiplin cezası alıp almadığı, almışsa hangi fiilden dolayı hangi cezayı hangi tarihte aldığı, geçmiş hizmetleri sırasında çalışmalarının olumlu olup olmadığı, ödül başarı belgesi vs. alıp almadığı bilgilerini içeren cevabi yazınızın tarafıma ulaştırılması hususunda, Gereğini arz ederim. / / 202.....

İsim ve İmza

Soruşturmacı

⁷⁹ 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun "Disiplin cezası verilmesinde uygulanacak temel ilkeler" başlıklı 53/D bendinin 2. ve 3. fıkrasında" *Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiilin, cezaların özlük dosyasından çıkarılmasına ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır. Tekerrüre esas alınacak cezanın, süresi içerisinde itiraz edilmemesi veya itirazın reddedilmesi suretiyle kesinleşmiş olması gerekir. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiiller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir. Kanunla affedilmiş disiplin cezaları ile tekerrür nedeniyle verilen bir derece ağır cezalar tekerrüre esas alınmaz. Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmaları olumlu olan veya ödül veya başarı belgesi alanlara verilecek disiplin cezalarında bir derece alt ceza uygulanabilir. Bir derece alt cezayı, asıl cezayı vermeye yetkili makam verir.*" hükmü yer almaktadır.

SORUŞTURMA BAŞLATMA ZAMANAŞIMI

Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hallerin işlendiğinin renildiği tarihten itibaren;

1. Uyarma, kınama, aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezalarında **BİR AY içinde**,
2. Üniversite Ğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezasında **ALTI AY içinde**, disiplin soruşturmasına başlanmadığı takdirde disiplin soruşturması açılamaz.

CEZA VERME ZAMANAŞIMI

1. Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren **İKİ YIL**, niversite Ğretim mesleğinden çıkarma cezasını gerektiren fiil açısından **ALTI YIL** geçmiş ise disiplin cezası verilemez.
2. Bilimsel bir eserin akademik atama ve terfilerde kullanılması ya da kısmen veya tamamen yeniden yayımlanması hâlinde ikinci fıkrada belirtilen **zamanaşımı süreleri yeniden işlemeye başlar**.
3. Disiplin cezasının yargı kararıyla iptal edilmesi hâlinde, **kararın idareye ulaŐtıĐı tarihten itibaren kalan disiplin ceza zamanaşımı süresi içerisinde, zamanaşımı süresinin dolması veya üç aydan daha az süre kalması hâlinde en geç üç ay içerisinde** karar gerekçesi dikkate alınarak yeniden disiplin cezası tesis edilebilir.

ZAMANAŞIMI SÜRELERİ TABLOSU

	SORUŞTURMA BAŞLATMA ZAMANAŞIMI (Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren)	CEZA VERME ZAMANAŞIMI Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren
Uyarma	1 ay	2 yıl
Kınama	1 ay	2 yıl
Aylıktan Kesme	1 ay	2 yıl
Kademe İlerlemesinin Durdurulması	1 ay	2 yıl
Öğretim Mesleğinden Çıkarma	6 ay	6 yıl
Kamu Görevinden Çıkarma	6 ay	2 yıl

ZAMANAŞIMI SÜRELERİ TABLOSU 2

	SORUŞTURMA BAŞLATMA ZAMANAŞIMI (Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren)		CEZA VERME ZAMANAŞIMI Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren	
	1 ay	6 ay	2 yıl	6 yıl
Uyarma	X		X	
Kınama	X		X	
Aylıktan Kesme	X		X	
Kademe İlerlemesinin Durdurulması	X		X	
Öğretim Mesleğinden Çıkarma		X		X
Kamu Görevinden Çıkarma		X	X	

BEKLETİCİ MESELE

Bir fiilden dolayı ilgili hakkında ceza soruşturması veya kovuşturması yapılıyor olması, aynı fiilden dolayı disiplin soruşturması yapılmasına, ceza verilmesine ve bu cezanın yerine getirilmesine engel değildir. **Gerektiğinde ceza kovuşturması bekletici mesele yapılabilir.** Bu durumda disiplin soruşturmasına ilişkin zamanaşımı süreleri durur.

SORUŞTURMACININ DİKKAT ETMESİ GEREKEN DİĞER ÖNEMLİ HUSUSLAR

Disiplin Soruşturması işlemlerinde, Yükseköğretim Kurumları Yönetici Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği **yürürlükten kaldırıldığından** 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. Maddesi hükümleri uygulanmalı, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/b bendinde memurlar hakkında 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. Maddesinin uygulanacağı hükmü yer aldığından bu atıf nedeniyle memurlar hakkında disiplin cezasının belirlenmesinde bu hüküm uygulanmalıdır. Yönetmeliğe göre ceza verilmesi hukuka aykırılık teşkil edecektir.

Soruşturma sürecindeki tüm tebligat evraklarında, tebliğ tarihleri ve tebliğ yapan ve yapılan kişilerin isimleri okunaklı bir şekilde mutlaka yer almalıdır. Bununla birlikte imza bölümü unutulmamalıdır. Eğer birden fazla sayfadan oluőan bir belge varsa **SADECE SON SAYFADA İMZA OLMASI YETERLİ OLMAYIP BELGENİN HAZIR HALE GELMESİ İÇİN BÜTÜN SAYFALARIN İMZALI OLMASI GEREKİR.**

Soruşturma dosyası sonunda, tüm belgeler dizi pusulasındaki sıraya uyularak konulmalıdır. İlk gelen belge en altta her gelen belge onun üstüne konacak şekilde ters bir sıra izlenir. Dizi pusulasına da en alttan üstte doğru yazılır. Mavi üst tarafı őeffaf dosyalara delinerek takılmasında sakınca yoktur. Gerekecekçe őeffaf dosya kullanılmaması dosyanın okunmasında kolaylık sağlayacaktır. Bununla birlikte yıpranmasında sakınca görülen belge asıllarının (kıymetli evrak, diploma, ruhsat vs.) őeffaf dosyaya konulması yararlı olabilir.

Soruşturma konusu kamu zararı içeriyor ise bu kamu zararının miktar olarak mutlaka bilirkişi vasıtasıyla tespit edilmesi gerekir.

Soruşturma konusu evraklar gizli olduğundan ve soruşturma sürecine dahil olanlar hakkında kişisel bilgiler içerdiğinden **bu belgeler soruşturulan, tanık, şikayetçi vb. dahil olmak üzere**

3. kişilerle paylaőılmamalıdır.

Soruşturmanın **2 (iki) ay içerisinde tamamlanması** gerekir. Soruşturma bu süre içerisinde tamamlanamadığı takdirde **2 (iki) ayı geçmemek kaydıyla gerekçesi belirtilerek** Yetkili Makamdan ek süre talebinde bulunulmalıdır.

Soruşturmacı, **görevlendirildiği konuda soruşturma yürütür;** soruşturma sırasında soruşturmaya konu olabilecek başka fiillerin ortaya çıkması durumunda bunları gecikmeksizin disiplin amirine bildirir.

Soruşturmacı **lehte ve aleyhte tüm delilleri toplamalıdır.** Bu konuda tarafsızlığa özen göstermelidir.

Kamu zararının bulunduğu durumlarda (hastanede tedavi görürken yaralama ve meydana gelen ölüm olaylarında, trafik kazalarında veya fiilin gerektirdiği hallerde) başka üniversitelerin ilgili birimlerinden mutlaka **birirkişi raporu alınmalıdır**.

Soruşturma dosyasının tek nüsha olması yeterlidir. Ancak soruşturma raporunun **en az iki NÜSHA** olması gerekmektedir.

Soruşturma raporunda dosyadaki delillere göre (tekerrür, ilgilinin sicilinde ceza bulunması veya bulunmaması vb.) ceza teklif edilir. Sebebi açıklanarak bir alt veya bir üst cezanın verilmesi teklif edilir.

Soruşturmacı ya da incelemecinin dikkat etmesi gereken bir diğer husus da hazırlanan rapor ne raporu ise açıkça yazmalıdır. Daha açık bir ifadeyle İnceleme yapılmış ve rapor hazırlanacaksa, bu raporun başlık kısmına **İNCELEME RAPORU**, disiplin soruşturması yapılmışsa ve raporu yazılacaksa başlığına **DİSİPLİN SORUŞTURMA RAPORU**, ceza soruşturması yapılmışsa raporun başlığına **CEZA SORUŞTURMA RAPORU (FEZLEKE)** yazılmalıdır.

Disiplin Soruşturma Raporu hazırlanırken, Ceza önerisi yapılırken MADDE ve BENT YOLU AÇIKÇA GÖSTERİLMELİDİR.

Öğretim Elemanları hakkında ceza önerilirken “**2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. Maddesinin b bendinin (.....) numaralı bendinin) alt bendi**” şeklinde yazılmalıdır.

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. Maddesinin b. bendinin (.....) numaralı bendinin) alt bendi

.... Bırakılan yerlere kaç numaralı bent ve hangi alt bent olduğu açıkça yazılmalıdır.

Doğru Örnekler :

Soruşturulan “Usulsüz müracaat veya şikâyette bulunmak” hükmünü ihlal etmişse **Soruşturulan eylemi nedeniyle 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. Maddesinin b. bendinin (1) numaralı bendinin d) alt bendinde yer alan “d) usulsüz müracaat veya şikayette bulunmak” hükmü uyarınca UYARMA CEZASI verilmesi gerektiği**

Aynı fiile birden fazla disiplin cezası verilemez. Fiilin birden fazla disiplin suçu teşkil etmesi hâlinde bu suçlardan en ağır cezayı gerektiren disiplin cezası verilir. **Ancak diyelim ki aynı fiilin aynı cezayı gerektiren iki hükmü ihlal ettiği kanaati oluşmuşsa, bu hükümlerden her ikisine birden dayanılarak CEZA VERİLEMEZ.** Şöyle ki diyelim ki

Soruşturulanın tek bir eyleminin, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. Maddesinin b bendinin (1) numaralı bendinin c ve d alt bentlerinde yer alan “c) Görevin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde,

kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak” ve “d) Usulsüz müracaat veya şikayette bulunmak.” Hükümlerinin her ikisinin de ihlal edilmiş olduğu düşünüyor olsun. Tek bir eylem olduğu için hangi hükmü daha çok ilgilendirdiği, diğerine göre daha iyi tanımladığı ve/veya soruşturma konusu fiil veya hal bakımından hangi bendin daha özgü olduğu soruşturmacı tarafından değerlendirilerek uygun olan hüküm belirlenmelidir. Daha açık bir ifadeyle soruşturulanın şeklindeki eyleminin 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. Maddesinin b bendinin (1) numaralı alt bendinin c) ve d) bentlerini ihlal ettiğinden şeklinde tek bir eylem için birden fazla maddenin ihlal edildiğinin belirtilmesi DİSİPLİN CEZASI VERME İŞLEMİNİN İPTALİNE neden olacaktır.

Bununla birlikte soruşturulanın birden fazla disipline aykırı eylemi varsa her eylem için ayrı disiplin cezası vermek mümkündür.

Örneğin, soruşturulanın işe geç gelmesi ve geldikten sonra da amirine ve/veya diğer personele hakaret etmesi ayrı eylemler olup bu iki eylem için (birincisi geç gelme, ikincisi ise hakaret eylemi) ayrı ayrı ceza verilebilir. Aynı cezayı gerektiren fiil ve haller bakımından da birden fazla disiplin cezası gerektiren fiil ve hal varsa hepsi için ayrı disiplin cezası verilebilir. Burada vurgulanan husus tek bir fiil veya hal için birden fazla madde/bendin dayanak yapılmasının mümkün olmamasıdır.

SOMUTLAŞTIRMA ÇOK ÖNEMLİDİR: Soruşturulanın hangi fiil veya hali dolayısıyla disiplin cezası önerildiğinin, YER VE ZAMAN belirtmek suretiyle SOMUT OLARAK ortaya konulması çok önemlidir.

(ÖRNEK OLARAK)

YANLIŞ YAZIMA ÖRNEK

“Soruşturulanın 2022’deki amirlerine karşı saygısız davranmak eyleminden dolayı” şeklinde ifade edilmiş bir eylem eksik somutlaştırılmamış soyut nitelikte bir ifade olacaktır.

DOĞRU YAZIMA ÖRNEK

Soruşturulanın/...../20.... tarihinde, Fakültesinde/Yüksekokulunda/ vs. 3. Katta, koridorda/..... öğretim üyesinin odasında..... adlı amirine Sözleri söylemek ve şeklinde el hareketi yapma şeklindeki eyleminden dolayı

NOT: Yazışma örneklerindeki dipnotlar, İnceleme veya soruşturma görevi verilen kişilere bilgi vermek amacıyla konulmuş olup yazışma örneği kullanılmak istenirse yazı oluşturulurken bu dipnotların bulunmaması gerekmektedir.

Yazışma örneklerindeki dipnotları, dipnotlar kısmından değil, dipnotu işaret eden sayı yoluyla silmek gerekir. (Örnek⁸⁰ burada 1 in silinmesi aşağıdaki dipnotun da silinmiş olması için yeterlidir.)

⁸⁰ Bu dipnotu silmek için buradan değil Örnek yazısının sağ üstünde yer alan rakamı (Örnekte 1 i) silmek gerekir.

DİSİPLİN CEZASI VERİLMESİNDE UYGULANACAK TEMEL İLKELER⁸¹:

Madde 53/D- (Ek: 2/12/2016 - 6764/31 md.)

Aynı fiile birden fazla disiplin cezası verilemez. Fiilin birden fazla disiplin suçu teşkil etmesi hâlinde bu suçlardan en ağır cezayı gerektiren disiplin cezası verilir.

Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiilin, cezaların özlük dosyasından çıkarılmasına ilişkin süre içinde tekrarründe bir derece ağır ceza uygulanır. Tekerrüre esas alınacak cezanın, süresi içerisinde itiraz edilmemesi veya itirazın reddedilmesi suretiyle kesinleşmiş olması gerekir. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiiller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir. Kanunla affedilmiş disiplin cezaları ile tekrerrür nedeniyle verilen bir derece ağır cezalar tekrerrüre esas alınmaz.

Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan veya ödül veya başarı belgesi alanlara verilecek disiplin cezalarında bir derece alt ceza uygulanabilir. Bir derece alt cezayı, asıl cezayı vermeye yetkili makam verir.

Kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasına bir üst ceza uygulanması gereken hallerde üst ceza kamu görevinden çıkarma cezasıdır. Kamu görevinden çıkarma cezasına bir alt ceza uygulanması gereken hallerde ise alt ceza kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasıdır.

Bu Kanunda sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer fiilleri işleyenlere de hangi disiplin fiiline benzediği belirtilerek aynı türden disiplin cezaları verilir.

Birinci derecenin son kademesinde bulunulması nedeniyle kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının uygulanamaması halinde brüt aylıklarının 1/4'ü ile 1/2'si oranında aylıktan kesme cezası uygulanır. Tekerrürü halinde ise ilgili disiplin kurulu tarafından kamu görevinden çıkarma cezası verilir.

Disiplin cezaları, verildikleri tarihten itibaren, aylıktan veya ücretten kesme cezası ile kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezası ise cezanın verildiği tarihi izleyen aybaşıda uygulanır.

⁸¹ 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/D bendinde "Disiplin cezası verilmesinde uygulanacak temel ilkeler" açıkça yer almıştır.

Disiplin cezaları üst disiplin amirine, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezası tüm yükseköğretim kurumlarına, kamu görevinden çıkarma cezası ise ayrıca Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Aylıktan veya ücretten kesme cezası alanlar üç yıl, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezası alanlar beş yıl boyunca rektör, dekan, enstitü müdürü, yüksekokul müdürü, meslek yüksekokulu müdürü, bölüm başkanı, anabilim dalı başkanı, ana sanat dalı başkanı, bilim dalı başkanı, sanat dalı başkanı, daire başkanı dengi ve üstü kadrolara atanamazlar. Söz konusu disiplin cezalarının verildiği tarihte bu görevlerde bulunanların görevleri **kendiliğinden sona erer ve durum ilgili mercilere derhal bildirilir.**

2547 SAYILI YÜKSEKÖĞRETİM KANUNUNUN DOKUZUNCU BÖLÜM DİSİPLİN VE CEZA İŞLERİ”NDE YER ALAN MADDELER VE KONULARI TABLOSU⁸²

MADDELER BAŞLIKLARI BENT VE ALT BENTLERİ VE KONULAR			
Madde	Madde Başlığı	Bent ve Alt Bentler ve Konuları	
Madde 53	Genel esaslar	a.	
		b.	(1) a), b), c), d)
			(2) a), b), c),..., t), u)
			(3) a), b), c),..., n), o)
			(4) a), b), c),... n), o)
			(5) a), b), c)
			(6) a), b), c), d), e), f)
c. Ceza soruşturması usulü			
Madde 53/A	Disiplin soruşturması ve savunma hakkı	Disiplin soruşturmasında uyulacak esaslar şunlardır Savunma hakkı kapsamında gözetilecek hususlar şunlardır	
Madde 53/B	Görevden uzaklaştırma		
Madde 53/C	Zamanaşımı		
Madde 53/Ç	Disiplin cezası verme yetkisi		
Madde 53/D	Disiplin cezası verilmesinde uygulanacak temel ilkeler		
Madde 53/E	Disiplin kurullarının teşekkülü		
Madde 53/F	İtiraz		
Madde 53/G	Özlük dosyasında saklama		

⁸² 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun “Disiplin ve Ceza İşleri”ni düzenleyen Dokuzuncu Bölüm’ü 9 maddeden oluşmaktadır. Bu bölüm tek bir maddeden 53. Maddeden ibaret olmayıp bu bölüme 53/A, 53/B, 53/C, 53/Ç, 53/D, 53/E, 53/F ve 53/G şeklinde maddeler eklenmiştir. Bununla birlikte 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. Maddesinde a., b. ve c. Olmak üzere 3 bent yer almakta, b. Bendi de (1), (2), (3), (4), (5) ve (6) numaralı bentlerden oluşmakta, bu numaralı bentlerde a), b), c) Şeklinde alt bentlerden oluşmaktadır.

DİSİPLİN SORUŞTURMA RAPORU

Soruşturma raporuna olayın açıklanması ile başlanır. Bu kısımda soruşturma emrini veren makam, soruşturma emrinin tarih ve sayısı, soruşturmanın konusu, soruşturulan kişinin kimlik bilgileri ve soruşturmanın sona erdiği tarih yer alır.

Soruşturma sırasında yapılan işlemler (alınan ifadeler, toplanan deliller, sicil ve hal durumu vb.) açıklanır. Olay, hukuki yönden tartışılır. Suçun işlenip işlenmediği yönündeki kanaat gerekçeli olarak yazılır.

Soruşturma raporunda başka çıkarımlara mahal vermeyecek şekilde, açık ve anlaşılır bir üslup kullanılmalı, anlatılmak istenen durum net bir şekilde ortaya konulmalıdır.

Soruşturmacı, raporunda çelişkili ifade ve anlatımlara yer vermemelidir.

Soruşturmacı, **iddiaların değerlendirilmesinde objektif olmalı, delilsiz, belgesiz suçlayıcı ifadelerden kaçınmalıdır.**

Soruşturmacı, soruşturma yapılan kişinin eylemi hakkında **ceza verilip verilmemesi yönünde mutlaka bir kanaat bildirmelidir.**

Suçun oluşabilmesi için maddi ve manevi unsurun varlığı gerekir.

Yazışma Örneklerinde yer alan DİPNOTLAR incelemeci veya soruşturmacıya bilgi vermek amacıyla konulmuştur. Yazı örneklerindeki Disiplin Soruşturma Raporu örnek olarak kullanılmak istenirse bu dipnotların bulunmaması gerekmektedir.

NOT: Yazışma örneklerindeki dipnotlar, İnceleme veya soruşturma görevi verilen kişilere bilgi vermek amacıyla konulmuş olup yazışma örneği kullanılmak istenirse yazı oluşturulurken bu dipnotların bulunmaması gerekmektedir.

Yazışma örneklerindeki dipnotları, dipnotlar kısmından değil, dipnotu işaret eden sayı yoluyla silmek gerekir. (Örnek⁸³ burada 1 in silinmesi aşağıdaki dipnotun da silinmiş olması için yeterlidir.)

⁸³ Bu dipnotu silmek için buradan değil Örnek yazısının sağ üstünde yer alan rakamı (Örnekte 1 i) silmek gerekir.

DİSİPLİN SORUŞTURMA RAPORU⁸⁴

SORUŞTURMA EMRİNİ VEREN MAKAM : Harran Üniversitesi Rektörlüğü

SORUŞTURMA EMRİNİN TARİH VE SAYISI :/....../20... tarih ve ...Sayılı

Soruşturma Emri

HAKKINDA SORUŞTURMA YAPILAN :

T.C. KİMLİK NUMARASI :

GÖREV YERİ VE UNVANI :

SORUŞTURMA KONUSU :

konusunun soruşturulmasıdır.

SORUŞTURMA RAPORU TARİHİ :

SORUŞTURMA SAFHALARI⁸⁵ :

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün/...../20.... tarih vesayılı Soruşturma Emrinin alınmasıyla soruşturmaya başlanmıştır. (Ek-1)

..... 'a gönderilen yazı ile ifadeye çağırılmıştır. 'a gönderilen yazı ile istenmiştir. (Ek-2)

Tanık,/...../20.... tarihli ifadesinde

..... tarihli yazı ile Harran Üniversitesi Personel Dairesi Başkanlığından soruşturulann daha önce disiplin cezası alıp almadığı, almışsa hangi eylemlerden ne zaman ceza aldığı, iyi halinin olup olmadığı soruldu. (Ek-)

Harran Üniversitesi Personel Daire Başkanlığından gelen yazı ile(Ek-) olduğu bildirildi.

DEĞERLENDİRME⁸⁶ : Toplanan deliller, alınan ifadeler ve dosyadaki bilgi ve belgeler değerlendirildiğinde;

⁸⁴ Disiplin Soruşturma Raporu Örneği

⁸⁵ Bu bölümde soruşturmanın başlamasından sonuçlanmasına kadar hangi aşamaların olduğu, dosyaya giren bilgi ve belgelerin nasıl ve ne şekilde dosyada yer aldığı, bu belgelerin neler olduğu, savunma özeti ve müşteki ve tanıkların ifade özeti vs. bilgilerine yer verilir. Bu bölüm soruşturmanın başlamasından sonuçlanmasına kadar ne tür bir yol izlendiğini gösteren bir bölümdür.

⁸⁶ Değerlendirme Bölümünde toplanan delillerden, alınan ifadelerden, dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerden anlaşılanlar, olayın nasıl seyrettiği, hangi eylemlerin ortaya çıktığı, delil ve ifadelerden ne anlaşıldığı anlatılır. Bu bölümde soruşturmacı toplanan delillerden, alınan ifadeleri değerlendirir. Ortaya çıkan eylemlere hangi cezanın karşılık geldiği, hangi disiplin maddesinin uygulanacağı tartışılır. Bu bölümde dosyada bulunan bilgi ve belgeler, deliller, tanık ifadelerinin olayı aydınlatmadaki yönü açıklanır, değerlendirme yapılır. Soruşturma Konusuyla ilgili şüpheli hakkında disiplin cezası uygulanıp uygulanmayacağı, disiplin cezasında iyi halden dolayı indirim ya da tekerrürden dolayı arttırım yapıp yapılmayacağı bu bölümde tartışılır, değerlendirilir.

..... olduğu anlaşılmıştır. Soruşturulananın tarihinde Yerinde
..... Eylemlerini⁸⁷ gerçekleştirdiği

SONUÇ VE TEKLİF⁸⁸ : Soruşturulananın soruşturmaya konu
eyleminden dolayı Yükseköğretim Kanununun 5237 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53.
maddesinin b. bendinin (...) numaralı bendinin) alt bendi gereğince cezası ile
cezalandırılması gerekirken iyi hali görüldüğünden bir alt ceza olancezası ile
cezalandırılmasının gerektiği kanaatine ulaşılmıştır. Bu bakımdan soruşturulana⁸⁹ soruşturma
konusu eyleminden dolayıcezası verilmesi teklif edilmektedir.

Veya

Soruşturulanın soruşturmaya konu eyleminden dolayı Yükseköğretim Kanununun
5237 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesinin b. bendinin (...) numaralı bendinin)
alt bendi gereğince cezası ile cezalandırılması gerekir. Her ne kadar daha önce
disiplin cezası almamış olmamakla birlikte soruşturmaya konu eylemi birden fazla kere işlediği,
içtima olduğu görüldüğünden cezada indirim uygulanmasına gerek olmadığı kanaatine
ulaşılmıştır. Bu bakımdan soruşturulana soruşturma konusu eyleminden dolayı
.....cezası verilmesi teklif edilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Veya

Soruşturulanın soruşturmaya konu eyleminden dolayı Yükseköğretim Kanununun
5237 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesinin b. bendinin (...) numaralı bendinin)
alt bendi gereğince cezası ile cezalandırılması gerekirken tekrür hükümlerinden
dolayı bir üst ceza olancezası ile cezalandırılmasının gerektiği kanaatine
ulaşılmıştır. Bu bakımdan soruşturulana soruşturma konusu eyleminden dolayı
.....cezası verilmesi teklif edilmektedir.

⁸⁷ Fiil ve halin YER, ZAMAN bakımından SOMUTLAŞTIRILMIŞ olması gerekmektedir. Örneğin “2022 yılında yaptığı” gibi genel bir zaman belirtmek somutlaştırma bakımından yeterli değildir. Fiil ve halin tam tarihinin BELİRTİLMESİ gerekmektedir. Fiil ve halin tarih ve zamanı belirlenememişse bu SOMUTLAŞTIRMA YAPILAMADIĞI anlamına gelecektir.

⁸⁸ Bu bölümde kişiye hangi eylemden dolayı hangi ceza verilmesi gerektiği, cezada iyi halden dolayı indirim ya da tekrürden dolayı artırım yapılacaksa belirtilerek önerilerinde bulunulur. Madde metninde iyi halden dolayı cezada indirim uygulanabileceği belirtildiğinden bu konuda takdir yetkisi bulunmaktadır. Ancak bu takdir yetkisinin ne şekilde kullanıldığına haklı gerekçesi ile yazılması gerekmektedir. Daha önce disiplin cezası almayan biri hakkında iyi hal düşünülebilir. Bununla birlikte soruşturma konusu içinde birden fazla eylem varsa, örneğin şüpheli defalarca aynı fiili değişik zamanlarda defalarca işlemişse iyi hal görülmeyebilir.

⁸⁹ Şüpheli birden fazla ise hangi şüpheli için teklifte bulunulduğunun anlaşılacağı şekilde isim belirtilmelidir.

Bilgilerinize arz ederim.

Veya

Hakkında soruşturma yürütülen nin eylemlerinde suç unsurlarının oluşmadığı görüldüğünden disiplin cezası verilmesine yer olmadığı kanaatine ulaşılmıştır. Bu yüzden soruşturulan..... 'ye soruşturma konusu eyleminden ötürü ceza verilmemesi teklif olunur.

Bilgilerinize arz ederim.

İsim ve İmza

Soruşturmacı

NOT: Yazışma örneklerindeki dipnotlar, İnceleme veya soruşturma görevi verilen kişilere bilgi vermek amacıyla konulmuş olup yazışma örneği kullanılmak istenirse yazı oluşturulurken bu dipnotların bulunmaması gerekmektedir.

Yazışma örneklerindeki dipnotları, dipnotlar kısmından değil, dipnotu işaret eden sayı yoluyla silmek gerekir. (Örnek⁹⁰ burada 1 in silinmesi aşağıdaki dipnotun da silinmiş olması için yeterlidir.)

⁹⁰ Bu dipnotu silmek için buradan değil Örnek yazısının sağ üstünde yer alan rakamı (Örnekte 1 i) silmek gerekir.

DİZİ PUSULASI

SIRA NO ⁹¹	KONUSU	TARİH	SAYI
1	Soruşturma Emri ve Eki		
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12	Soruşturma Raporu		
13	Üst Yazı		

İsim ve İmza

Soruşturmacı

⁹¹ Dizi Pusulasında "sıra no" kısmındaki numaralar Soruşturma Raporunda (Ek-1), (Ek-2),..... (Ek-...) olarak eklerde yazılan numaralarla uyumlu olmalıdır.

SORUŞTURMA DOSYASI SON KONTROL TABLOSU

		Evet	Hayır
1	Yasal Süresi içerisinde soruşturma başlamış mı?		
2	Yasal süre içerisinde dosya tamamlanmış veya ek süre alınmış mı?		
3	Tebliő-tebellüő veya iadeli taahhütlü teslim belgeleri mevcut mu?		
4	Soruşturma açılana tebliő günü hariç en az 8 (7+1) günlük yasal süre tanınmış mı? (1+7+1) (Tebliő günü 1 + hazırlık süresi 7 gün ve teslim ve/veya ifade günü 1 = Toplam 9 günlük süreç)		
5	Soruşturma raporunda ekler dizi pusulası halinde numaralı olarak yer almış mı? Soruşturma Raporu İle Dizi Pusulası uyumlu mu?		
6	Soruşturma raporunun her sayfası soruşturmacı tarafından paraflanmış veya imzalanmış mı?		
7	Öğrencinin daha önceden disiplin cezası alıp almadığı sorulmuş ve belgesi dosyasına konmuş mu?		
8	Raporun sonuç kısmında bir alt ve bir üst ceza verilmesi değerlendirilmiş mi?		
9	Önerilen cezanın ne olduğu açıkça yazılmış mı?		

SORUŞTURMA DOSYASININ YETKİLİ MAKAMA TESLİMİNDEN SONRA YAPILACAK İŞLEMLER

Soruşturma dosyasının usul işlemleri açısından incelenmesi;

1. Soruşturma dosyasının dizi pusulasına uygun hazırlanıp hazırlanmadığı,
2. Soruşturma raporunun iki nüsha olup olmadığı,
3. Soruşturma raporunun her bir sayfasının soruşturmacı tarafından imzalanıp imzalanmadığı⁹²,
4. İfadelerin (soruşturulan, tanık ve Şikâyetçi) eksiksiz olup olmadığı,
5. Delillerin eksiksiz toplanıp toplanmadığı,
6. Soruşturulananın savunma hakkına riayet edilip edilmediğı, **en az yedi günlük savunma süresi verilip verilmediğı**⁹³,
7. Savunma istem yazısında isnat edilen fiille ilgili bilgiler ve **“sresinde savunmasını yapmadığı takdirde savunma hakkından vazgeçmiş sayılacağı”** ibaresinin yer alıp yer almadığı,
8. Zamanaşımı sürelerine (soruşturma başlatma ve bitirme zamanaŐımları) uyulup uyulmadığı,
9. Disiplin ve ceza soruşturması birlikte yürütülüyor ise her bir soruşturma için ayrı ifade alınıp alınmadığı ve ayrı dosya hazırlanıp hazırlanmadığı,
10. Soruşturma sonuç ve teklif kısmında ceza teklif edilmiş ise suç konusu fiil ile ilgili kanun maddesinin örtüŐüp rtŐmediğıne dikkat edilmesi gerekmektedir.
11. Tüm Soruşturma İŞlemlerinin 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununda hüküm bulunmayan hallerde 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu ve ifade alma usulleri bakımından Ceza Muhakemesi Kanunu kapsamında yapılmış olmasına dikkat edilmelidir.

⁹² Hazırlanan belgelerde birden fazla sayfa olması halinde sadece son sayfanın imzalı olması yeterli olmayıp bütün sayfaların imzalı olması gerekmektedir.

⁹³ Şüpheliye en az 7 gün savunmaya hazırlık süresi verilmesi gerekir. Bunu sağlamak için tebliğ günü ve ifade alınan ya da ifade istenen gün dahil edilmez. Bu günlerle birlikte toplam 9 günlük bir süreç söz konusudur.

KARAR SÜRESİ

Soruşturma tamamlandıktan sonra ceza vermeye yetkili amir ve kurulların ne kadar sürede karar vermesi gerektiğine dair 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununda bir süre belirtilmemiş olmakla birlikte 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun “karar süresi” başlıklı 128. Maddesinde “Disiplin amirleri uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarını soruşturmanın tamamlandığı günden itibaren 15 gün içinde vermek zorundadırlar.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren hallerde soruşturma dosyası, kararını bildirmek üzere yetkili disiplin kuruluna 15 gün içinde tevdi edilir. Disiplin kurulu, dosyayı aldığı tarihten itibaren 30 gün içinde soruşturma evrakına göre kararını bildirir.

Memurluktan çıkarma cezası için disiplin amirleri tarafından yaptırılan soruşturmaya ait dosya, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kuruluna tevdiinden itibaren azami altı ay içinde bu kurulca, karara bağlanır.” hükmü yer almaktadır. 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/b bendinde Memurlar hakkında 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. Maddesinin uygulanacağı açıkça yer almakta iken 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Disiplin ve Ceza İşlerini düzenleyen 9. Bölümünde yer alan 53. Ve diğer maddelerinde 128. Maddenin uygulanacağına dair herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Bu nedenle 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 128. Maddesinin Yükseköğretimde disiplin işlerinde uygulanması zorunlu gözükmemektedir.

Aynı zamanda, karar süresi düzenleyici bir süre olup zamanaşımı süresi değildir. Bu sürenin geçmiş olması ceza verilmesine engel teşkil etmez. Zamanaşımı sürelerine uyulduğu sürece karar süresinin geçmiş olması halinde de disiplin cezası verilebilir.

Soruşturma dosyasının usulen incelenmesi sonucunda;

- 1) Soruşturma dosyasında **eksiklik tespit edildiği takdirde**; soruşturma raporu ile dizi pusulasının bir örneği alınarak tüm dosya ekleri ile birlikte eksikliklerin tamamlanması amacıyla yazı ile soruşturmacıya iade edilir.
- 2) Soruşturma dosyasında **eksiklik bulunmadığı takdirde** sonuç ve teklif kısmına göre yapılacak olan işlemler farklılık arz etmektedir.
 - i) Soruşturulan hakkında disiplin cezası öngörülmemiş ise Soruşturulana ve müştekiye soruşturma sonuç bildirimini yapılarak soruşturma sonuçlandırılır.
 - ii) Soruşturulan hakkında disiplin cezası öngörülmüş ise öngörülen cezaya göre farklı değerlendirmeler olacaktır.

CEZA VERMEYE YETKİLİ DİSİPLİN AMİRLERİ VE KURULLAR

- a) Uyarma ve kınama cezaları **sıralı disiplin amirleri tarafından,**
- b) Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezaları⁹⁴ **kişinin görevli olduğu birimdeki disiplin kurulu tarafından**
- c) Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezaları **atamaya yetkili amirin teklifi üzerine YÖK Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla,**
- d) Rektörler ve dekanlar hakkında aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezaları **YÖK Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla verilir.**

Disiplin cezası vermeye yetkili amir ve makamlar;

- 1-) Soruşturmada eksiklik olduğunun tespiti halinde eksikliklerin giderilmesi amacıyla **dosyayı iade edebilir,**
- 2-) Soruşturmacı tarafından önerilen **disiplin cezasını aynen verebilir, hafifletebilir veya reddedebilir.**
- 3-) Teklif edilen cezanın reddedilmesi halinde ilgili disiplin amiri ya da kurulu tarafından **ret gerekçesine uygun olarak en geç üç ay içerisinde yeni işlem tesis edilebilir.**

Disiplin Kurulu/Amiri tarafından verilen karar ilgililere yazı ile bildirilir.

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun ilgili maddesi şöyledir:

MADDE 53/Ç- Disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullar şunlardır:

- a) **Uyarma ve kınama cezaları sıralı disiplin amirleri tarafından,** rektörler ve bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürleri hakkında Yükseköğretim Kurulu Başkanı tarafından verilir.
- b) **Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezaları kişinin görevli olduğu⁹⁵ birimdeki disiplin kurulu kararı ile verilir.**

⁹⁴ Aylıktan kesme veya ücretten kesme, Kademe İlerlemesinin Durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezalarının Devlet ve Vakıf Üniversitesi öğretim elemanlarına uygulanmasında farklılık bulunmaktadır. Buna göre Devlet Üniversitesinde öğretim elemanı kadrosunda bulunan öğretim elemanlarına eylemlerine göre aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezası verilebilirken, ücretten kesme veya birden fazla ücretten kesme cezası verilemez. Üniversitemiz öğretim elemanları ücret almayı aylık almakta olduklarından bu ayırımı dikkat edilmelidir.

⁹⁵ Disiplin işlemlerinde kişinin geçici görevli olduğu yer değil kadrosunun bulunduğu yer esas alınır.

c) **Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezaları atamaya yetkili amirin teklifi üzerine Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla verilir.**

d) Rektörler, bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürleri ve dekanlar hakkında aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezaları Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla verilir.

e) **Aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme, üniversite öğretim mesleğinden ve kamu görevinden çıkarma cezaları gerektiren fiillerle ilgili olarak öğretim elemanları hakkında Yükseköğretim Kurulu Başkanı disiplin amiri sıfatıyla doğrudan soruşturma açabilir.** Bu kapsamda yapılan soruşturmalar sonucunda verilecek cezalar **Yüksek Disiplin Kurulunca** verilir.

Disiplin cezası vermeye yetkili makamlar, soruşturmada eksiklik olduğunun tespiti halinde eksikliklerin giderilmesi amacıyla dosyayı iade edebilir, soruşturmacı tarafından önerilen disiplin cezasını aynen verebilir, hafifletebilir veya reddedebilir. Teklif edilen cezanın reddedilmesi halinde ilgili disiplin amiri ya da kurulu tarafından ret gerekçesine uygun olarak en geç üç ay içerisinde yeni işlem tesis edilebilir.

SON SAVUNMA⁹⁶

Disiplin cezası vermeye yetkili makamlar, isnat edilen fiil ve soruşturma raporunda önerilen disiplin cezasını da belirtmek suretiyle, tekrar savunma istemek durumundadır.

Hakkında üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezası istenenler soruşturma evrakını inceleme, tanık dinletme, disiplin kurulunda sözlü veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkına sahiptir.⁹⁷

Ancak emsal mahkeme kararları dikkate alındığında soruşturmacı tarafından teklif edilen bütün cezalarla ilgili olarak ceza vermeye yetkili makamın savunma alması gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır. Savunma isteme yazısında bulunması gereken bazı hususlar bulunmaktadır.

Soruşturulana gönderilen savunma isteme yazısında,

1. Soruşturulan hakkında isnat edilen fiil,
 - 1.1. Soruşturmaya konu fiilin tarihi, zamanı,
 - 1.2. Hangi şekilde işlendiği
 - 1.3. Somut ve açıkça belirtilmelidir.
2. Soruşturma raporunda önerilen disiplin cezasının ne olduğu
3. Soruşturma raporunda önerilen disiplin cezasının hangi madde bent alt bent kapsamında önerildiği
4. Dayanılan deliller: Varsa (3. Kişilerin isimleri gizlenerek)
 - 4.1. Soruşturmaya konu eylemlerin gerçekleştiğine dair tanık beyanları (tanık ismi belirtilmeden)
 - 4.2. Tutanaklar
 - 4.3. Dosya kapsamında hangi delillere dayanıldığı
5. Savunma vermediği takdirde savunma hakkından vazgeçmiş sayılacağı
6. 7 günlük hazırlık süresi tanınmak suretiyle (Disiplin Cezası verilmeden önce Yetkili Makam tarafından Soruşturulananın bir kez daha savunması (yine en az 7 günlük süre verilerek) alınabilir. Bu 7 günlük sürenin tebliğ ve savunma alma gününü de dikkate aldığımızda 9 günlük sürece tekabül ettiği unutulmamalıdır.)
7. Sözlü savunma vermek istiyorsa buna dair beyanında bulunabileceği savunma istem yazısında belirtilmiş olmalıdır.

⁹⁶ Ceza Vermeye Yetkili Makamın bir kez daha savunma alması.

⁹⁷ 2547 Sayılı Kanunun 53/A bendinin "Savunma hakkı kapsamında gözetilecek hususlar şunlardır" başlıklı (c) alt bendinin 2. fıkrası

Disiplin soruşturma dosyasında birden fazla eylem varsa ve ceza vermeye yetkili birden fazla makam yetkilisiyse savunma hangi makam tarafından alınacağı şu şekildedir.

Birden fazla ceza gerektiren birden fazla eylem varsa, her makam kendi yetkisine giren cezayı değerlendirir. Örnek aynı dosyada 3 ayrı eylem ve teklif edilen 3 ayrı ceza söz konusu olsun. 3 ayrı eylem için Kamu görevinden çıkarma, aylıktan kesme ve kınama önerilmiş olsun. Kamu görevinden çıkarma, Rektörün teklif üzerine Yüksek disiplin kurulunda görüşülür ve eylemle ilgili bu kurul (YDK) savunma alır. Aylıktan kesme eylemi için soruşturulananın bağlı bulunduğu yerdeki disiplin kurulu ki hafifletip bir alt ceza olan kınama vermeye de bu kurul yetkilidir. Bu disiplin kurulu savunma alacaktır. Kınama cezasını sıralı disiplin amiri verir. Disiplin amiri kınama cezası gerektiren eylemle ilgili savunma alır. Asıl cezayı vermeye yetkili makam hafifleterek bir alt cezayı vermeye de yetkilidir. Ceza vermeye yetkili makamlar, ceza vermeye yetkili olduğu eylemler için savunma alırlar. Örnekte 3 makam da savunma alacaktır.

Ceza vermeye yetkili makamın kurul olduğu durumlarda, savunma isteme veya savunmaya çağrı yazısının hazırlanması, soruşturulana gönderilmesi hususunda disiplin kurulu üyelerinin tamamının yazıda imzası ile olabileceği gibi, disiplin kurulunun soruşturulandan savunma alınması yönünde karar alıp, disiplin kurulu başkanına yazışmaların yürütülmesi hususunda yetki vermesi de mümkün olacaktır. Yazılı savunma alınacaksa, Savunma isteme yazısında “sözlü ifade vermek istiyorsa buna dair beyanınız” ibaresinin de yer alması gerekir. Sözlü ve yazılı savunma bir hak olduğundan kişiye bu ibare ile sözlü savunma verme imkânı tanınmış ve soruşturulan istemediği için sözlü savunma alınmamış olmaktadır. Disiplin Kurulu Başkanı, disiplin kurulu tarafından kendisine verilen yazışmaları yürütme yetkisine dayalı olarak savunma isteme yazısını imzalayacaksa, yazıyı başka görev unvanı varsa bile kullanmadan doğrudan “disiplin kurulu başkanı” unvanıyla imzalayacaktır. Diğer bir deyişle soruşturulan, savunmaya çağırılan kişinin disiplin kurulu adına hareket ettiğini bilmesi gerekmektedir.

DİSİPLİN SORUŞTURMASI

SAVUNMA İSTEME YAZISI⁹⁸

Sayın:.....

İlgi:tarih ve sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile hakkınızda İddialara yönelik olarak başlatılan disiplin soruşturmasına ilişkin hazırlanan soruşturma raporu ve ekleri teslim edilmiştir. Disiplin Soruşturma Raporunda eyleminden dolayı 2547 Sayılı Kanunun 53/b/..... bendinde yer alan (veya 657 Sayılı Kanunun maddesinde yer alan)⁹⁹ «.....» eylemi gerçekleştirdiğiniz kanaatiyle hakkınızda Cezası teklif edilmiştir.

Soruşturma kapsamında yazılı savunmanızı ve savunmanızı destekleyen her türlü bilgi, belge ve delillerinizi (daha önce dosyaya sunduklarınız dışında varsa), sözlü ifade vermek istiyorsanız istediğinize dair beyanınızı, iş bu yazının tarafınıza ulaştığından itibaren 8 gün içinde¹⁰⁰ adresine ulaştırmanız gerekmekte olup savunma vermediğiniz takdirde savunma hakkından vazgeçmiş sayılacağınız ve eldeki bilgi ve belgelere göre değerlendirilme yapılacağı hususunda,

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim./..../202....

İsim ve İmza

Disiplin Cezası Vermeye Yetkili Makam

⁹⁸ Soruşturulan Yazılı Savunma isteme yazısı örneği.

⁹⁹ Soruşturulan öğretim elemanı ise 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/b bendinde yer alan cezalara ilişkin, şüpheli memur ise 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. Maddesinde belirtilen cezalara ilişkin hükümler uygulama alanı bulacaktır.

¹⁰⁰ Soruşturulana en az 7 gün savunmaya hazırlık süresi verilmelidir. Bunu sağlamak için "8 gün içinde" ifadesi kullanılması uygun olur. Ancak gerekli görülürse daha uzun süre verilebilir.

DİSİPLİN KURULU

Yükseköğretim kurumlarında oluşturulacak disiplin kurulları 2547 Sayılı Kanunun 53/E maddesinde gösterilmiştir.

Yüksek Disiplin Kurulu

Yükseköğretim Genel Kuruludur. Bu kurul, tüm üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma suçlarını, rektörler ve bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürlerine verilen uyarma ve kınama cezalarına itirazı, üst kuruluşlar personeline verilen Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarını görüşür ve karara bağlar.

Üniversite Disiplin Kurulu

Üniversite yönetim kuruludur. Bu Kurul, rektör tarafından verilen uyarma ve kınama cezalarına yapılan itirazı, Rektörlüğe bağlı birimlerdeki akademik personel ve daire başkanı kadrosunun dengi ve üstü kadrolarda bulunanlara rektörlük disiplin kurulunca verilecek disiplin cezalarına yapılan itirazı, fakülte, enstitü, yüksekokul, konservatuar vb. üniversiteye bağlı birimlerin disiplin kurullarınca verilen cezalara yapılan itirazları görüşür ve karara bağlar.

Rektörlüğe Bağlı Birimler Disiplin Kurulu (Rektörlük Disiplin Kurulu)

Akademik personel ve daire başkanı kadrosunun dengi ve üstü kadrolarda bulunanlar için rektörce görevlendirilen rektör yardımcısı başkanlığında üniversite yönetim kurulunca her takvim yılı basında belirlenen profesör unvanlı dört öğretim üyesinden oluşur. Bu kurulun dört profesör üyesinin her takvim yılbaşında yönetim kurulunca yeniden belirlenmesi gerekir.

Rektörlük disiplin kurulu, rektörlüğe bağlı birimlerdeki akademik ve daire başkanı dengi ve üstü kadrolardaki personelin aylıktan kesme, ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve birden fazla ücretten kesme cezası gerektiren suçlarına ait dosyaları görüşür ve karara bağlar.

Rektörlük Memur Disiplin Kurulu

Üniversite genel sekreterinin başkanlığında, hukuk müşaviri ile personel dairesi başkanından oluşur: Bu kurul, daire başkanından daha alt seviyedeki kadrolarda bulunan rektörlük birimlerindeki memurların aylıktan kesme kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarını görüşür ve karara bağlar.

Kurullarda Akademik Unvan Denkliği Kuralı

Yüksek Disiplin Kurulu hariç, disiplin kurullarında profesörlerle ilgili hususların görüşülmesinde doçent ve doktor öğretim üyeleri, doçentlerle ilgili hususların görüşülmesinde doktor öğretim üyeleri ve kendileri ile ilgili hususların görüşülmesinde ilgili üyeler görüşmelere katılamazlar. Görüleceği üzere disiplin kurullarında akademik unvan eşitliği şartı aranmaktadır. Ayrıca objektif karar verilmesini temin için kişilerin kendileriyle ilgili hususların görüşüleceği disiplin kurulu toplantısına katılmaması benimsenmiştir.

Toplantı ve Karar Nisabı

2547 Sayılı Kanununun 61. Maddesinde “ Bu kanunda sözü geçen jüri ve kurullarda, her üye oyunu kabul veya ret yoluyla vermekle görevlidir. **Çekimser oy kullanılamaz.** Yükseköğretim Kurulu dışında yer alan kurulların toplantı nisabı kurul üye tamsayısının yarısından fazlasıdır. Bütün kurullarda kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır. Üçüncü turda salt çoğunluğun sağlanamadığı hallerde dördüncü turda oy çokluğu esası uygulanır.” Hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, kurullar üye tam sayısının yarısından fazlası ile toplanır. Toplananların salt çoğunluğu ile karar verir. Her üye oyunu kabul veya ret yoluyla vermekle görevlidir. Çekimser oy kullanılamaz. Kanunun bu hükmüne aykırı davranış disiplin ve ceza sorumluluğu doğurur.

Disiplin kurullarının teşekkül edememesi halinde eksik üyelikler eşdeğer unvana sahip öğretim üyeleri arasından senato tarafından belirlenen üyelerce tamamlanır. Her bir disiplin kurulu açısından eksik üyelere rağmen toplantı nisabı varsa ve başka zaman bu kurul yönetim kurulu olarak bu sayıyla toplanıp karar alabiliyorsa, burada da kurul teşekkül etmiş demektir. Senatoda eksik üyeler için karar alınmasına lüzum yoktur. Fakat mesela yedi kişilik fakülte yönetim kurulu, 3 üye yasal engel nedeniyle katılamıyorsa ve fakat 4 üye katılabiliyorsa bu durumda yönetim kurulu disiplin kurulu olarak toplanabilir. ($7/2=3,5$ bu da 4 üye demektir.) Bu durumda eksik olan 3 üye için karar almaya gerek bulunmamaktadır. Ancak disiplin kurulunda 4 ten az üye katılabiliyorsa en az 4 üyenin sağlanması gerekir.

DİSİPLİN KURULU KARAR ÖRNEKLERİ

Toplantıya katılan Sendika Temsilcisi (oy hakkı bulunmamaktadır)

İsim ve İmza

..... Okulu disiplin kurulu, toplandı. Sendika temsilcisinin hazır bulunduğu görüldü.

Soruşturulan Hakkındaki disiplin soruşturma dosyası görüşüldü. Sendika temsilcisi disiplin soruşturması dosyasının görüşülmesine oy kullanmaksızın katıldı. Söz istedi:şeklinde beyanda bulundu. Oylamaya geçildi.

..... 'nın
Şeklindeki fiiliyle/haliyle 5237 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. Maddesinin b. bendinin (...) numaralı bendinin) alt bendi hükmünü ihlal ettiğinden eylemine uyan Cezası ile cezalandırılmasına, daha önce disiplin cezası almadığı gözünde bulundurulduğundan bir alt ceza olan cezası verilmesine oy birliğiyle karar verildi.

Prof. Dr.....
Disiplin Kurulu Başkanı

.....
Üye

.....
Üye

.....
Üye

.....
Üye

.....
Üye

.....
Üye

Örnek:

Soruşturma Dosyası İade Örneği

Sayın;

Soruşturmacı

İlgi:/...../202... tarih ve sayılı yazı.

Rektörlüğümüzce ilgide kayıtlı yazı ile başlatılan ve tarafınızca yürütülen disiplin soruşturmasına ilişkin sunmuş olduğunuz disiplin soruşturma dosyası, soruşturma raporu ve ekleri incelenmiştir.

1-Soruşturma raporunun imzalanmadığı,

2-Soruşturulanın İfadesi alınırken en yedi günlük savunma süresine riayet edilmediği

3-..... tespit edilmiştir.

Soruşturma dosyası yazımız ekinde gönderilmekte olup belirtilen eksikliklerin giderilmesinin ardından soruşturma dosyasınısüre içerisinde Rektörlüğümüze teslim etmeniz hususunda;

Bilgilerini ve gereğini rica ederim./...../202....

İsim ve İmza

Yetkili Makam

Örnek:

Cezasızlık Bildirim Yazısı

Sayın:.....

İlgi:../.../202... tarih ve sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile hakkınızdaiddialara ilişkin olarak başlatılan disiplin soruşturması tamamlanmış olup ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.

Bilgilerini rica ederim./.../202....

İsim ve İmza
Yetkili Makam

DİSİPLİN CEZASININ SORUŞTURULANA BİLDİRİMİ

Soruşturulan tarafından verilen son savunma yazısı ilgili disiplin kurulu veya disiplin amirine sunulur. Disiplin amiri, takdir hakkını kullanarak (teklif edilen cezayı dikkate alarak) cezayı verir. Bu karar taraflara tebliğ edilir.

Sayın:.....

İlgi: tarih ve sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile hakkınızdaki İddialara ilişkin olarak..... başlatılan disiplin soruşturması tamamlanmıştır.

Soruşturma sonucunda Fiilinden dolayı 657 Sayılı Kanunun maddesinde yer alan «.....» suçu işlediğiniz anlaşıldığından hakkınızda Cezası verilmesinin uygun olduğuna karar verilmiştir.

Bu karara karşı iş bu kararın tarafınıza tebliğinden itibaren yedi gün¹⁰¹ içerisindedisiplin kuruluna itiraz etme ve/veya 60 gün içerisinde idare mahkemelerinde dava açma hakkınız bulunmaktadır.

Bilgilerini rica ederim.

İsim ve İmza
Yetkili Makam

¹⁰¹ 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Madde 53/F Maddesinde yer alan "İtiraz süresi, cezanın tebliğ tarihinden itibaren yedi gündür." Hükmüne göre 7 gün içinde itiraz yapılmalıdır. Tebliğ günü hesaba katılmaz.

Disiplin cezası verilmesinde uygulanacak temel ilkeler:

Madde 53/D- (Ek: 2/12/2016 - 6764/31 md.)

Aynı fiile birden fazla disiplin cezası verilemez. Fiilin birden fazla disiplin suçu teşkil etmesi hâlinde bu suçlardan en ağır cezayı gerektiren disiplin cezası verilir.

Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiilin, cezaların özlük dosyasından çıkarılmasına ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır. Tekerrüre esas alınacak cezanın, süresi içerisinde itiraz edilmemesi veya itirazın reddedilmesi suretiyle kesinleşmiş olması gerekir. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiiller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir. Kanunla affedilmiş disiplin cezaları ile tekerrür nedeniyle verilen bir derece ağır cezalar tekerrüre esas alınmaz.

Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan veya ödül veya başarı belgesi alanlara verilecek disiplin cezalarında bir derece alt ceza uygulanabilir. Bir derece alt cezayı, asıl cezayı vermeye yetkili makam verir.

Kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasına bir üst ceza uygulanması gereken hallerde üst ceza kamu görevinden çıkarma cezasıdır. Kamu görevinden çıkarma cezasına bir alt ceza uygulanması gereken hallerde ise alt ceza kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasıdır.

Bu Kanunda sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer fiilleri işleyenlere de hangi disiplin fiiline benzediği belirtilerek aynı türden disiplin cezaları verilir.

Birinci derecenin son kademesinde bulunulması nedeniyle kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının uygulanamaması halinde brüt aylıklarının 1/4'ü ile 1/2'si oranında aylıktan kesme cezası uygulanır. Tekerrürü halinde ise ilgili disiplin kurulu tarafından kamu görevinden çıkarma cezası verilir.

Disiplin cezaları, verildikleri tarihten itibaren, aylıktan veya ücretten kesme cezası ile kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezası ise cezanın verildiği tarihi izleyen aybaşında uygulanır.

Disiplin cezaları üst disiplin amirine, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezası tüm yükseköğretim kurumlarına, kamu görevinden çıkarma cezası ise ayrıca Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Aylıktan veya ücretten kesme cezası alanlar üç yıl, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezası alanlar beş yıl boyunca **rektör, dekan, enstitü müdürü, yüksekokul müdürü, meslek yüksekokulu müdürü, bölüm başkanı, anabilim dalı başkanı, anasanat dalı başkanı, bilim dalı başkanı, sanat dalı başkanı, daire başkanı dengi ve üstü kadrolara** atanamazlar. Söz konusu disiplin cezalarının verildiği tarihte bu görevlerde bulunanların görevleri kendiliğinden sona erer ve durum ilgili mercilere derhal bildirilir.

CEZA SORUŞTURMASI

CEZA SORUŞTURMASI

CEZA SORUŞTURMASININ KAPSAMI

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu 53/c. (Değişik: 14/4/1982 - 2653/3 md.) Ceza soruşturması usulü:

Yükseköğretim üst kuruluşları başkan ve üyeleri ile yükseköğretim kurumları yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanlarının ve bu kuruluş ve kurumların 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlarının **görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında** yetkili makamlarca inceleme başlatılabilir, inceleme sonucunda soruşturma açılmasına karar verilmesi ya da doğrudan soruşturma başlatılması hâlinde aşağıdaki hükümler uygulanır:

CEZA SORUŞTURMASININ BAŞLATILMASI

1. İnceleme sonucu ceza soruşturması başlatılabilir.
2. İnceleme yapılmaksızın doğrudan ceza soruşturması başlatılabilir.

<i>Yükseköğretimde Ceza Soruşturmasının Açıldığı Kimseler</i>	<i>İşlendikleri ileri sürülen hangi suçlar için CEZA SORUŞTURMASI başlatılır.</i>
Yükseköğretim üst kuruluşları başkan ve üyeleri Yükseköğretim kurumları yöneticileri Kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanları Yükseköğretim kuruluş ve kurumların 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurları	- Görevleri dolayısıyla - Görevlerini yaptıkları sırada

CEZA SORUŞTURMASININ GENEL HÜKÜMLERE GÖRE SAVCILIK TARAFINDAN MI YOKSA ÜNİVERSİTE TARAFINDAN MI YAPILACAĞININ TESPİTİ

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu m. 53/c-1 hükmüne göre; “*Yükseköğretim üst kuruluşları başkan ve üyeleri ile yükseköğretim kurumlan yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanlarının ve bu kuruluş ve kuramların 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlarının görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında yetkili makamlarca inceleme başlatılabilir,...*” Bu hükme göre soruşturmanın üniversite tarafından yapılabilmesi için ilgili Üniversite çalışanlarının fiilleri ***görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işlemeleri*** gerekmektedir. Bu kapsamda hangi fiillerin görev nedeniyle veya görevin yapıldığı sırada işlendiği, hangi fiillerin ise görev dışında kişisel suç olduğunun tespiti gerekmektedir.

Bir suçun (suçun/eylemin/iddianın) CEZA SORUŞTURMASI kapsamında Üniversite tarafından soruşturulabilmesi için:

- vi. Suçun görev sırasında işlenmesi veya görev sırasında olmasa bile görevi nedeniyle işlenmesi
- vii. Suçun kamu görevinden doğan
- viii. Suçun kamu görevinden yararlanılarak işlenebilen
- ix. Failin memur veya kamu görevlisi olmasının suç tipinde kurucu unsur olarak öngörülmesi
- x. Failin memur veya kamu görevlisi olmasının ağırlaştırıcı hal sayıldığı suçlar

YARARLANILAN EMSAL KARARLAR

YCGK, E. 2017/1187, K. 2020/88, T. 11.02.2020

YCGK, E. 1992/1-255, K. 1992/282, T. 19.10.1992.

Danıştay 1. D, E. 2016/887. K. 2016/1181, T. 8.9.2016

Danıştay 1.D, E. 2018/2538, K. 2018/2475, T. 25.12.2018.

Danıştay 1. D., E. 2016/2520, K. 2017/271, T. 21.2.2017.

Danıştay’ın emsal kararında, “*Üniversitedeki görevi sebebiyle veya buradaki görevi sırasında işlenmediği, buradaki görevinden de kaynaklanmadığı, bu nedenle atılı suç nedeniyle*

şüpheli hakkında Rektörlükçe ceza soruşturması yaptırılmayacağı ”¹⁰² yönünde karar vermiştir. (Danıştay I.D, E. 2018/2538, K. 2018/2475, T. 25.12.2018)

Danıştay, bir başka emsal kararında; *“şüpheliye isnat edilen suçun, Üniversitesindeki görevinden kaynaklanmadığı, Üniversitedeki görevi dolayısıyla veya görevi sırasında işlenmediği, bu nedenle atılı suç nedeniyle şüpheli hakkında 2547 sayılı Kanununun 53 üncü maddesi uyarınca ceza soruşturması yapılamayacağı ve men-i muhakemesi veya lüzum-u muhakemesi yolunda bir karar alınamayacağı, bu nedenlerle de atılı suç nedeniyle şüpheli hakkında yetkisiz Kurul tarafından lüzum-u muhakeme kararı verilmiş olmasının, esasen Üniversite tarafından ceza soruşturması yapılmaması gereken bir suçla ilgili karar verilmiş olması karşısında, ayrıca bir hukuka aykırılık olarak değerlendirilemeyeceği, isnat olunan suç nedeniyle şüpheli hakkında genel hükümlere göre işlem yapılması gerektiği anlaşılmıştır.”¹⁰³* şeklinde karar vermiştir. (Danıştay I.D, E. 2016/550, K. 2016/1183, T. 8.9.2016)

Danıştay, bir başka emsal kararında *“şüpheliye isnat edilen suçun, Üniversitedeki öğretim üyeliği görevinden kaynaklanmadığı, bu görevi sırasında da işlenmediği, şüphelinin öğretim üyeliği göreviyle ilgisi bulunmayan bu suçun Cumhuriyet Başsavcılığınca genel hükümlere göre doğrudan soruşturulması gerektiği anlaşıldığı ”¹⁰⁴ şeklinde karar vermiştir. (Danıştay I. D, E. 2016/887. K. 2016/1181, T. 8.9.2016.)*

Danıştay'ın bir diğer emsal kararında: “Üniversitedeki görevi dolayısıyla veya görevi sırasında işlenmediği, bu nedenle atılı suçlar nedeniyle şüpheli hakkında 2547 Sayılı Kanun'un 53. maddesi uyarınca değil genel hükümlere göre ceza soruşturma yapılması gerektiği ”¹⁰⁵. Şeklinde karar verilmiştir. (Danıştay I. D., E. 2016/2520, K. 2017/271, T. 21.2.2017.

¹⁰² Danıştay I.D, E. 2018/2538, K. 2018/2475, T. 25.12.2018.

¹⁰³ Danıştay I.D, E. 2016/550, K. 2016/1183, T. 8.9.2016

¹⁰⁴ Danıştay I. D, E. 2016/887. K. 2016/1181, T. 8.9.2016.

¹⁰⁵ Danıştay I. D., E. 2016/2520, K. 2017/271, T. 21.2.2017.

CEZA SORUŞTURMASININ CUMHURİYET SAVCISI TARAFINDAN DOĞRUDAN YAPILACAĞI SUÇLAR

2547 Sayılı Kanununun 53/7 maddesinde;

İdeolojik amaçlarla Anayasada yer alan temel hak ve hürriyetleri, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü veya dil, ırk, sınıf, din ve mezhep ayrılığına dayanılarak nitelikleri Anayasada belirtilen Cumhuriyeti ortadan kaldırmak maksadıyla işlenen suçlarla bunlara irtibatlı suçlar,

Öğrenme ve öğretim hürriyetini doğrudan veya dolaylı olarak kısıtlayan, kurumların sükun, huzur ve çalışma düzenini bozan boykot, işgal, engelleme, bunları teşvik ve tahrik, anarşik ve ideolojik olaylara ilişkin suçlar,

Ağır cezayı gerektiren (adam öldürme, rüşvet, irtikâp, zimmet ve ihaleye fesat karıştırmaya vb suçları) suçüstü hallerinde soruşturmayı **Cumhuriyet Savcısı doğrudan yapar.**

Soruşturmanın Gizliliği

Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK.) Madde 157 – (1) Kanunun başka hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemleri gizlidir.

İhbar ve Şikâyet

CMK. Madde 158 – (1) Suça ilişkin ihbar veya şikâyet, Cumhuriyet Başsavcılığına veya kolluk makamlarına yapılabilir.

(2) Valilik veya kaymakamlığa ya da mahkemeye yapılan ihbar veya şikâyet, ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

(3) Yurt dışında işlenip ülkede takibi gereken suçlar hakkında Türkiye'nin elçilik ve konsolosluklarına da ihbar veya şikâyette bulunulabilir.

(4) Bir kamu görevinin yürütülmesiyle bağlantılı olarak işlendiği iddia edilen bir suç nedeniyle, ilgili kurum ve kuruluş idaresine yapılan ihbar veya şikâyet, gecikmeksizin ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

(5) İhbar veya şikâyet yazılı veya tutanağa geçirilmek üzere sözlü olarak yapılabilir.

(6) (Ek: 15/8/2017-KHK-694/145 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/140 md.) İhbar ve şikâyet konusu fiilin suç oluşturmadığının herhangi bir araştırma yapılmasını gerektirmeksizin açıkça anlaşılması veya ihbar ve şikâyetin soyut ve genel nitelikte olması durumunda soruşturma yapılmasına yer olmadığına karar verilir. Bu durumda şikâyet edilen kişiye şüpheli sıfatı verilemez. Soruşturma yapılmasına yer olmadığına dair karar, varsa ihbarda bulunana veya şikâyetçiye bildirilir ve bu karara karşı 173 üncü maddedeki usule göre itiraz edilebilir. İtirazın kabulü hâlinde Cumhuriyet başsavcılığı soruşturma işlemlerini başlatır. Bu fıkra uyarınca yapılan işlemler ve verilen kararlar, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından görülebilir. ⁽¹⁾

(7) Yürütülen soruşturma sonucunda kovuşturma evresine geçildikten sonra suçun şikâyete bağlı olduğunun anlaşılması halinde; mağdur açıkça şikâyetten vazgeçmediği takdirde, yargılamaya devam olunur. ⁽¹⁾

Soruşturmacı Tarafından Yapılacak İşlemler

Soruşturmacı, sadece **soruşturma emri ve eklerinde iddia edilen suçlarla** ilgili soruşturma yapmaya yetkilidir.

Soruşturma emri ve eklerinde belirtilen suçların dışında yeni bir suçla karşılaşan soruşturmacı, bu suçlarla ilgili işlem yapabilmesi için disiplin amirinden ek soruşturma oluru almalıdır.

Soruşturmacı soruşturma sırasında konu ile ilgisi olmayan herhangi bir suç ile karşılaşırsa yetkili makama bilgi vermekle yükümlüdür.

Ceza soruşturması 5271 Ceza Muhakemesi Kanunu ve Türk Ceza Kanunu hükümleri çerçevesinde yürütülür.

CMK Madde 157/1 gereği *“Kanunun başka hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemleri gizlidir.”*

Görevlendirilen Soruşturmacı; **Cumhuriyet Savcısının yerine geçer**, onun yapacağı işlemleri yapar ve onun yetkilerini kullanır.

CMK Madde 160:

(1) Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar.

(2) Cumhuriyet savcısı, maddî gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, emrindeki adli kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür.

TEBLİĞ GÜNÜNE GÖRE İFADE İSTEME YA DA İFADEYE ÇAĞRI GÜNÜ TABLOSU

Tablo: Tebliğ gününe göre en az yedi gün tanınmasını ve ifade alınabilecek ya da istenebilecek günü gösteren tablo¹⁰⁶

TEBLİĞ GÜNÜ (ayın hangi günü olduğu)	HAZIRLIK GÜNLERİ (En az yedi gün)	İFADE İSTEME YA DA ÇAĞRI GÜNÜ (En erken)
01	02, 03, 04, 05, 06, 07, 08	09
02	03, 04, 05, 06, 07, 08, 09	10
03	04, 05, 06, 07, 08, 09, 10	11
04	05, 06, 07, 08, 09, 10, 11	12
05	06, 07, 08, 09, 10, 11, 12	13
06	07, 08, 09, 10, 11, 12, 13	14
07	08, 09, 10, 11, 12, 13, 14	15
08	09, 10, 11, 12, 13, 14, 15	16
09	10, 11, 12, 13, 14, 15, 16,	17
10	11, 12, 13, 14, 15, 16, 17,	18
11	12, 13, 14, 15, 16, 17, 18	19
12	13, 14, 15, 16, 17, 18, 19	20
13	14, 15, 16, 17, 18, 19, 20	21
14	15, 16, 17, 18, 19, 20, 21	22
15	16, 17, 18, 19, 20, 21, 22	23

¹⁰⁶ Ayın 1. Gününden 20. Gününe kadar tebliğ yapılırsa hangi günlerin hazırlık süresi ve en erken hangi günün ifade isteme ya da ifade alma günü olduğu tabloda yer almaktadır. Şubat ayının 28, 29 ve bazı ayların 30 bazı ayların 31 gün olması dolayısıyla 21. Ve sonrası günlerde ilgiliye yapılan tebligatlarda hazırlık günü verilirken ayın kaç gün olduğuna dikkat edilmelidir. Örneğin şubat ayının 28 gün olduğu durumda ayın 21. Günü ilgiliye yapılan tebliğde en erken ifade alma ya da isteme günü 1 Mart olmaktadır. Ancak aynı durumda şubat 29 gün ise son gün 29 şubat olmaktadır. İfade alma ya da ifade isteme için kesin bir gün belirlenecekse hafta sonu veya tatil gününe denk geliyorsa takibeden ilk iş günü ifade alma ya da isteme günü olarak belirlenmelidir.

16	17, 18, 19, 20, 21, 22, 23,	24
17	18, 19, 20, 21, 22, 23, 24	25
18	19, 20, 21, 22, 23, 24, 25	26
19	20, 21, 22, 23, 24, 25, 26	27
20	21, 22, 23, 24, 25, 26, 27	28
....

Sürelerin hesaplanması

- Madde 39 – (1) Gün ile belirlenen süreler, tebligatın yapıldığının ertesi günü işlemeye başlar.
- (2) Süre, hafta olarak belirlenmiş ise, tebligatın yapıldığı günün, haftada isim itibarıyla karşılığı olan günün mesai saati bitiminde sona erer.
- (3) Süre, ay olarak belirlenmiş ise tebligatın yapıldığı günün, son ayda sayı itibarıyla karşılığı olan günün mesai saati bitiminde sona erer. Son bulunduğu ayda sayı itibarıyla karşılığı olan gün yoksa; süre, ayın son günü mesai saati bitiminde sona erer.

İfade veya sorgu için çağrı

Madde 145 – (1) İfadesi alınacak veya sorgusu yapılacak kişi davetiye ile çağrılır; çağrılma nedeni açıkça belirtilir; gelmezse zorla getirileceği yazılır.

Zorla getirme

Madde 146 – (1) (Değişik: 6/12/2006 – 5560/20 md.) Hakkında tutuklama kararı verilmesi veya yakalama emri düzenlenmesi için yeterli nedenler bulunan veya 145 inci maddeye göre çağrıldığı halde gelmeyen şüpheli veya sanığın zorla getirilmesine karar verilebilir.

(2) Zorla getirme kararı, şüpheli veya sanığın açıkça kim olduğunu, kendisiyle ilgili suçu, gerektiğinde eşkâlini ve zorla getirilmesi nedenlerini içerir.

(3) Zorla getirme kararının bir örneği şüpheli veya sanığa verilir.

(4) **(Değişik: 6/12/2006 – 5560/20 md.)** Zorla getirme kararı ile çağrılan şüpheli veya sanık derhal, olanak bulunmadığında yol süresi hariç en geç yirmidört saat içinde çağırılan hâkimin, mahkemenin veya Cumhuriyet savcısının önüne götürülür ve sorguya çekilir veya ifadesi alınır.

(5) **(Değişik: 6/12/2006 – 5560/20 md.)** Zorla getirme, bunun için haklı görülecek bir zamanda başlar ve hâkim, mahkeme veya Cumhuriyet savcısı tarafından, sorguya çekilmenin veya ifade almanın sonuna kadar devam eder.

(6) Zorla getirme kararının yerine getirilememesinin nedenleri, köy veya mahalle muhtarı ile kolluk görevlisinin birlikte imzalayacakları bir tutanakla saptanır.

(7) **(Ek: 6/12/2006 – 5560/20 md.)** Çağrıya rağmen gelmeyen tanık, bilirkişi, mağdur ve şikâyetçi ile ilgili olarak da zorla getirme kararı verilebilir.

ŞÜPHELİNİN İFADESİNİN ALINMASI

Şüpheli: Hakkında soruşturma yapılan kimsedir. Şüphelinin ifadesi alınırken kesinlikle YEMİN ETTİRİLMEZ. Şüphelinin ifadesi alınırken Ceza Muhakemesi Kanununun 147. maddesinde belirtilen hususlara ve Ceza Muhakemesi Kanununun 148. maddesinde sayılan yasak usullere uygun olarak ifadesinin alınması gerekir.

Şüphelinin ifadesi alınırken şüphelinin şüpheli olarak müştekinin (şikâyetçinin) müşteki olarak dinlenmesi gerekir. Tanık için de durum böyledir. Böylece kişi hangi sıfatla ifadesinin alındığını bilmesi sağlanır. Şüpheli, müşteki ve tanıkların ifadesi alınırken Ceza Muhakemesi Kanunundaki usullere göre ifadesi alınır.

Ceza soruşturmalarına ilişkin ilk soruşturmalarda Danıştay 1. Dairesi, 13/11/2019 tarih ve 2019/1661 esas, 2019/1570 karar sayılı emsal kararında vurgulandığı üzere şüpheli ve müştekilerin Ceza Muhakemesi Kanununa göre ifadelerinin alınması gereklidir. Bu çerçevede şüphelilerin ifadesini almadan sadece savunmasının istenmesi yeterli görülmediği anlaşılmaktadır.

Açıklamalar ışığında İlk soruşturmacıların

1. Müşteki ve Şüphelilerden ifade almaları
2. Şüphelilerden Ceza Muhakemesi Kanununa göre şüpheli sıfatıyla ifade almaları
3. Üniversitemizdeki tıbbi konuyla ilgili dosya ise Üniversitemiz dışında başka bir üniversitede görevli ve bu üniversite rektörlüğünce belirlenecek en az üç öğretim üyesinden (hastanın/hastalığın durumuna göre farklı anabilim dallarını gerektirmesi halinde en az beş veya daha fazla öğretim üyesinden oluşturulacak bilirkişi heyetinden bilirkişi raporu istemeleri gerekmektedir.
4. İlk soruşturma raporunun soruşturma dosyasıyla beraber, Word belgesi halinde ve diğer belgelerin taralı halde son soruşturma kuruluna ulaştırılması gerekmektedir.

İFADE VE SORGUNUN TARZI

Madde 147 – (1) Şüphelinin veya sanığın ifadesinin alınmasında veya sorguya çekilmesinde aşağıdaki hususlara uyulur:

a) Şüpheli veya sanığın kimliği saptanır. Şüpheli veya sanık, kimliğine ilişkin soruları doğru olarak cevaplandırmakla yükümlüdür.

b) Kendisine yüklenen suç anlatılır.

c) Müdafî seçme hakkının bulunduğu ve onun hukukî yardımından yararlanabileceği, müdafîin ifade veya sorgusunda hazır bulunabileceği, kendisine bildirilir. Müdafî seçecek durumda olmadığı ve bir müdafî yardımından faydalanmak istediği takdirde, kendisine baro tarafından bir müdafî görevlendirilir.

d) 95 inci madde hükmü saklı kalmak üzere, yakalanan kişinin yakınlarından istediğine yakalandığı derhâl bildirilir.

e) Yüklenen suç hakkında açıklamada bulunmamasının kanunî hakkı olduğu söylenir.

f) Şüpheden kurtulması için somut delillerin toplanmasını isteyebileceği hatırlatılır ve kendisi aleyhine var olan şüphe nedenlerini ortadan kaldırmak ve lehine olan hususları ileri sürmek olanağı tanınır.

g) İfade verenin veya sorguya çekilenin kişisel ve ekonomik durumu hakkında bilgi alınır.

h) İfade ve sorgu işlemlerinin kaydında, teknik imkânlardan yararlanır.

i) İfade veya sorgu bir tutanağa bağlanır. Bu tutanakta aşağıda belirtilen hususlar yer alır:

1. İfade alma veya sorguya çekme işleminin yapıldığı yer ve tarih.

2. İfade alma veya sorguya çekme sırasında hazır bulunan kişilerin isim ve sıfatları ile ifade veren veya sorguya çekilen kişinin açık kimliği.

3. İfade almanın veya sorgunun yapılmasında yukarıdaki işlemlerin yerine getirilip getirilmediği, bu işlemler yerine getirilmemiş ise nedenleri.

4. Tutanak içeriğinin ifade veren veya sorguya çekilen ile hazır olan müdafî tarafından okunduğu ve imzalarının alındığı.

5. İmzadan çekinme hâlinde bunun nedenleri.

İfade alma ve sorguda yasak usuller

Madde 148 – (1) Şüphelinin ve sanığın beyanı özgür iradesine dayanmalıdır. Bunu engelleyici nitelikte kötü davranma, işkence, ilâç verme, yorma, aldatma, cebir veya tehditte bulunma, bazı araçları kullanma gibi bedensel veya ruhsal müdahaleler yapılamaz.

(2) Kanuna aykırı bir yarar vaat edilemez.

(3) Yasak usullerle elde edilen ifadeler rıza ile verilmiş olsa da delil olarak değerlendirilemez.

(4) Müdafî hazır bulunmaksızın kollukça alınan ifade, hâkim veya mahkeme huzurunda şüpheli veya sanık tarafından doğrulanmadıkça hükme esas alınamaz.

(5) Şüphelinin aynı olayla ilgili olarak yeniden ifadesinin alınması ihtiyacı ortaya çıktığında, bu işlem ancak Cumhuriyet savcısı tarafından yapılabilir.

Müdafî Seçimi, Görevlendirilmesi, Görev ve Yetkileri

Şüphelinin veya sanığın müdafî seçimi

Madde 149 – (1) Şüpheli veya sanık, soruşturma ve kovuşturmanın her aşamasında bir veya birden fazla müdafîin yardımından yararlanabilir; kanunî temsilcisi varsa, o da şüpheliye veya sanığa müdafî seçebilir.

(2) Soruşturma evresinde, ifade almada en çok üç avukat hazır bulunabilir. **(Ek cümle: 3/10/2016-KHK-676/1 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7070/1 md.)** Örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar bakımından yürütülen kovuşturmalarda, duruşmada en çok üç avukat hazır bulunabilir.

(3) Soruşturma ve kovuşturma evrelerinin her aşamasında avukatın, şüpheli veya sanıkla görüşme, ifade alma veya sorgu süresince yanında olma ve hukukî yardımda bulunma hakkı engellenemez, kısıtlanamaz.

Müdafii görevlendirilmesi

Madde 150

(1) Şüpheli veya sanıktan kendisine bir müdafii seçmesi istenir. Şüpheli veya sanık, müdafii seçebilecek durumda olmadığını beyan ederse, istemi halinde bir müdafii görevlendirilir.

(2) Müdafii bulunmayan şüpheli veya sanık; çocuk, kendisini savunamayacak derecede malul veya sağır ve dilsiz ise, istemi aranmaksızın bir müdafii görevlendirilir.

(3) Alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı yapılan soruşturma ve kovuşturmada ikinci fıkra hükmü uygulanır.

(4) Zorunlu müdafilikle ilgili diğer hususlar, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü alınarak çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

CEZA SORUŞTURMASI

YEMİN TUTANAĞI

İlgi :/...../202... tarih ve sayılı yazı.

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile başlatılan ceza soruşturmasında Yeminli katip olarak görevlendirilmek üzere bilgisayar kullanımını bilen, güvenilirliği ve ketumiyeti denenmiş, yeminli katip olarak görevlendirileceği kendisine beyan edilmiş, yemin ve yeminli katip özellikleri anlatılmış, engel bir halinin bulunmadığını beyan etmesi üzerine, “*Yeminli katip olarak; beyan ve ifadeleri, tarafıma yazmak üzere söylenenleri, hiçbir Şey katmadan ve çıkarmadan aynen yazacağıma; zabıt katipliği görevim dolayısıyla görmüş, duymuş, yazmış, öğrenmiş olduğum bilgi ve belgeler hakkında hiçbir yerde hiçbir Şekilde beyanda bulunmayacağıma, hiç kimseye bilgi vermeyeceğime, gizlilik ilkesine bağlı kalacağıma namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim.*” Şeklinde yemin verdirilmek suretiyle yeminli katip olarak görevlendirilmiş ve bu tutanak topluca imza altına alınmıştır./...../202.....

İsim ve İmza

Soruşturmacı

YEMİN METNİ

Yeminli katip olarak; beyan ve ifadeleri, tarafıma yazmak üzere söylenenleri, hiçbir Şey katmadan ve çıkarmadan aynen yazacağıma; zabıt katipliği görevim dolayısıyla görmüş, duymuş, yazmış, öğrenmiş olduğum bilgi ve belgeler hakkında hiçbir yerde hiçbir Şekilde beyanda bulunmayacağıma, hiç kimseye bilgi vermeyeceğime, gizlilik ilkesine bağlı kalacağıma namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim./...../202.....

İsim ve İmza

Yeminli Zabıt Katibi

CEZA SORUŞTURMASI
ŞÜPHELİ ÇAĞRI YAZISI

Sayın

.....

İlgi :/...../20..... Tarih ve sayılı soruşturma emri

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile hakkınızda başlatılan ceza soruşturmasında soruşturmacı olarak görevlendirilmiş bulunmaktayım. Hakkınızda iddia konusu suçlar olup iş bu ceza soruşturmasında şüpheli olduğunuzdan ve sözlü ifadeniz/savunmanız alınacağından .../.../202.... tarihinde saat da,adresindeki odamda hazır bulunmanız gerekmektedir. Bildirilen gün ve saatte gelmediğiniz takdirde hakkınızda kanuni usullerin uygulanacağı (zorla getirilebileceğiniz) 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 145. maddesi uyarınca bildirilir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim. .../.../202.....

İsim ve İmza

Soruşturmacı

UYULMASI GEREKLİ KURALLAR VE HAKLARINIZ:

- 1- Kimliğinize ilişkin soruları doğru olarak cevaplandırmanız gerekmektedir.
- 2- Vatandaşlık numaranızı bildirmeniz gerekmektedir.
- 3- Müdafiniz hukuki yardım için ifadenizde bulunabileceği gibi, müdafii seçecek durumda değilseniz, Baro tarafından müdafii görevlendirilmesini isteyebilirsiniz.
- 4- İfade için geldiğinizde kimliğinizin belirlenmesinden sonra açıklama yapmayabilirsiniz.
- 5- Bildireceğiniz somut delillerin toplanmasını isteyebilirsiniz.

CEZA SORUŞTURMASI
ŞÜPHELİ İFADE TUTANAĞI ¹⁰⁷

İFADESİ ALINANIN

ADI VE SOYADI :

T.C. KİMLİK NUMARASI :

BABA VE ANNE ADI :

DOĞUM TARİHİ VE YERİ :

NÜFUSA KAYITLI OLDUĞU YER :

İKAMET ADRESİ :

İŞ YERİ ADRESİ :

TELEFON NUMARASI (CEP – İŞ- EV) :

MESLEĞİ VE EKONOMİK DURUMU :

İFADENİN ALINDIĞI YER :

İFADENİN ALINDIĞI TARİH/ SAAT :

Şüpheli hazır bulunduğu görüldü. Ceza soruşturmasının konusu olan ve suç teşkil eden fiiller şüpheliye anlatıldı. Hakkında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53-c maddesi hükümleri uyarınca ceza soruşturması açıldığı bildirildi. **Müdafî seçme hakkının bulunduğu ve onun hukuki yardımından yararlanabileceği, müdafîin ifadesinde hazır bulunabileceği bildirildi, müdafî seçecek durumda olmadığı ve bir müdafî yardımından faydalanmak istediği takdirde kendisine baro tarafından bir müdafî görevlendirileceği hatırlatıldı. Şüpheli: Müdafî istemediğini beyan etti.**

Ceza Muhakemesi Kanununun 147. maddesi uyarınca, Şüpheliye kimliğine ilişkin soruları doğru olarak cevaplandırmakla yükümlü olduğu hatırlatıldı. Şüphelinin kimliği tespit edildi. Şüpheliye yükletilen suç hakkında açıklamada bulunmama hakkı olduğu hatırlatıldı. Őahsi ve ekonomik durumu hakkında kendisinden bilgi alındı. Şüpheliye, şüpheden kurtulması için somut delillerin toplanmasını isteyebileceği hatırlatılarak kendisi aleyhine var olan şüphe

¹⁰⁷ Müdafîsiz (Avukatı olmayan şüpheli) Şüpheli İfade Tutanağı örneği.

nedenlerini ortadan kaldırmak ve lehine olan hususları ileri sürme imkânı bulunduğu bildirildi. Hakkındaki iddialara karşı savunması soruldu.

ŞÜPHELİ SAVUNMASINDA : dedi,

Şüpheli..... den soruldu. ¹⁰⁸

Soru:

Cevap:

Soru:

Cevap:

İlave edeceği başka bir husus olup olmadığı soruldu. “Yoktur” dedi. Tutanak kendisine okutuldu, yazılanların söylediklerinin aynısı olduğunu belirtmesi üzerine, tutanak birlikte imzalandı.

SORUŞTURMACI

KATİP

ŞÜPHELİ

.....

.....

.....

¹⁰⁸ Soruşturmacı tarafından olayın aydınlatılması için soruşturma konusu ile ilgili sorular sorulur. Şüpheli bir olaya değinmişse, bu olayın nerede, ne zaman olduğu önemli olabilir. Yer ve zamana ilişkin sorularla olay aydınlatılmaya çalışılır.

CEZA SORUŞTURMASI
ŞÜPHELİ İFADE TUTANAĞI ¹⁰⁹

İFADESİ ALINANIN

ADI VE SOYADI :
T.C. KİMLİK NUMARASI :
BABA VE ANNE ADI :
DOĞUM TARİHİ VE YERİ :
NÜFUSA KAYITLI OLDUĞU YER :
İKAMET ADRESİ :
İŞ YERİ ADRESİ :
TELEFON NUMARASI (CEP – İŞ- EV) :
MESLEĞİ VE EKONOMİK DURUMU :
İFADENİN ALINDIĞI YER :
İFADENİN ALINDIĞI TARİH/ SAAT :

Şüpheli hazır bulunduğu görüldü. Barosuna kayıtlı Baro sicil numaralı Av. nin de geldiği görüldü. Şüphelinin müdafisi olduğunu söyledi ve Noterliğinin Tarih ve sayılı Vekaletname örneği sunduğu görüldü. Okundu, dosyaya konuldu. Ceza soruşturmasının konusu olan ve suç teşkil eden fiiller şüpheliye anlatıldı. Hakkında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53-c maddesi hükümleri uyarınca ceza soruşturması açıldığı bildirildi.

Ceza Muhakemesi Kanununun 147. maddesi uyarınca, Şüpheliye kimliğine ilişkin soruları doğru olarak cevaplandırmakla yükümlü olduğu hatırlatıldı. Şüphelinin kimliği tespit edildi. Şüpheliye yükletilen suç hakkında açıklamada bulunmama hakkı olduğu hatırladıldı Őahsi ve ekonomik durumu hakkında kendisinden bilgi alındı. Şüpheliye, şüpheden kurtulması için somut delillerin toplanmasını isteyebileceği hatırlatılarak kendisi aleyhine var olan şüphe nedenlerini ortadan kaldırmak ve lehine olan hususları ileri sürme imkânı bulunduğu bildirildi. Hakkındaki iddialara karşı savunması soruldu.

¹⁰⁹ Müdafili (Avukatı ile gelen) Şüpheli İfade Tutanağı örneği.

ŞÜPHELİ SAVUNMASINDA¹¹⁰ :

..... dedi,

Şüpheli..... den soruldu.¹¹¹

Soru:

Cevap:

Soru:

Cevap:

İlave edeceği başka bir husus olup olmadığı soruldu. “Yoktur” dedi. Tutanak kendisine okutuldu, yazılanların söylediklerinin aynısı olduğunu belirtmesi üzerine, tutanak birlikte imzalandı. .../.../20....

SORUŞTURMACI

KATİP

ŞÜPHELİ

.....

.....

.....

¹¹¹ Soruşturmacı tarafından olayın aydınlatılması için soruşturma konusu ile ilgili sorular sorulur. Şüpheli bir olaya değinmişse, bu olayın nerede, ne zaman olduğu önemli olabilir. Yer ve zamana ilişkin sorularla olay aydınlatılmaya çalışılır.

MÜŞTEKİNİN (ŞİKÂYETÇİNİN)¹¹² DİNLENİLMESİ

Olayda şikâyetçi varsa soruşturmacının onu da usulüne uygun şekilde davet ederek dinlemesi, halen şikâyetçi olup olmadığını sorması gerekir. Bu işlem takibi şikâyet bağlı olan suçlarda sonucu etkileyeceğinden mutlaka yerine getirilmesi gerekir.¹¹³

CEZA SORUŞTURMASI

MÜŞTEKİ İFADEYE ÇAĞRI YAZISI

Sayın

.....

İlgi :/...../20..... Tarih ve sayılı soruşturma emri

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgede kayıtlı yazısı ile başlatılan ceza soruşturmasında soruşturmacı olarak görevlendirilmiş bulunmaktayım.

.../...../202... tarihli şikayetinizle ilgili olarak sözlü ifadeniz alınacağından .../...../202.... tarihinde saat da,adresindeki odamda hazır bulunmanız gerekmektedir. Bildirilen gün ve saatte gelmediğiniz takdirde hakkınızda kanuni usullerin uygulanacağı (zorla getirilebileceğiniz) 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 145. maddesi uyarınca bildirilir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim./...../202.....

İsim ve İmza

Soruşturmacı

¹¹² Şikâyetçi ve Müşteki eş anlamlı olup ikisinden herhangi biri kullanılabilir. Ancak tutarlı olunması bakımından hangisi tercih edilmişse o kavramın ileriki yazılarda da kullanılması uygun olur.

¹¹³ Takibi şikâyeteye bağlı suçlarda şikâyetçi sıfatıyla dinlenecek kişi şikâyetçi olmadığı belirtirse, takibi şikâyeteye bağlı suçlar bakımından ceza soruşturmasının devamı mümkün değildir.

CEZA SORUŞTURMASI
MÜŞTEKİ İFADE TUTANAĞI

İFADESİ ALINANIN

ADI VE SOYADI :
T.C. KİMLİK NUMARASI :
BABA VE ANNE ADI :
DOĞUM TARİHİ VE YERİ :
NÜFUSA KAYITLI OLDUĞU YER :
İKAMET ADRESİ :
İŞ YERİ ADRESİ :
TELEFON NUMARASI (CEP – İŞ- EV) :
MESLEĞİ VE EKONOMİK DURUMU :
İFADENİN ALINDIĞI YER :
İFADENİN ALINDIĞI TARİH/ SAAT :

Ceza soruşturmasının konusu olan fiil müştekiye anlatıldı.hakkında Yükseköğretim Kanununun 53/c maddesi hükümleri uyarınca ceza soruşturması açıldığı bildirildi.

Müştekiden soruşturma konusu olayı anlatması istendi.

MÜŞTEKİ İFADESİNDE :

..... dedi,

Müştekiden soruldu. ¹¹⁴

Soru: Şikayetçi misiniz

Cevap:

¹¹⁴ Soruşturmacı tarafından olayın aydınlatılması için soruşturma konusu ile ilgili sorular sorulur. Müşteki bir olaya değinmişse, bu olayın nerede, ne zaman olduğu önemli olabilir. Yer ve zamana ilişkin sorularla olay aydınlatılmaya çalışılır.

Soru:

İlave edeceği başka bir husus olup olmadığı soruldu. “Yoktur” dedi. Tutanak kendisine okutuldu, yazılanların söylediklerinin aynısı olduğunu belirtmesi üzerine, tutanak birlikte imzalandı. .../.../20....

SORUŞTURMACI

KATİP

MÜŞTEKİ

.....

.....

.....

TANIKLARIN ÇAĞRILMASI VE DİNLENİLMESİ:

Tanık Çağrı Kâğıdı ile çağrılır tanığın bu çağrıya uymaması halinde Cumhuriyet Başsavcılığı aracılığı ile çağrılması uygun olur.

Tanıkların çağrılması¹¹⁵

Madde 43 – (1) Tanıklar çağrı kâğıdı ile çağrılır. Çağrı kâğıdında gelmemenin sonuçları bildirilir. Tutuklu işlerde tanıklar için zorla getirme kararı verilebilir. Karar yazısında bu yoldan getirilmenin nedenleri gösterilir ve bunlara çağrı kâğıdı ile gelen tanıklar hakkındaki işlem uygulanır.

(2) **Bu çağrı telefon, telgraf, faks, elektronik posta gibi araçlardan yararlanılmak suretiyle de yapılabilir. Ancak, çağrı kâğıdına bağlanan sonuçlar, bu durumda uygulanmaz.**

(3) Mahkeme, duruşmanın devamı sırasında hemen dinlenilmesi gerekli görülen tanıkların belirteceği gün ve saatte hazır bulundurulmasını görevlilere yazılı olarak emredebilir.

(4) Cumhurbaşkanı kendi takdiri ile tanıklıktan çekinebilir. Tanıklık yapmayı istemesi halinde beyanı konutunda alınabilir ya da yazılı olarak gönderebilir.

(5) Bu madde hükümleri, kişinin ancak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme önünde tanık olarak dinlenmesi halinde uygulanabilir.

Çağrıya uymayan tanıklar

CMK Madde 44

(1) Usulüne uygun olarak çağrılıp da mazeretini bildirmeksizin gelmeyen tanıklar **zorla getirilir** ve gelmemelerinin sebep olduğu giderler takdir edilerek, kamu alacaklarının tahsili usulüne göre ödettirilir. Zorla getirilen tanık evvelce gelmemesini haklı gösterecek sebepleri sonradan bildirirse aleyhine hükmedilen giderler kaldırılır.

(2) Fiilî hizmette bulunan askerler hakkındaki zorla getirme kararı askerî makamlar aracılığıyla infaz olunur.

Tanığın soruşturmanın yürütüldüğü ilden başka bir yerde bulunması durumunda o ilde bulunan Yükseköğretim Kurumu aracılığı ile ifadesinin alınması yolu tercih edilebilir.

¹¹⁵ 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu

Tanıklara yemin verdirilmesi zorunlu olup¹¹⁶ yemin şekli Ceza Muhakemesi Kanununun 55. maddesinde tanıklıktan önce ve sonra olmak üzere iki defa olarak düzenlenmiştir.

Tanıklıktan çekinme

CMK Madde 45 – (1) Aşağıdaki kimseler tanıklıktan çekinebilir:

- a) Şüpheli veya sanığın nişanlısı.
- b) Evlilik bağı kalmasa bile şüpheli veya sanığın eşi.
- c) Şüpheli veya sanığın kan hısımlığından veya kayın hısımlığından üstsoy veya altsoyu.
- d) Şüpheli veya sanığın üçüncü derece dahil kan veya ikinci derece dahil kayın hısımları.
- e) Şüpheli veya sanıkla aralarında evlâtlık bağı bulunanlar.

(2) Yaş küçüklüğü, akıl hastalığı veya akıl zayıflığı nedeniyle tanıklıktan çekinmenin önemini anlayabilecek durumda olmayanlar, kanunî temsilcilerinin rızalarıyla tanık olarak dinlenebilirler. Kanunî temsilci şüpheli veya sanık ise, bu kişilerin çekinmeleri konusunda karar veremez.

(3) Tanıklıktan çekinebilecek olan kimselere, dinlenmeden önce tanıklıktan çekinebilecekleri bildirilir. Bu kimseler, dinlenirken de her zaman tanıklıktan çekinebilirler.

Yeminin biçimi

CMK Madde 55

(1) Tanığa verilecek yemin, tanıklıktan önce "

"Bildiğimi dosdoğru söyleyeceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim."

Şeklindedir.

54 üncü maddeye göre tanıklıktan sonra verilmesi hâlinde "ise

"Bildiğimi dosdoğru söylediğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim."

biçiminde olur.

(2) Yemin edilirken herkes ayağa kalkar.

CMK'nın 50. maddesinde belirtilen tanıklar yeminsiz dinlenebilir.

¹¹⁶ CMK'nın 50. maddesinde belirtilen tanıklar yeminsiz dinlenebilir.

Yemin verdirilmeyen tanıklar

CMK. Madde 50

(1) Aşağıdaki kimseler yeminsiz dinlenir:

- a) Dinlenme sırasında on beş yaşını doldurmamış olanlar.
- b) Ayırt etme gücüne sahip olmamaları nedeniyle yeminin niteliği ve önemini kavrayamayanlar.
- c) Soruşturma veya kovuşturma konusu suçlara iştirakten veya bu suçlar nedeniyle suçluyu kayırmaktan ya da suç delillerini yok etme, gizleme veya değiştirmekten şüpheli, sanık veya hükümlü olanlar.

Tanığa dinlenmeden önce gerçeği söylemesinin önemi, gerçeği söylememesi halinde yalan tanıklık suçundan dolayı cezalandırılabileceği, doğruyu söyleyeceği hususunda yemin edeceği anlatılmalıdır.

Tanığa görevinin önemini anlatma

CMK Madde 53

(1) Tanığa;

- a) Dinlenmeden önce, gerçeği söylemesinin önemi,
- b) Gerçeği söylememesi halinde yalan tanıklık suçundan dolayı cezalandırılacağı,
- c) Doğruyu söyleyeceği hususunda yemin edeceği,
- d) Duruşmada mahkeme başkanı veya hâkimin açık izni olmadan mahkeme salonunu terk edemeyeceği,

Anlatılır.

Tanık olarak dinleneceklerin, tanıklık yapmaları kendileri ve yakınları için ağır bir tehlike oluşturacaksa kimliklerin saklı tutulması için soruşturmacı tarafından gerekli önlemler alınır, tanığa ait kişisel bilgiler soruşturmacı tarafından muhafaza edilir.

Tanıklık edilen konuları aydınlatmak bilgilerin dayandığı durumları değerlendirebilmek için tanığa ayrıca soru yöneltilebilir.

Tanıklıktan kimlerin çekinebileceği CMK'nın 45. maddesinde sayılmıştır. Tanık Kendisini veya 45. maddede yer alan kişileri ceza kovuşturmasına uğratabilecek nitelikte olan sorulara cevap vermekten çekinebilir. Bu durum tanığa önceden bildirilir.

Tanıklıktan çekinme

CMK Madde 45

(1) Aşağıdaki kimseler tanıklıktan çekinebilir:

- a) Şüpheli veya sanığın **nişanlısı**.
- b) Evlilik bağı kalmasa bile şüpheli veya sanığın **eşi**.
- c) Şüpheli veya sanığın kan hısımlığından veya kayın hısımlığından **üstsoy veya altsoyu**.
- d) Şüpheli veya sanığın **üçüncü derece dahil kan veya ikinci derece dahil kayın hısımları**.
- e) Şüpheli veya sanıkla aralarında **evlâtlık** bağı bulunanlar.

(2) Yaş küçüklüğü, akıl hastalığı veya akıl zayıflığı nedeniyle tanıklıktan çekinmenin önemini anlayabilecek durumda olmayanlar, kanunî temsilcilerinin rızalarıyla tanık olarak dinlenebilirler. Kanunî temsilci şüpheli veya sanık ise, bu kişilerin çekinmeleri konusunda karar veremez.

(3) **Tanıklıktan çekinebilecek olan kimselere, dinlenmeden önce tanıklıktan çekinebilecekleri bildirilir.** Bu kimseler, dinlenirken de her zaman tanıklıktan çekinebilirler.

Meslek ve sürekli uğraşları sebebiyle tanıklıktan çekinme

CMK Madde 46

(1) Meslekleri ve sürekli uğraşları sebebiyle tanıklıktan çekinebilecekler ile çekinme konu ve koşulları şunlardır:

- a) **Avukatlar** veya stajyerleri veya yardımcılarının, bu sıfatları dolayısıyla veya yüklendikleri yargı görevi sebebiyle öğrendikleri bilgiler.
- b) **Hekimler, diş hekimleri, eczacılar, ebeler** ve bunların yardımcıları ve diğer bütün tıp meslek veya sanatları mensuplarının, bu sıfatları dolayısıyla hastaları ve bunların yakınları hakkında öğrendikleri bilgiler.
- c) Malî işlerde görevlendirilmiş **müşavirler ve noterlerin** bu sıfatları dolayısıyla hizmet verdikleri kişiler hakkında öğrendikleri bilgiler.

(2) Yukarıdaki fıkranın (a) bendinde belirtilenler dışında kalan kişiler, ilgilinin rızasının varlığı halinde, tanıklıktan çekinemez.

Devlet sırrı niteliğindeki bilgilerle ilgili tanıklık

CMK Madde 47

(1) Bir suç olgusuna ilişkin bilgiler, Devlet sırrı olarak mahkemeye karşı gizli tutulamaz. Açıklanması, Devletin dış ilişkilerine, milli savunmasına ve milli güvenliğine zarar verebilecek; anayasal düzeni ve dış ilişkilerinde tehlike yaratabilecek nitelikteki bilgiler, Devlet sırrı sayılır.

(2) Tanıklık konusu bilgilerin Devlet sırrı niteliğini taşıması halinde; tanık, sadece mahkeme hâkimi veya heyeti tarafından zâbit kâtibi dahi olmaksızın dinlenir. Hâkim veya mahkeme başkanı, daha sonra, bu tanık açıklamalarından, sadece yüklenen suçu açıklığa kavuşturabilecek nitelikte olan bilgileri tutanağa kaydettirir.

(3) Bu madde hükmü, hapis cezasının alt sınırı beş yıl veya daha fazla olan suçlarla ilgili olarak uygulanır.

(4) Cumhurbaşkanının tanıklığı söz konusu olduğunda sırrın niteliğini ve mahkemeye bildirilmesi hususunu kendisi takdir eder.

Kendisi veya yakınları aleyhine tanıklıktan çekinme

CMK Madde 48

(1) Tanık, kendisini veya 45 inci maddenin birinci fıkrasında gösterilen kişileri ceza kovuşturmasına uğratabilecek nitelikte olan sorulara cevap vermekten çekinebilir. **Tanığa cevap vermekten çekinebileceği önceden bildirilir.**

Tanıklıktan çekinme sebebinin bildirilmesi

CMK Madde 49

(1) Mahkeme başkanı veya hâkim veya Cumhuriyet savcısı tarafından gerekli görüldüğünde 45, 46 ve 48 inci maddelerde gösterilen hâllerde tanık, tanıklıktan çekinmesinin dayanağını oluşturan olguları bildirir ve bu hususta gerektiğinde kendisine yemin verdirilir.

Tanıklıktan çekinebilecek kimsenin çekinmemesi

CMK Madde 51

(1) 45 inci madde gereğince tanıklıktan çekinebileceklere yemin verip vermemek hâkim veya mahkemenin takdirine bağlıdır. Ancak, tanık yemin etmekten çekinebilir. Bu hususun kendisine bildirilmesi gereklidir.

Tanıkların dinlenmesi

CMK Madde 52

- (1) **Her tanık, ayrı ayrı ve sonraki tanıklar yanında bulunmaksızın** dinlenir.
- (2) Tanıklar, kovuşturma evresine kadar ancak gecikmesinde sakınca bulunan veya kimliğin belirlenmesine ilişkin hâllerde birbirleri ile ve şüpheli ile yüzleştirilebilirler.
- (3) **Tanıkların dinlenmesi sırasındaki görüntü veya sesler kayda alınabilir.** Ancak;
 - a) Mağdur çocukların,
 - b) Duruşmaya getirilmesi mümkün olmayan ve tanıklığı maddî gerçeğin ortaya çıkarılması açısından zorunlu olan kişilerin,Tanıklığında bu kayıt zorunludur.
- (4) Üçüncü fıkra hükmünün uygulanması suretiyle elde edilen ses ve görüntü kayıtları, sadece ceza muhakemesinde kullanılır.

Tanıklara yemin verilmesi

CMK Madde 54

- (1) Tanıklar, tanıklıktan önce ayrı ayrı yemin ederler. Gerektiğinde veya bir kimsenin tanık sıfatıyla dinlenilmesinin uygun olup olmadığında tereddüt varsa yemin, tanıklığından sonraya bırakılabilir.
- (2) Soruşturma evresinde Cumhuriyet savcıları da tanıklara yemin verirler.

Yeminin yerine getirilmesi, sağır veya dilsizin yemini

CMK Madde 56

- (1) Tanık, yüksek sesle tekrar ederek veya okuyarak yemin eder.
- (2) Okuma ve yazma bilen sağır veya dilsizler yemin biçimini yazarak ve imzalarını koyarak yemin ederler. Okuma ve yazma bilmeyen sağır veya dilsizler işaretlerinden anlayan bir tercüman aracılığıyla ve işaretle yemin ederler.

Tanığın tekrar dinlenmesi

CMK Madde 57

(1) Yemin ile dinlenen tanığın aynı soruşturma veya kovuşturma evresinde tekrar dinlenmesi gerektiğinde, yeniden yemin verilmeyip önceki yemini hatırlatılmakla yetinilebilir.

Tanığa ilk önce sorulacak hususlar ve tanığın korunması

CMK Madde 58

(1) Tanığa, ilk önce adı, soyadı, yaşı, işi ve yerleşim yeri, işyerinin veya geçici olarak oturduğu yerin adresi, varsa telefon numaraları sorulur. Gerekirse tanıklığına ne dereceye kadar güvenilebileceği hakkında hâkimi aydınlatacak durumlara, özellikle şüpheli, sanık veya mağdur ile ilişkilerine dair sorular yöneltilir.

(2) Tanık olarak dinlenecek kişilerin kimliklerinin ortaya çıkması kendileri veya yakınları açısından ağır bir tehlike oluşturacaksa; kimliklerinin saklı tutulması için gerekli önlemler alınır. Kimliği saklı tutulan tanık, tanıklık ettiği olayları hangi sebep ve vesile ile öğrenmiş olduğunu açıklamakla yükümlüdür. Kimliğinin saklı tutulması için, tanığa ait kişisel bilgiler, Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından muhafaza edilir.

(3) Hazır bulunanların huzurunda dinlenmesi, tanık için ağır bir tehlike teşkil edecek ve bu tehlike başka türlü önlenemeyecekse ya da maddî gerçeğin ortaya çıkarılması açısından tehlike oluşturacaksa; hâkim, hazır bulunma hakkına sahip bulunanlar olmadan da tanığı dinleyebilir. Tanığın dinlenmesi sırasında ses ve görüntülü aktarma yapılır. Soru sorma hakkı saklıdır.

(4) Tanıklık görevinin yapılmasından sonra, kişinin kimliğinin saklı tutulması veya güvenliğinin sağlanması hususunda alınacak önlemler, ilgili kanunda düzenlenir.

(5) İkinci, üçüncü ve dördüncü fıkra hükümleri, ancak bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili olarak uygulanabilir.

Tanığa söylenecek şeyler ve sorulacak sorular

CMK Madde 59

(1) Tanık, dinlenmeden önce hakkında tanıklık yapacağı olayla ilgili olarak mahkeme başkanı veya hâkim tarafından, kendisine bilgi verilir; hazır olan sanık, tanığa gösterilir. Sanık hazır değilse kimliği açıklanır. Tanıktan, tanıklık edeceği konulara ilişkin bildiklerini söylemesi istenir ve tanıklık ederken sözü kesilmez.

(2) Tanıklık edilen konuları aydınlatmak, tamamlamak ve bilgilerinin dayandığı durumları gereğince değerlendirebilmek için tanığa ayrıca soru yöneltilebilir.

Tanıklıktan ve yeminden sebepsiz çekinme

CMK Madde 60

(1) Yasal bir sebep olmaksızın tanıklıktan veya yeminden çekinen tanık hakkında, bundan doğan giderlere hükmedilmekle beraber, yeminin veya tanıklığının gerçekleştirilmesi için dava hakkında hüküm verilinceye kadar ve her hâlde üç ayı geçmemek üzere disiplin hapsi verilebilir. Kişi, tanıklığa ilişkin yükümlülüğüne uygun davranması halinde, derhâl serbest bırakılır.

(2) Bu tedbirleri almaya naip hâkim ve istinabe olunan mahkeme ile soruşturma evresinde sulh ceza hâkimi yetkilidir.

CEZA SORUŞTURMASI
TANIK İFADEYE ÇAĞRI YAZISI

Sayın

.....

İlgi :/...../20..... Tarih ve sayılı soruşturma emri

Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün ilgide kayıtlı yazısı ile başlatılan ceza soruşturmasında soruşturmacı olarak görevlendirilmiş bulunmaktayım.

İŞ bu soruşturmada tanık olarak ifadenize başvurulacağından .../.../202.... tarihinde saat:.... da,adresindeki odamda hazır bulunmanız gerekmektedir. Bildirilen gün ve saatte gelmediğiniz takdirde hakkınızda kanuni usullerin uygulanacağı (zorla getirilebileceğiniz) 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 145. maddesi uyarınca bildirilir. Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim./.../202.....

İsim ve İmza

Soruşturmacı

CEZA SORUŞTURMASI
TANIK İFADE TUTANAĞI

İFADESİ ALINANIN

ADI VE SOYADI :

T.C. KİMLİK NUMARASI :

BABA VE ANNE ADI :

DOĞUM TARİHİ VE YERİ :

NÜFUSA KAYITLI OLDUĞU YER :

İKAMET ADRESİ :

İŞ YERİ ADRESİ :

TELEFON NUMARASI (CEP – İŞ- EV) :

MESLEĞİ VE EKONOMİK DURUMU :

İFADENİN ALINDIĞI YER :

İFADENİN ALINDIĞI TARİH/ SAAT :

Tanığa CMK. 53. Maddesi gereği dinlemeden önce gerçeği söylemesinin önemi, gerçeği söylememesi halinde yalan tanıklık suçundan dolayı cezalandırılacağı, doğruyu söyleyeceği hususunda yemin edeceği anlatıldı.

Tanığa CMK 45/3 maddesi gereği CMK 45/1 maddede sayılan kişilerden olup olmadığı sorularak Şüpheliye böyle bir akrabalık ilişkisi varsa tanıklıktan çekilebileceği, ayrıca CMK 48. Maddesi gereği kendisini veya 45/1. Maddede gösterilen kişileri ceza kovuşturmasına uğratabilecek nitelikte olan sorulara cevap vermekten çekinebileceği bildirildi. Tanık,yukarıda bildirilen hususları anladığını belirtti. Tanığa CMK 54. Maddesi gereğince yemin edeceği bildirildi.

Tanığın CMK'nın 55. Maddesine göre ifadesine geçmeden önce yemini yaptırıldı. Tanık ‘**bildiğimi dosdoğru söyleyeceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim**’ diyerek yemin etti.

Soruşturma konusu eylemler; tanık sıfatıyla ifadesine başvuru, yukarıda açık kimliği ve adresi yazılı’e anlatıldı. Konu ile ilgili olarak tanık sıfatıyla bildiklerini anlatması istendi.

TANIK İFADESİNDE :

..... dedi

Tanıktan soruldu: ¹¹⁷

Soru:

Cevap:

Soru:

Cevap:

İlave edeceği başka bir husus olup olmadığı soruldu. “Yoktur” dedi. Tutanak kendisine okutuldu, yazılanların söylediklerinin aynısı olduğunu belirtmesi üzerine, tutanak birlikte imzalandı. .../.../20....

SORUŞTURMACI

KATİP

TANIK

.....

.....

.....

¹¹⁷ Soruşturmacı tarafından olayın aydınlatılması için soruşturma konusu ile ilgili sorular sorulur. Tanık bir olaya değinmişse, bu olayın nerede, ne zaman olduğu önemli olabilir. Yer ve zamana ilişkin sorularla olay aydınlatılmaya çalışılır.

Soruşturma evresinde yapılan işlemlerin tutanağa bağlanması

Madde 169

(1) Şüphelinin ifadesinin alınması veya sorgusu, tanık ve bilirkişinin dinlenmesi veya bir keşif ve muayene sırasında Cumhuriyet savcısı veya sulh ceza hâkiminin yanında bir zabıt kâtibi bulunur. Acele hâllerde, yemin vermek koşuluyla, başka bir kimse, yazman olarak görevlendirilebilir.

(2) **Her soruşturma işlemi tutanağa bağlanır.** Tutanak, adlî kolluk görevlisi, Cumhuriyet savcısı veya sulh ceza hâkimi ile hazır bulunan zabıt kâtibi tarafından imza edilir.

(3) Müdafî veya vekil sıfatıyla hazır bulunduğu işlemlerle ilgili tutanakta avukatın isim ve imzasına da yer verilir.

(4) Tutanak, işlemin yapıldığı yeri, tarihi, başlama ve bitiş saatini ve işleme katılan veya ilgisi bulunan kimselerin isimlerini içerir.⁽²⁾

(5) İşlemden hazır bulunan ilgililerce onanmak üzere tutanağın kendilerini ilgilendiren kısımları okunur veya okumaları için kendilerine verilir. Bu husus tutanağa yazılarak ilgililere imza ettirilir.

(6) İmzadan kaçınma hâlinde nedenleri tutanağa geçirilir.

(7) Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısımının Dört, Beş, Altı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar (318, 319, 324, 325 ve 332 nci maddeler hariç) ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun kapsamına giren suçlarla ilgili yürütülen soruşturma ve kovuşturmalarda, kolluk tarafından düzenlenen tutanaklara, ilgili görevlilerin açık kimlikleri yerine sadece sicil numaraları yazılır. Kolluk görevlilerinin ifadesine başvurulması gerektiği hâllerde çıkarılan davetiye veya çağrı kâğıdı, kolluk görevlisinin iş yeri adresine tebliğ edilir. Bu kişilere ait ifade ve duruşma tutanaklarında adres olarak iş yeri adresleri gösterilir.

Diğer Soruşturma İşlemleri

Soruşturma işlemlerinde yardımcı olmak üzere bir yeminli kâtip görevlendirilebilir.

Soruşturmacının alınan ifadelerin yanı sıra, tüm bilgi ve belgeleri değerlendirmesi, suça konu olay ile şüphelilerin illiyet (sebeup-sonuç ilişkisi) bağını ortaya koyması gerekir.

Söz konusu olayda kurum zararının oluşup oluşmadığının incelemesi ve sorumlusunun belirlenmesi ve bu zararın usulüne uygun olarak tahsil edilmesi gerektiğinin soruşturma raporunda belirtmesi gerekir.

Soruşturmacı suçun mahiyeti ve soruşturmanın selameti açısından **şüphelinin soruşturma süresince görevden uzaklaştırılmasını yetkili disiplin amirinden isteyebilir.**

Soruşturmacı bir Cumhuriyet savcısı gibi hareket yetkilerine sahip olduğundan her türlü bilgi belgeyi talep edebilir.

CMK 161 madde gereğince kanuni dayanakları gösterilmesine rağmen işlem yapmamakta direnen kamu görevlileri olursa, soruşturmacı bu durumu evrakı ile birlikte soruşturma emrini veren disiplin amirine bildirebilir. Disiplin Amiri de o kamu görevlisi hakkında doğrudan soruşturma yapılmasını suçun işlendiği yer Cumhuriyet Savcısından ister.

Soruşturmacı raporunun sonuç ve teklif kısmında sanık hakkında **mutlaka men-i muhakeme veya lüzum-u muhakeme teklifini içerir** ibarelerinden birini kullanmalıdır.

Ceza Soruşturma Dosyasının Yetkili Makama Tesliminden Sonra Yapılacak İşlemler

Ceza Soruşturma dosyasının incelenmesi İdare tarafından Yapılmamakta olup **Yetkili Kurul Tarafından Yerine Getirilmektedir.**

Ceza Soruşturma Dosyasının İdareye tesliminden itibaren ivedilikle Yetkili Kurul Bürosuna yazı ile teslim edilmesi gerekmektedir.

Yetkili Kurul idari ve akademik personeller açısından farklılık arz etmektedir;

1) Üniversite, fakülte, enstitü ve yüksekokul yönetim kurulu üyeleri, fakülte dekanları ve dekan yardımcıları, enstitü ve yüksekokul müdürleri ve yardımcıları ile üniversite genel sekreterleri hakkında, rektörün başkanlığında **rektörce görevlendirilen rektör yardımcılarında oluşacak üç kişilik kurul,**

2) Öğretim elemanları, fakülte, enstitü ve yüksekokul sekreterleri hakkında **üniversite yönetim kurulu üyeleri arasından oluşturulacak üç kişilik kurul,**

3) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlar hakkında, mahal itibariyle yetkili **il idare kurulu** karar verir.

Akademik ve idari personelin birlikte Şüpheli olarak yer aldığı dosyalarda Yetkili Kurul akademik personele göre belirlenecektir.

CEZA SORUŞTURMASI
DİZİ PUSULASI

SIRA NO¹¹⁸	KONUSU	TARİH	SAYI
1	Soruşturma Emri ve Eki		
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12	Soruşturma Raporu		
13	Üst Yazı		

İsim ve İmza

Soruşturmacı

¹¹⁸ Dizi Pusulasında "sıra no" kısmındaki numaralar Ceza Soruşturma Raporunda (Ek-1), (Ek-2),..... (Ek-...) olarak eklerde yazılan numaralarla uyumlu olmalıdır.

CEZA SORUŞTURMA RAPORU (FEZLEKE)

SORUŞTURMA EMRİNİ VEREN :
MAKAM
SORUŞTURMA ONAYI :

SÜPHELİNİN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı Ve Soyadı :
T.C. Kimlik Numarası :
Baba Ve Anne Adı :
Doğum Tarihi Ve Yeri :
Nüfusa Kayıtlı Olduğu Yer :
İkamet Adresi :
Görevi Ve Unvanı :
MÜDAFİİ¹¹⁹ : Av.....
BAROSU VE SİCİL NUMARASI :

MÜŞTEKİNİN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı Ve Soyadı :
T.C. Kimlik Numarası :
Baba Ve Anne Adı :
Doğum Tarihi Ve Yeri :
Nüfusa Kayıtlı Olduğu Yer :
İkamet Adresi :

SUÇ :
SUÇ YERİ VE TARİHİ :
KARAR TARİHİ :
SORUŞTURMA KONUSU :

¹¹⁹ Müdafii (Şüpheli avukatı) varsa ismi, Barosu ve Baro sicil numarası yazılır.

SORUŞTURMA AŞAMASINDA YAPILAN İŞLEMLER:

DELİLLER :

DEĞERLENDİRME :

Alınan ifadeler, toplanan deliller, dosya içinde yer alan bilgi ve belgelerin değerlendirilmesi.

SONUC VE TEKLİF :Toplanan delillere ve göre Şüpheli
.....'nin,eylemine uyan TCK'nın maddesi gereğince (lüzum-u muhakemesi)
yargılanması gerektiği/eyleminin suĉ teşkil etmediği,kanaatine varılmıŐtır. Teklif olunur.
(EYLEMİ SUĉ TEŞKİL EDİYORSA LÜZUM-U MUHAKEME GEREKTİĞİ, SUĉ TEŞKİL
ETMİYORSA SUĉ TEŞKİL ETMEDİĞİ MEN-İ MUHAKEMESİ GEREKTİĞİ TEKLİFİ
SUNULACAKTIR.

Dosyanın son soruşturmanın (kovuşturmanın)aĉılıp aĉılmamasına karar vermek üzere gereği
iĉin yetkili kurula gönderilmesini arz ederim.

İsim ve İmza

Soruşturmacı

EKLER :

- 1- Ceza Soruşturma dosyası
- 2- Dizi pusulası

SON SORUŞTURMA KURULU RAPORU

SORUŞTURMA EMRİNİ VEREN :
MAKAM
SORUŞTURMA ONAYI :

SÜPHELİNİN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı Ve Soyadı :
T.C. Kimlik Numarası :
Baba Ve Anne Adı :
Doğum Tarihi Ve Yeri :
Nüfusa Kayıtlı Olduğu Yer :
İkamet Adresi :
Görevi Ve Unvanı :
MÜDAFİİ¹²⁰ : Av.....
BAROSU VE SİCİL NUMARASI :

MÜŞTEKİNİN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı Ve Soyadı :
T.C. Kimlik Numarası :
Baba Ve Anne Adı :
Doğum Tarihi Ve Yeri :
Nüfusa Kayıtlı Olduğu Yer :
İkamet Adresi :

SUÇ :
SUÇ YERİ VE TARİHİ :
SEVK MADDELERİ :

¹²⁰ Müdafii (Şüpheli avukatı) varsa ismi, Barosu ve Baro sicil numarası yazılır.

SON SORUŞTURMA KURULU :

KARAR TARİHİ

SORUŞTURMA KONUSU :

İLK SORUŞTURMA RAPORU SONUCU:

DEĞERLENDİRME :

Alınan ifadeler, toplanan deliller, dosya içinde yer alan bilgi ve belgelerin değerlendirilmesi.

SONUC VE KARAR : Şüpheli hakkında“.....” eylemlerinden/suçlarından dolayı 5237 Sayı ’nin,eylemine uyan dolayı **5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun** maddeleri/bentleri uyarınca **LÜZUM-U MUHAKEMESİNE oy birliğiyle karar verilmiştir.**

VEYA

Şüpheli hakkında“.....” iddia konusu eylemler/suçlarla ilgili olarak suçun maddi ve/veya manevi unsurları oluşmadığı anlaşıldığından **MEN-İ MUHAKEMESİNE oy birliğiyle karar verilmiştir.**¹²¹

Prof. Dr.

Prof. Dr.

Prof. Dr.

Son Soruşturma Kurulu

Üye

Üye

Başkanı

EKLER :

- 1- Ceza Soruşturma dosyası
- 2- Dizi pusulası

¹²¹ Kısmi karar vermek de mümkündür. Şüphelinin eylemi/suçları ile ilgili olarak Lüzum-u Muhakemesine, eylem/suçlar yönünden MEN-İ MUHAKEMESİNE Şeklinde kısmi kararlar verilebilir.

Disiplin Soruşturmasının yanında Ceza Soruşturmasının da Açılması Halinde

2547 Sayılı Kanununun 53/A maddesinin n bendinde; “*Bir fiilden dolayı ilgili hakkında ceza soruşturması veya kovuşturması yapılıyor olması, aynı fiilden dolayı disiplin soruşturması yapılmasına, ceza verilmesine ve bu cezanın yerine getirilmesine engel değildir. Gerektiğinde ceza kovuşturması bekletici mesele yapılabilir. Bu durumda disiplin soruşturmasına ilişkin zamanaşımı süreleri durur.*” ifadesi yer almaktadır.

Disiplin ve Ceza soruşturmasını birlikte yürüten soruşturmacı disiplin soruşturmasını ve ceza soruşturmasını ayrı ayrı hazırlayacağı soruşturma raporları ve soruşturma dosyaları ile birlikte Yetkili Makama sunmalıdır.

Disiplin Soruşturması 2547 Sayılı Kanun ile 657 Sayılı Kanun hükümlerine göre, ceza soruşturması 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre yürütülmelidir.

Disiplin ve Ceza soruşturmasına ilişkin tek bir görevlendirme yazısı olsa bile bir disiplin soruşturması bir ceza soruşturması dosyası bulunmalıdır. Her iki dosyada ikişer NÜSHA¹²² soruşturma raporu bulunmak zorundadır. **Daha açık bir ifade ile Disiplin Soruşturma Dosyası ve Ceza Soruşturma Dosyası ayrı ayrı dosyalardır.** Disiplin Soruşturma Dosyasında son aşamada Disiplin Soruşturma Raporu hazırlanır. 2 nüsha olması gerekir. Ceza Soruşturma Dosyası için de son aşamada Ceza Soruşturma Raporu (Fezleke) hazırlanır.

¹²² NÜSHA : Nüsha ile suret farklı kavramlardır. Nüsha belgenin aslıdır. Buna göre belge birden fazla nüsha halinde hazırlanmışsa her biri diğerinin aynı özellikleri taşır. Surette ise aslına uygunluğu onaylı ve onaysız olmak üzere iki durum söz konusu olur. Aslına uygunluğu onaylanmış olsa bile suret nüsha kabul edilmez. Nüsha asıl belge demektir.

SORUŞTURMALARDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- 1- Yazışma Örneklerinde yer alan DİPNOTLAR incelemeci veya soruşturmacıya bilgi vermek amacıyla konulmuştur. Yazı oluşturulurken bu dipnotların bulunmaması gerekmektedir.
- 2- Yazışmalar yapılırken imza unutulmamalıdır. Islak imza ile hazırlanan belge birden fazla sayfa ise her sayfanın imzalı olması gerekmektedir.¹²³ İfadeye çağrı yazıları, tutanaklar, üst yazı vs. hazırlandığında imza unutulmamalıdır.
- 3- Hazırlanan belgelerde TARİH unutulmamalıdır. Raporlarda birden fazla sayfa bulunması halinde istenirse “Üst bilgi” yahut “alt bilgi” kullanılarak her sayfanın tarihi içermesi sağlanabilir.
- 4- Hazırlanan belgelerde birden fazla sayfa içermesi halinde SAYFA NUMARASI bulunması gerekir. **Örnek olması bakımından:** (“Ekle-Sayfa Numarası-Sayfanın Sonu- Kalın Numaralar 2 –Sayfa1/1” seçilip çıkan sonuç (Giriş – Sağa yasla) seçeneğiyle iş bu rehberdeki gibi numaralandırma sonucu elde edilebilir.
- 5- Hazırlanan belgelerde “GİZLİ” kaşesinin bulunması gerekir.¹²⁴
- 6- Hazırlanan Raporda belirtilen Ek numaraları ile Dizi pusulasındaki sıra numaraları birbiriyle uyumlu olmalıdır. Raporu okuyan kişi örneğin (Ek-1)’i gördüğünde ve dizi pusulasındaki sıra no 1’de o aynı belge ile ilgili bilgileri görmelidir.
- 7- Raporun ne raporu olduğu AÇIKÇA yazılmalıdır. Örnek: İnceleme Raporu, Disiplin Soruşturma Raporu, Ceza Soruşturma Raporu gibi.
- 8- Disiplin Soruşturması ve Ceza Soruşturması aynı kişiye verilmişse, Disiplin Soruşturma Dosyası ve Ceza Soruşturma Dosyası olarak İKİ AYRI DOSYA halinde soruşturmalar yürütülür.
- 9- Birden fazla kişi hakkında disiplin/ceza ya da her ikisi bir arada yürütülüyorsa, iddia konusu fiil ve haller bakımından bağlantı varsa tek bir disiplin soruşturması dosyasında soruşturmalar yürütülebilir.¹²⁵

¹²³ Islak imza ile hazırlanan belgelerde tüm sayfaların imzalı olması gerekir. Raporlarda ya da birden fazla hazırlanmış belgelerde son sayfanın imzalandığı, önceki sayfaların imzası olduğu durumlarla karşılaşılmaktadır. Bu haliyle belge İMZA BAKIMINDAN EKSİKTİR. E-imzadaki durumla karıştırılmamalıdır. E-imzalı belgeler birden fazla sayfalı olsa da yazının tamamı imzalı sayılır.

¹²⁴ Bu sadece incelemeci/soruşturmacı tarafından hazırlanan belgeler için geçerlidir. Yoksa dosyaya delil olarak başkaları tarafından sunulan belgeler üzerinde değişiklik yapılmaz.

¹²⁵ Birden fazla kişiye ait fiil ve eylemin bağlantı görülerek tek bir dosyada soruşturmanın yürütülmesi aynı tür soruşturmalar için geçerlidir. Yoksa Disiplin soruşturma dosyası ile Ceza soruşturma dosyasının BİRLEŞTİRİLMESİ OLMAZ.

10- Birden fazla kişi hakkında disiplin/ceza ya da her ikisi bir arada yürütülüyorsa, iddia konusu fiil ve eylemler bakımından bağlantı varsa tek bir disiplin soruşturması dosyasında soruşturmalar yürütülebilir. ¹²⁶

11- Şüpheli savunmaya hazırlık süresinin en az 7 gün verilmesi gerekir. Burada kavram zaman zaman yanlış anlaşılabilir. Yaygın yapılan yanlış “7 gün içinde” savunma istenmesidir. OYSAKİ 7 gün içinde savunma istendiğinde 7. günün tamamı savunma hakkı olarak verilmediğinden (son gün 24:00 a kadar kullanılmadığından) eksik süre verilmiş olmaktadır. Bu bakımdan 8. gün içinde kavramı daha uygundur. Kısaca talep yazısının tebliğ günü ve teslim günü 7 günün içinde gibi düşünölmelidir. Burada 9 günlük bir süreç söz konusudur. Şöyle ki: Tebliğ günü 1 + Hazırlık Süresi 7 + Teslim ya da ifade alma günü 1 = Toplam 9 güne karşılık gelmektedir. (1 + 7 + 1 = 9)

12- Şüpheliye savunma daveti için belli bir gün ve saat verilecekse, tebliğ gününün sayılmadığı, teslim gününün de en geç mesai saatine kadar kullanılmış olacağı düşünölerek süre verilmelidir. Bu da tebliğ edildiği günden en erken 9 gün sonra savunma istenebileceği anlamına gelmektedir.

13- Müşteki için de şüpheliye tanınan süre gibi süre tanınmalıdır.

14- Uygulamada tanıklara da şüpheli ve müştekiye tanınan sürelerin tanınması gerekir. ¹²⁷

15- Soruşturmalarda her bir belgenin ya da grup belgenin poşet dosyaya konulması yerine delgeçle delinerek mavi dosya içerisine konulması dosyada değerlendirme yapmayı kolaylaştıracaktır.

16- Dosya açıldıktan sonra yeni gelen her belge üste konur, alta konulmaz. Tarihe göre aşağıdan yukarıya doğru bir sıralama oluşmuş olur. Bu yanlış ya da ters olmayıp dosya incelemeye alt taraftan başlanır.

17- Resmi yazılarda kırmızı kullanılmaz. Örnek yazılarda duruma göre değerlendirilerek yazılması gereken yerler dikkat çekmesi bakımından kırmızı yazılmış olup resmi belge haline getirildiğinde kırmızı renk kullanılmamalıdır.

18- Şüphelinin ifadesi alınırken şüphelinin şüpheli olarak müştekinin (şikâyetçinin) müşteki olarak dinlenmesi gerekir. Tanık için de durum böyledir. Böylece kişi hangi sıfatla ifadesinin alındığını bilmesi sağlanır. Şüpheli, müşteki ve tanıkların ifadesi alınırken Ceza Muhakemesi Kanunundaki usullere göre ifadesi alınır.

¹²⁶ Bir önceki maddeki açıklama burada da geçerlidir.

¹²⁷ Tanıkların ileride şüpheli durumuna düşebileceği ve ifadelerinin delil oluşturacağı düşünölerek böyle bir uygulamaya gidilmektedir.

Soruşturma Dosyası Son Kontrol Tablosu

		Evet	Hayır
1	Yasal Süresi içerisinde soruşturma başlamış mı?		
2	Yasal süre içerisinde dosya tamamlanmış veya ek süre alınmış mı?		
3	Tebliğ-tebellüğ veya iadeli taahhütlü teslim belgeleri mevcut mu?		
4	Soruşturma açılana tebliğ günü hariç en az 8 (7+1) günlük yasal süre tanınmış mı? (1+7+1)		
5	Soruşturma raporunda ekler dizi pusulası halinde numaralı olarak yer almış mı? Soruşturma Raporu İle Dizi Pusulası uyumlu mu?		
6	Soruşturma raporunun her sayfası soruşturmacı tarafından paraflanmış veya imzalanmış mı?		
7	Soruşturulanın daha önceden disiplin cezası alıp almadığı sorulmuş ve belgesi dosyasına konmuş mu? (Disiplin Soruşturması)		
8	Raporun sonuç kısmında bir alt ve bir üst ceza verilmesi değerlendirilmiş mi?		
9	Önerilen cezanın ne olduğu açıkça yazılmış mı?		

SIKÇA SORULAN SORULAR

SORU : Bana soruşturma görevi verildi. İade edebilir miyim?

CEVAP : Soruşturma görevi alma isteğe bağlı olmayıp görevin yürütülmesi gerekir. Ancak haklı bir gerekçe varsa soruşturma görevi verilen kişi soruşturma emrini veren makamdan soruşturma görevinin kendisinden alınmasını talep edebilir. ¹²⁸

SORU: Soruşturmacı olarak görevlendirildim. Soruşturma görevini iade talebim kabul edilmedi. Soruşturma yapmaktan imtina edebilir miyim?

CEVAP: Soruşturma bir görev olarak verilmektedir. Bu görevin yerine getirilmemesi disiplin ve cezai yönden sorumluluğa neden olur.

SORU: İlk defa soruşturma yürüteceğim, nereden başlamalıyım?

CEVAP: Önce soruşturma emrinin ekinde bilgi belge varsa bunlar incelenir. Müşteki ve Şüphelinin ifadelerine başvurulur. Onların göstereceği delillerin toplanması, gösterilen tanıkların dinlenilmesi ile olay açıklığa kavuşturulmaya çalışılır.

Disiplin ve ceza soruşturmaları 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesi uyarınca yürütülmektedir. Soruşturma emrini alan kişinin 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesini ve Ceza Muhakemesi Kanununun özellikle ifade alma usulleri bölümünü okumasında yarar vardır. Bununla birlikte soruşturma emri ekinde gelen bilgi ve belgeler incelenir, soruşturulan ve varsa şikâyetçinin sözlü ya da yazılı ifadelerinden sunacağı bilgi

¹²⁸ 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununu Disiplin soruşturması ve savunma hakkı” başlıklı 53/A bendinin d alt bendinde “ Soruşturmacının görev ve unvanı, soruşturulanın görev ve unvanının üstünde veya onunla aynı düzeyde olmalıdır.” Hükmü yer almaktadır. Soruşturmacı olarak görevlendirilen kişinin bu esasa uyulmamış olması halinde soruşturma görevinin alınmasını talep edebilir. Ayrıca

- Kendisine ait olan veya doğrudan doğruya ya da dolayısıyla ilgili olduğu soruşturmada,
- Aralarında evlilik bağı kalksa bile eşinin şüpheli ya da müşteki olduğu bir soruşturmada,
- Kendisi veya eşinin altsoy veya üst soyunun şüpheli veya müşteki olduğu bir soruşturmada, (çocukları, annesi ve babası)
- Kendisi ile arasında evlatlık bağı bulunanın şüpheli veya müşteki olduğu bir soruşturmada,
- Üçüncü derece de dâhil olmak üzere kan veya kendisini oluşturan evlilik bağı kalksa dahi kayın hısımlığı bulunanların şüpheli veya müşteki olduğu soruşturmada,
- Nişanlısının müşteki ya da şüpheli olduğu soruşturmada (soruşturmacı şüpheli veya müştekinin nişanlısı ise)
- Soruşturma konusu olayla ilgili olarak şüphelinin ya da müştekinin vekili, vasisi, kayyımı veya yasal danışmanı sıfatıyla hareket ettiği soruşturmada
- Bu durumları belirterek soruşturma görevinin kendisinden alınmasını talep eder.
- Bununla birlikte soruşturmacının soruşturma konusu olayla ilgili olarak tanık olarak dinlenmesi gerektiğinin anlaşılması halinde soruşturma görevinin alınarak bir başkasına verilmesi gerekebilir.

belge ve deliller incelenir, varsa tanıkları dinlenir, soruşturma konusunu aydınlayabilecek ve ulaşılabilecek bütün delillere ulaşılmaya çalışılır.

SORU: Yazışma Örneklerinde Dipnotlar yer almış. Bunlar belgelerde yer alacak mı?

CEVAP: Yazışma Örneklerinde yer alan DİPNOTLAR incelemeci veya soruşturmacıya bilgi vermek amacıyla konulmuştur. Yazı oluşturulurken bu dipnotların bulunmaması gerekmektedir.

SORU: İfadeye çağırılacak ya da yazı tebliği yapılacak kişiler hakkında nasıl bir yol izleyebilirim.

CEVAP: Soruşturmacı ifadeye çağrı yazısını ya da tebliğ etmek istediği bir yazısını, tebliğ alacak kişiyi çağırarak suretiyle elden teslim edebilir. Ancak tebliğ tebellüğ belgesi düzenlemeli yahut da tebliğ edilmek istenen yazının üzerine “*iş bu yazının bir suretini .../...../202..... tarihinde elden teslim aldım. İsim ve İmza*” şeklinde imzasını alarak dosyaya koymak ve bir nüshasını da tebliğ almak isteyen kişiye vermek suretiyle de tebliğ gerçekleştirebilir. Ancak yazıyı tebliğ alan kişinin kendi el yazısıyla yukarıda belirtilen metni yazması yararlı olur.

SORU: İşlemlerde (ifade alırken, belge tebliğ ederken vs.) kimlik kontrolü yapmalı mıyım?

CEVAP: Soruşturmacı ifade almadan önce ya da herhangi bir tebligat yapmadan önce kimlik kontrolü yapılmalıdır.

SORU: Tebligat hangi yollarla yapılabilir?

CEVAP: **Tebliğ** yapılacak kişinin çağrılarak gelmesi halinde bizzat kendisine yapılabilir. Bununla birlikte görev yaptığı Dekanlık/Müdürlük vs. aracılığıyla da yapılabilir. Bunun için soruşturmacının bir üst yazı hazırlaması, ekine tebliğ edilmesini istediği kapalı zarfı ve tebliğ-tebellüğ belgesini eklemesi gerekir. Üst yazıda kendisine tebliğ yapılacak kişinin kapalı zarfı açması ve içindeki yazının tarih ve sayısını belirtmek suretiyle tebliğ aldığını tebliğ-tebellüğ belgesine yazmasının isteneceğinin yazılması yararlı olur.

SORU: Soruşturmacı şüpheli veya müştekinin göstereceği delil veya tanıklarla bağlı mıdır? Başkaca delil toplayabilir mi, tanık dinleyebilir mi)?

CEVAP: Soruşturmacı, şüpheli ya da müşteki tarafından gösterilsin ya da gösterilmesin soruşturma konusu ile ilgili gerekli gördüğü tüm delilleri toplamak ve tanıkları dinlemekle yetkili ve görevlidir.

SORU: Tanık gelmezse ne yapmalıyım.

CEVAP: Tanıklık kamu görevi olup zorunludur. Tanık ifadesi alınmak üzere usulüne uygun olarak yapılan davete gelmezse zorla getirilmesi işlemi uygulanır.

SORU: Soruşturmacı olarak yetkilerim nelerdir.

CEVAP: Soruşturmacı kendisine soruşturma emrini veren makamın soruşturma ile ilgili tüm yetkilerini kullanır. Bu bağlamda soruşturmacıya **tanınan yetkiler yukarıda ayrıca yer almaktadır.**

SORU: Yükseköğretim Kurumu dışındaki bir kişiyi de tanık olarak dinleyebilir miyim?

CEVAP: Soruşturmacı yükseköğretim kurumu ile doğrudan bağlantısı olmayan kişileri de soruşturma konusu ile ilgili olarak dinleyebilir.

SORU: Şüpheliye 7 günlük savunmaya hazırlık süresinden fazla verebilir miyim?

CEVAP: Kanun metninde savunma için en az 7 günlük süre verileceği yer almaktadır. Savunma için 7 günden daha fazla sürenin verilmesi uygun görülüyorsa 7 günden daha fazla süre de verilebilir. En az 7 günlük savunma süresi alt sınırdır. Bununla birlikte belirtmekte yarar vardır. Tebliğ günü ve savunmanın verileceği son gün bu 7 günün içinde olmayıp süreç toplam 9 güne denk gelmektedir.

SORU: Müşteki ve tanığa da en az 7 günlük süre vermeli miyim?

CEVAP: Müşteki ve tanığa da en az 7 günlük hazırlık süresi verilmelidir. Bununla birlikte müşteki ve tanığa verilen en az 7 günlük süre savunma süresi olmayıp hazırlık süresidir. Şüpheliye savunmaya hazırlık süresi, müşteki ve tanığa ifadeye hazırlık süresi tanınır.

SORU: İfade istediğim kişilere talep yazısını tebliğ yaptığım ilk günü 7 günlük hazırlık süresine dahil edecek miyim?

CEVAP: Gün ile belirlenen süreler, tebligatın yapıldığının ertesi günü işlemeye başlar.¹²⁹

SORU: İfade isteme yazımda “7 gün içinde” ifade istedim doğru mudur?

CEVAP: Yanlıştır. 7 gün içinde denildiğinde tam 7 gün kullanılmamış olmaktadır. İfade isterken “8 gün içinde” denilmesi gerekir.

SORU: Ben 10 gün içinde savunma istedim. Ancak şüpheli savunmasını erkenden getirdi. Alabilir miyim?

CEVAP: En az 7 günlük savunmaya hazırlık süresi verilen şüpheli bakımından bu sürenin kullanılması bir hak olup kullanıp kullanmaması kişinin kendisine bağlıdır. Bu sürenin tamamını kullanmak istemeyip daha önceden de savunmasını teslim etmek isterse alınabilir. Müşteki ve tanıklar, kendilerine yeterli hazırlık süresi (en az 7 gün) verilmiş olmak kaydıyla yazılı beyan ve ifadelerini daha erken vermek isterlerse teslim alınabilir.

SORU: İfadeye çağrılan Şüpheli, Müşteki, Tanık mazeret bildirerek daha erken ya da daha geç ifade vermeyi talep ettiler, alınabilir mi?

¹²⁹ Ceza Muhakemesi Kanununun 39. Maddesi.

CEVAP: Şüpheli, müşteki, tanık ifadeye çağırılırken en az 7 günlük hazırlık süresi verilmiş olması gerektiği yukarıda açıklanmıştır. Bu süre verildikten sonra kendi rızaları ile daha erken ifade vermek istediklerinde soruşturmacı ve kâtip bakımından bir engel yoksa erken alınmasında sakınca yoktur. Ancak ifade alınırken ifade alınanın mazeretini belirterek ifadesini erken vermek istediğinin tutanağa yazılması gerekir. Çağırılan süreden sonraki bir tarihte ifade vermek istemesi halinde ise mazeretini ve talebini belirten bir dilekçe ile başvurması ve geçerli bir mazeretinin bulunması gerekir.

SORU: Kişi ve makamlara yazılarda “arz”, “rica” hangisini kullanmam uygun olur.

CEVAP: Soruşturmacı kendisine soruşturma emrini veren makamın yetkilerini kullanır. Buna göre soruşturma emrini Rektör/Dekan/Müdür hangi makam vermişse o makam muhataba yazarken hangi hitabı kullanacaksa o şekilde hitap kullanılması uygun olur.

SORU: Tanık ifade vermeye çağırıldığında gelmek zorunda mıdır?

CEVAP: Tanıklık kamu görevi olup zorunludur. Usulüne uygun olarak çağırılıp da mazeretini bildirmeksizin gelmeyen tanıklar zorla getirilir.¹³⁰

SORU: Tanıklıktan çekinebilecek kişiler var mıdır?

CEVAP: Ceza Muhakemesi Kanununun “Tanıklıktan çekinme” başlıklı 45. Maddesinde tanıklıktan çekinebilecek kişiler sayılmıştır.

Madde 45 – (1) Aşağıdaki kimseler tanıklıktan çekinebilir:

a) Şüpheli veya sanığın nişanlısı.

b) Evlilik bağı kalmasa bile şüpheli veya sanığın eşi.

c) Şüpheli veya sanığın kan hısımlığından veya kayın hısımlığından üstsoy veya altsoyu.

d) Şüpheli veya sanığın üçüncü derece dahil kan veya ikinci derece dahil kayın hısımları.

e) Şüpheli veya sanıkla aralarında evlâtlık bağı bulunanlar.

(2) Yaş küçüklüğü, akıl hastalığı veya akıl zayıflığı nedeniyle tanıklıktan çekinmenin önemini anlayabilecek durumda olmayanlar, kanunî temsilcilerinin rızalarıyla tanık olarak dinlenebilirler. Kanunî temsilci şüpheli veya sanık ise, bu kişilerin çekinmeleri konusunda karar veremez.

(3) Tanıklıktan çekinebilecek olan kimselere, dinlenmeden önce tanıklıktan çekinebilecekleri bildirilir. Bu kimseler, dinlenirken de her zaman tanıklıktan çekinebilirler.

SORU: Fiilin ast ile üst tarafından birlikte işlenmesi halinde soruşturma usulü ve disiplin cezası verme yetkisi kime göre belirlenir.

¹³⁰ CMK 44

CEVAP: Fiilin ast ile üst tarafından birlikte işlenmesi halinde soruşturma usulü ve disiplin cezası verme yetkisi üste göre belirlenir. ¹³¹

SORU: Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiili işlediği ve disiplin soruşturmasının başlatıldığı tarihteki görev veya unvanın farklı olması halinde ilgili hakkında hangi görev veya unvan esas alınır.

CEVAP: *Soruşturulanın disiplin cezası verilmesini gerektiren fiili işlediği ve disiplin soruşturmasının başlatıldığı tarihteki görev veya unvanının farklı olması hâlinde disiplin soruşturması, üst görev veya unvanı esas alınarak yürütülür. Disiplin amirinin belirlenmesi ve uygulanacak diğer disiplin hükümleri, görev yapılan kurumun tabi olduğu mevzuata göre belirlenir.*¹³²

SORU: Şüpheli ifadesini almadan önce yemin eder mi?

CEVAP: Şüpheli ifadesi alınırken öncesinde veya sonrasında yemin ettirilmez. Yeminsiz dinlenir.

SORU: Müşteki ifade almadan önce yemin eder mi?

CEVAP: Müşteki de aynı şüpheli gibi yeminsiz dinlenir. Müştekinin ifadesi alınırken öncesinde ya da sonrasında yemin ettirilmez.

SORU: Tanık ifadesi alınırken yemin etmek zorunda mıdır?

CEVAP: Tanık yemin etmek zorundadır. Ancak istisnaları vardır. Tanıklıktan çekinme hakkı olanlar ve yeminsiz dinlenebilecek tanıklar CMK’da düzenlenmiştir. Yeminden çekinme hakkı olduğu halde yemin etmek isteyen tanıklar yeminli dinlenebilir.

SORU: Soruşturma ile ilgili en güncel mevzuata nasıl ulaşabilirim.

CEVAP : www.mevzuat.gov.tr adresinde kanunlar bölümüne girip kanun sayısı kısmına “2547”, “657”, “5271”, “5237” yazarak sırasıyla Yükseköğretim Kanunu, Devlet Memurları Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu ve Türk Ceza Kanununa ulaşılabilir. Arama kısmına “aranacak ifade/sayıyı yazınız” denilen yere kanunun adı ya da sayısını yazarak istenilen mevzuata ulaşmak da mümkündür.

SORU: Bir kişi hakkında disiplin ve ceza soruşturması başlatılacaktır. Aynı soruşturmacı atanabilir mi?

CEVAP : Kaç kişi olursa olsun disiplin ve ceza soruşturması açılacaksa bu kişilerle ilgili disiplin ve ceza soruşturması görevi aynı kişi ya da aynı komisyona ve disiplin ve ceza soruşturması aynı anda verilebilir.

¹³¹ 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/A/bendinin (e) alt bendi

¹³² 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/A/bendinin (f) alt bendi

SORU: Aynı kişi/kişiler hakkında disiplin ve ceza soruşturması başlatılmış ve soruşturma görevi aynı kişiye verilmiştir. Dosyalar nasıl oluşturulmalıdır.

CEVAP: Bir veya birden kişi hakkında disiplin ve ceza soruşturması açıldığını ve bir kişiye görev verildiğini varsayalım. Disiplin soruşturma dosyası ve ceza soruşturma dosyası birleştirilmez. Ayrı ayrı yürütülür. Bu yüzden ayrı bir disiplin soruşturma dosyası ve ayrı bir ceza soruşturma dosyası olmalıdır. Bununla birlikte birden fazla kişi hakkında bağlantılı eylemlerden dolayı disiplin ve ceza soruşturması açılmışsa bu kişilerle ilgili bir disiplin soruşturma dosyası ve bir ceza soruşturması dosyası olmak üzere birer dosya da işlem yürütülür. Ancak disiplin ve ceza soruşturma dosyaları birleştirilemeyeceğinden bu durumda iki dosyada işlem yürütülür.

SORU: Soruşturma aşamalarını tamamladım. Ceza gerektirecek bir suç unsuru olmadığı kanaatindeyim. Yine de şüphelinin disiplin cezası alıp almadığını ve geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarının olumlu olup olmadığını veya ödül veya başarı belgesi alıp almadığını sormalı mıyım?

CEVAP: Dosyanın tekemmül etmesi için şüphelinin “geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan veya ödül veya başarı belgesi alıp almadığının, daha önce disiplin cezası alıp almadığının” yazı ile ilgili birimden sorulması ve cevabının disiplin soruşturma dosyasına konulması gerekmektedir.¹³³

SORU : A Fakültesi Dekanıyım. B Fakültesindeki bir öğretim üyesini soruşturmacı olarak görevlendirebilir miyim?

CEVAP: Disiplin amiri soruşturmayı kendisi yapabileceği gibi soruşturmayı yapmak üzere birim içerisinden soruşturmacı veya komisyon görevlendirebilir. Ancak zorunlu hallerde **Rektörlük aracılığıyla** diğer birimlerden soruşturmacı **talep edilebilir.**¹³⁴ **Disiplin amiri yetki alanı dışında bir birimden soruşturmacıyı kendisi görevlendiremez.**

SORU: Soruşturma sürecinde şüpheli ve müştekinin ifadesini almalı mıyım?

CEVAP: Şüpheli ve Müştekinin ifadesi mutlaka alınmalıdır. Bu yapılırken Ceza Muhakemesi Kanunundaki usullere uyulur. Şüphelinin şüpheli sıfatıyla, müştekinin (şikâyetçinin) müşteki

¹³³ Soruşturmacı suç unsuru görmemiş ve ceza teklif etmemiş olabilir. Ancak karar verecek olan ceza vermeye yetkili amir ve kurullardır. Onlar dosyayı bazı açılardan eksik görüp tekrar tamamlattırdıklarında suç unsuruna rastlanabilir. Bu bakımdan her halükarda şüphelinin geçmiş çalışmalarının olumlu olup olmadığı, ödül başarı belgesi alıp almadığı veya disiplin cezası alıp almadığına ilişkin bilginin soruşturma dosyasında yer alması gerekir.

¹³⁴ 2547 Sayılı Kanunun 53/A/c) Disiplin amiri soruşturmayı kendisi yapabileceği gibi soruşturmayı yapmak üzere birim içerisinden soruşturmacı veya komisyon görevlendirebilir. Ancak zorunlu hallerde rektörlük aracılığıyla diğer birimlerden soruşturmacı talep edilebilir.

sıfatıyla dinlenmesi gerekir. Böylece şüpheli veya müştekinin hangi sıfatla ifade verdiğini bilerek ifade vermesi sağlanmış olur.

SORU: İfade alınırken kâtip görevlendirmek zorunda mıyım?

CEVAP: İfade alınırken yeminli kâtip bulunması zorunludur. Soruşturmacı “Yemin Tutanağı” ile yeminli kâtip görevlendirmesi yapar.

SORU: Disiplin soruşturmasında soruşturmacı olarak görev yapan kişi hakkında disiplin cezasının görüşülmesinde disiplin kuruluna katılabilir mi?

CEVAP: Disiplin soruşturmasında soruşturmacı olarak görev yapan kişi, soruşturmasını yürüttüğü kişinin disiplin cezasının veriliş verilmemesinin görüşülmesinde ya da soruşturulunun itirazı üzerine disiplin cezasının kaldırılıp kaldırılmayacağına görüşülmesinde yetkili olan disiplin kuruluna katılamazlar.

SORU: Soruşturulana verilen disiplin cezasına itirazı üzerine bu cezanın disiplin kurulunda görüşülmesi sırasında Disiplin cezasını veren kişi disiplin kuruluna katılabilir mi?

CEVAP: Soruşturulana verilen disiplin cezasına itirazı üzerine bu cezanın disiplin kurulunda görüşülmesi sırasında Disiplin cezasını veren kişi disiplin kuruluna katılamaz.

SORU: Soruşturmacı disiplin soruşturma dosyasını tamamlayıp teslim ettikten sonra disiplin cezası vermeye yetkili makam tekrar savunma istemek zorunda mıdır?

CEVAP: Disiplin cezası vermeye yetkili makam, soruşturulan hakkında “öğretim mesleğinden çıkarma” ve “kamu görevinden çıkarma” cezası istenen durumlarda tekrar savunma hakkı vermek zorundadır. Son savunma da denilen tekrar savunma verilmesinin usulü de 2547 Sayılı Kanunun 53/A bendinin “Savunma hakkı kapsamında gözetilecek hususlar şunlardır” başlıklı (c) alt bendinin 2. Fıkrasında açıkça yer almıştır.¹³⁵ Ancak daha alt ceza istenmesi durumunda disiplin cezası vermeye yetkili makamın takdirine bağlı olarak soruşturulandan tekrar savunma istenebilir. Belirtilen iki cezadan diğer cezaların istenmesi halinde tekrar savunma istenmesi zorunlu değildir.

SORU: Soruşturulan hakkında disiplin cezası verildi ve itirazı kabul edilmedi bundan sonra soruşturulunun herhangi bir başvuru yolu var mıdır?

CEVAP: Soruşturulan hakkında ceza verildikten sonra itiraz süresi içerisinde itiraz etmemişse ya da itirazı üzerine itirazın reddedilmişse, disiplin cezası idari yönden kesinleşmiştir. Bundan sonra disiplin cezasını veren makam dahi mahkeme kararı vs. olmadan bu cezayı kaldıramaz.

¹³⁵ Hakkında üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezası istenenler soruşturma evrakını inceleme, tanık dinletme, disiplin kurulunda sözlü veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkına sahiptir.

SORU : Yükseköğretimde Memur olarak çalışanlara 2547 Sayılı Kanununun 53. Maddesinde yazan cezalar mı yoksa 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. Maddesinde yazan cezalara göre mi ceza verilir.

CEVAP: Yükseköğretimde öğretim elemanı olarak görev yapanlara Yükseköğretim Kanununun 53/b bendinde yazan eylemlere ve cezalara göre ceza verilirken 657 Sayılı Devlet Memurları kanununa tabi memurlara 657 Sayılı Kanunun 125. maddesinde yazan eylemlere ve cezalara göre ceza verilir. Ancak ceza ve eylemin belirlenmesi dışındaki hususlarda öğretim elemanı ve memura 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunundaki hüküm ve usuller uygulanır.¹³⁶

SORU: Soruşturmacı olarak görevlendirildim, görevlendirme yazısını saklamalı mıyım?

CEVAP: Soruşturmacı soruşturma kapsamında kendisine gelen her türlü belgeyi soruşturma dosyasına koyar. Soruşturma kapsamında gelen yazıların zarfı dahi atılmaz, soruşturma dosyasına konulur.

SORU: Soruşturmacı olarak görevlendirildim, sözlü ifade alacağım kâtip zorunlu mudur?

CEVAP: Sözlü ifadelerde yeminli kâtip bulunması zorunludur.

SORU : Yazıların bir örneği dosyada bulunmak zorunda mıdır?

CEVAP: Soruşturmacının bilgi belge isteme, ifadeye çağrı vs. her türlü yazıdan bir nüshanın soruşturma dosyasında bulunması gerekmektedir. Örneğin savunma çağrı yazısı iadeli taahhütlü olarak gönderilmişse, gönderilen yazının bir nüshası da soruşturma dosyasında bulunması gerekir.

SORU : Soruşturmacı olarak görevlendirildim. Soruşturulan kişi/kişiler de Üniversite personeli, bu bakımdan soruşturulan kişilerle soruşturma hakkında ya da genel konularla ilgili sohbet edebilir miyim, bunun sakıncası var mı?

CEVAP: Soruşturmacıların, soruşturma kapsamında elde edilen bilgi, bulgu ve delillerden başka şekilde etki altında kalmadan karar vermeleri gereklidir. Bu nedenle devam eden soruşturma kapsamında, soruşturmacıların, şüpheli, müşteki ve tanıklarla soruşturmanın gerektiği zorunlu haller dışında, (ifadeye çağrı, tebliğ vs.) iletişim kurmamaları, sohbet

¹³⁶ 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/b bendi : b. (*Değişik: 2/12/2016 - 6764/26 md.*) Devlet ve vakıf yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanlarına uygulanabilecek disiplin cezaları uyarma, kınama, aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezalarıdır. (*Ek cümleler:15/4/2020-7243/7 md.*) Öğretim elemanları dışında iş sözleşmesiyle çalışan personel 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu ve iş sözleşmesi veya toplu iş sözleşmesine tabidir. Memurlar hakkında ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesi uygulanır.⁽²⁾

etmemeleri gerekmektedir. Aksi halin bir takım sakıncaları olabilir. Şüpheliler soruşturma tamamlanıp ceza aldıklarında, ceza almış olmanın oluşturduğu hislerle birilerini suçlama eğilimine girebilirler. “*Soruşturmacı bana şunları söyledi, sonuç böyle oldu*” gibi şikâyetlerde bulunabilirler. Bu tür durumların oluşmaması için soruşturmacının, soruşturmayı, soruşturmacı sıfatının gerektiği ciddiyette yürütmesi gerekmektedir.

SORU: Son savunma alınması zorunlu mudur? Son savunma kim tarafından nasıl alınmalıdır?

CEVAP: Emsal yargı kararları değerlendirildiğinde son savunmanın alınması zorunlu hale gelmiştir. Ceza vermeye yetkili makam tarafından “hakkında soruşturma açılan kamu görevlisine (soruşturulana) savunmasını yapmak üzere en az (7) günlük süre tanınmalı, (bunu sağlamak için savunma isteme yazısının tebliğinden itibaren 7 günlük hazırlık süresini kullandıktan sonraki ilk işgünü ve ya 8 gün içinde savunma istenebilir, 7 gün içinde yazmak yanlış olur) savunma istem yazısında gerek savunma süresi gerekse disiplin suçu oluşturan eylem ya da eylemler açık bir şekilde belirtilmeli, disiplin suçu oluşturan eyleminin hangi disiplin kurallarını ihlal ettiği ortaya konulmalıdır. Bunun için de, disiplin soruşturmasıyla ilgili tüm hukuki delillerin toplanması ve soruşturmanın usulüne uygun olarak tamamlandıktan sonra soruşturmacı veya ceza vermeye yetkili makam tarafından savunma alınması gerekmektedir

SORU: Disiplin soruşturmasında soruşturmacı ek süre talebini hangi makama hitaben yazmalıdır?

CEVAP: Soruşturmacı, Disiplin soruşturmasını iki aylık sürede tamamlayamazsa ek süre talep etmelidir. Disiplin soruşturma emrini veren makamdaki ek süre istenebilir. Rektörlük Makamının açtığı bir soruşturmada Rektörlükten, Dekanlığın açmış olduğu bir soruşturmada Dekandan ek süre talep edilir.¹³⁷

SORU: Ceza soruşturmasında soruşturmacı ek süre talep edilir mi?

CEVAP: Ceza soruşturmasını tamamlamak için iki aylık süre öngörülmemiştir. Bu nedenle ek süre istenmez. Ancak gecikmeye mahal vermeden soruşturmaların tamamlanması gerekir.

¹³⁷ 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu 53/A1) Soruşturma, görevlendirme yazısının tebliğ tarihinden itibaren iki ay içinde tamamlanır. Soruşturma bu süre içinde tamamlanamaz ise soruşturmacı gerekçeli olarak ek süre talep edebilir, disiplin amiri gerekçeyi değerlendirerek ve zamanaşımı sürelerini dikkate alarak karar verir.

KAYNAKLAR

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=2547&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>

657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=657&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>

5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5271&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>